

นอกจากนี้ ซาอุดีอาระเบียยังมีสายการบินของตนเองคือ Saudi Arabian Airlines (Saudia) ซึ่งมีเครื่องบินกว่า 107 ลำ และมีการจ้างงานมากกว่า 10,000 คน

ในส่วนของการขนส่งทางบกนั้น ซาอุดีอาระเบียมีระบบการขนส่งทางบกที่ดี เชื่อมต่อเมืองสำคัญทั้งหมด และมีถนนเชื่อมต่อกับหลายประเทศ รวมถึงยุโรป

6.3.5 ระบบการติดต่อสื่อสาร

ระบบการติดต่อสื่อสารในซาอุดีอาระเบียยังมีปัญหาอยู่มากอันสืบเนื่องมาจากการผูกขาดโดยบริษัทของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินเทอร์เน็ต ในปีค.ศ. 2008 อัตราการใช้โทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือต่อประชากร 100 คนเพิ่มขึ้นเป็น 133.8 จากเดิมที่ระดับ 12.6 ในช่วงปีค.ศ. 1995-1999 จากรายงานของ World Bank แต่ยังมีข้อจำกัดที่เกิดจากการติดตั้งโทรศัพท์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการรออย่างต่ำ 6 เดือน²⁸ และมีค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ทางไกลประมาณ US\$ 3.6 ต่อ 3 นาทีแรก

ในส่วนของอินเทอร์เน็ตนั้น อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตต่อประชากร 100 คนเท่ากับ 25.6 ในปีค.ศ. 2008 ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่ม GCC โดยมีการคิดค่าบริการเท่ากับ 386 เหรียญสหรัฐต่อเดือนสำหรับการใช้ 120 ชั่วโมง และ 630 เหรียญสหรัฐต่อเดือนสำหรับการใช้อย่างไม่จำกัด ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูง

---

²⁸ Zarrouck (2003)

บทที่ 7

ลักษณะเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในบาห์เรน

ในบทนี้จะทำการศึกษาลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของประเทศบาห์เรน (The Kingdom of Bahrain) โดยจะพิจารณาในประเด็นของลักษณะและนโยบายทางการค้าและการลงทุน การค้าระหว่างบาห์เรนและไทย และศึกษาถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในประเทศบาห์เรนและปัญหาที่เกิดขึ้น

7.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการค้าของบาห์เรน

ประเทศบาห์เรนเป็นประเทศที่ประกอบด้วยเกาะ 33 เกาะตั้งอยู่ในอ่าวอาหรับ โดยมีประชากรประมาณ 779,000 คน ในปีค.ศ. 2008 ก่อนการค้นพบแหล่งน้ำมันในปีค.ศ. 1932 นั้น บาห์เรนจะพึ่งพิงอุตสาหกรรมไข่มุก การค้า และการประมงเป็นหลัก แต่หลังจากมีการค้นพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ รายได้แหล่งสำคัญของบาห์เรนจึงมาจาก 2 สินค้านี้ แม้ว่าบาห์เรนจะมีสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่ม GCC ก็ตาม นอกจากนี้ จากนโยบายการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ภาคอื่นที่ไม่ใช่พลังงาน การส่งเสริมการค้าและการลงทุน และการมุ่งเน้นไปสู่การค้าเสรี ทำให้ประเทศบาห์เรนยังคงเป็นศูนย์กลางทางการค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเงินและการธนาคาร

ตารางที่ 7-1: ขนาดเศรษฐกิจและประชากรของประเทศบาห์เรนในปีค.ศ. 2008

จำนวนประชากร* (ล้านคน)	0.779
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านเหรียญสหรัฐ PPP)	26,970
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (ร้อยละต่อปี)	6.1
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยระหว่างปีค.ศ. 1991-2000 (ร้อยละต่อปี)	4.6

* ประมาณการโดย IMF

บาห์เรนจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง มีขนาดของ GDP 26,970 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปีค.ศ. 2008 และมีรายได้เฉลี่ยต่อประชากรเท่ากับ 34,621.31 เหรียญสหรัฐ มีสัดส่วนของ GDP จากภาคพลังงานเท่ากับร้อยละ 12.8 และภาคบริการเท่ากับร้อยละ 69.6 โดยภาคบริการที่สำคัญได้แก่ การเงินและการธนาคาร (ร้อยละ 27.6) การค้า (ร้อยละ 12.9) บริการรัฐบาล (ร้อยละ 14.5) และการขนส่งและการติดต่อดสื่อสาร (ร้อยละ 8.6) และยังมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเติบโตเท่ากับร้อยละ 6.1 ในปีค.ศ. 2008

ตารางที่ 7-2: สัดส่วนของ GDP รายภาคการผลิตของประเทศบาห์เรนในปีค.ศ. 2008

ภาคการผลิต	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม
เกษตรกรรม	0.6%
ทรัพยากรธรรมชาติ	13.8%
- น้ำมันและก๊าซ	12.8%
- แร่อื่นๆ	1.0%
อุตสาหกรรม	16.0%
บริการและอื่นๆ	69.6%

บาห์เรนเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการค้าระหว่างประเทศสูง โดยมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศต่อ GDP เท่ากับร้อยละ 129 โดยร้อยละ 79.1 ของมูลค่าสินค้าส่งออก (merchandise export) เป็นการส่งออกน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งบาห์เรนมีนโยบายการส่งเสริมการค้าเสรีมาโดยตลอด มีบรรยากาศทางการค้าและการลงทุนที่เป็นมิตรกว่าประเทศส่วนมากใน GCC และในภูมิภาคตะวันออกกลาง และยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เนื่องจากบาห์เรนเป็นที่ตั้งฐานทัพเรือที่ 5 ของอเมริกา และยังสนับสนุนการส่งกองกำลังทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน ซึ่งประเทศคู่ค้าที่สำคัญของบาห์เรนได้แก่ซาอุดีอาระเบีย สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา อินเดีย สิงคโปร์ และ UAE

บาห์เรนยังมีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยการปรับปรุงกฎหมายพาณิชย์ (Commercial Companies Law) เริ่มจากปีค.ศ. 2001 ให้สอดคล้องกับระบบสากลมากขึ้น อีกทั้งยังมีการจัดตั้ง one-stop shop ในปีค.ศ. 2004 เพื่อให้เป็นศูนย์กลางสำหรับนักลงทุน ให้สามารถทำการตั้งธุรกิจได้ภายใน 24 ชั่วโมง และในปีค.ศ. 2006 บาห์เรนยังมีการปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจให้มีความยุ่งยากลดลงและมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการที่บาห์เรนไม่มีข้อกำหนดในการเสียภาษีบุคคลธรรมดาและภาษีการค้าต่าง ๆ ซึ่งทำให้บาห์เรนสามารถดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศได้เป็นอย่างมาก โดยมีเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศไหลเข้าบาห์เรนถึง 2,915 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดิมในปีค.ศ. 2000 ที่ระดับ 364 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เมื่อพิจารณาบรรยากาศในการทำธุรกิจในบาห์เรนแล้ว จะพบว่าจากการสำรวจของ World Bank ในปีค.ศ. 2009 บาห์เรนถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 20 จาก 183 อันดับ ในด้านความง่ายในการทำธุรกิจ (Ease of doing business) โดยเป็นประเทศที่มีอันดับที่สูงที่สุดของประเทศในกลุ่ม GCC ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการตั้งธุรกิจในบาห์เรนคือ การจ้างงาน การขอใบอนุญาตในการก่อสร้าง (dealing with construction permits) นโยบายด้านภาษี การจดทะเบียนทรัพย์สิน (registering property) และการค้าระหว่างประเทศ (trading across border) ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจคือการบังคับใช้สัญญา (enforcing contract) และการได้สินเชื่อ (getting

credit) และยังมีปัญหาสืบเนื่องจากการควบคุมการดำเนินงานในหลาย ๆ ธุรกิจ และขนาดตลาดที่เล็ก

ในส่วนของการข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศนั้น บราซิลได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ GATT ในปีค.ศ. 1993 และ WTO ในปีค.ศ. 1995 ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในสมาชิกที่ก่อตั้ง WTO โดยบราซิลจัดได้ว่าเป็นสมาชิกที่ให้ความสนใจกับการเจรจาใน WTO เป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเชื่อในระบบการค้าเสรีแบบพหุภาคี²⁹ นอกจากนี้ บราซิลยังมีการทำข้อตกลงในระดับภูมิภาคในการเป็นสหภาพศุลกากรกับกลุ่มประเทศ GCC ในปีค.ศ. 2003 และ GAFTA กับประเทศอาหรับ 22 ประเทศในปีค.ศ. 1998 อีกทั้งยังมีการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีในระดับทวีปภาคีกับประเทศสหรัฐอเมริกาในปีค.ศ. 2006 และยังมีการเซ็นสัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับทวีปภาคีกับ 14 ประเทศ³⁰ อย่างไรก็ตามการทำข้อตกลงทางการค้าเสรีในอนาคตจะต้องทำในนามกลุ่มประเทศ GCC เท่านั้น

7.2 การค้าระหว่างบราซิลและไทย

สำหรับการค้าระหว่างประเทศบราซิลกับประเทศไทยนั้น ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปยังประเทศบราซิลคิดเป็นมูลค่า 142.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีค.ศ. 2008 ซึ่งบราซิลนั้น แม้ว่าจะเป็นตลาดขนาดใหญ่สำหรับประเทศไทย แต่มีอัตราการเติบโตที่สูงถึงร้อยละ 45.85 ในปีค.ศ. 2008 ซึ่งปัจจุบัน ประเทศไทยถือว่าเป็นผู้ส่งออกสินค้าไปยังบราซิลในอันดับที่ 17 สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยไปยังบราซิลได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน อัญมณีและเครื่องประดับ คอมพิวเตอร์ของเครื่องทำความเย็น เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องจักรกล และข้าว ซึ่งสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูงได้แก่ ข้าว (ร้อยละ 239.52) คอมพิวเตอร์ของเครื่องทำความเย็น (ร้อยละ 128.16) อัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 75.22) รถยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ 57.01) และเหล็ก (ร้อยละ 30.48) ดังแสดงในภาพที่ 7-1

²⁹ WTO (2007)

³⁰ 14 ประเทศ ได้แก่ ตุรกี บังกลาเทศ เกาหลี จีน อินเดีย สิงคโปร์ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย กรีซ รัสเซีย ไทย มาเลเซีย อิหร่าน และเบลารุส

ภาพที่ 7-1: สัดส่วนสินค้าส่งออกจากประเทศไทยไปยังบราซิลในปีค.ศ. 2008

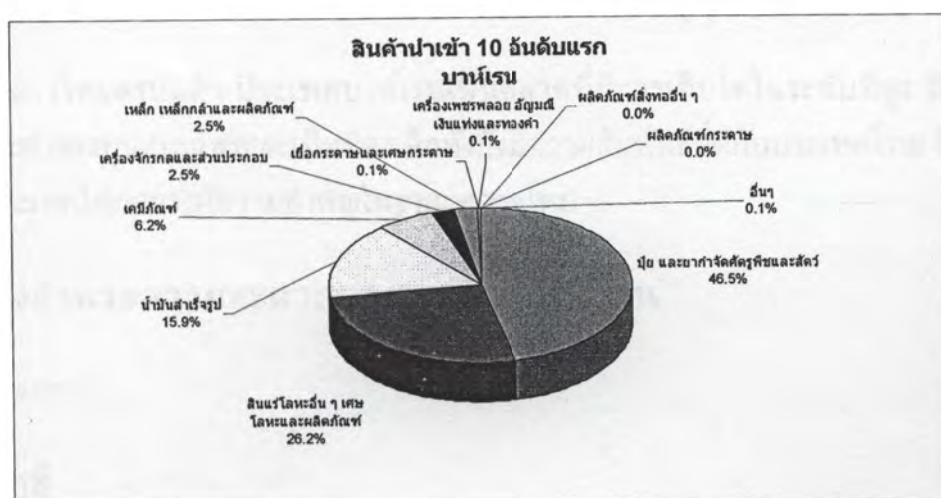

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

สินค้าอื่น ๆ ที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน และมีความเป็นไปได้ที่จะขยายตลาดในบราซิล ประกอบด้วย น้ำตาล ปลากระป๋อง ผัก ผลไม้ อาหารกระป๋อง และเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน

ส่วนสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากบราซิลนั้น แต่เดิมคือน้ำมัน แต่ในปีค.ศ. 2008 ได้เปลี่ยนเป็นปุ๋ย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 47 ของมูลค่าสินค้านำเข้าจากบราซิลทั้งหมด ส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ แร่โลหะต่าง ๆ น้ำมัน และเคมีภัณฑ์ ดังแสดงในภาพที่ 7-2

ภาพที่ 7-2: สัดส่วนสินค้านำเข้าสำคัญของประเทศไทยจากบราซิลในปีค.ศ. 2008

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

นอกจากนี้ ทางประเทศบราซิลยังได้มีการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทย โดยนายกรัฐมนตรีบราซิลได้พยายามผลักดันให้นักธุรกิจไทย เข้าไปลงทุนในบราซิล และยังสนับสนุนให้สมาคมผู้ลงทุนและผู้ประกอบการในต่างประเทศของไทย (Overseas Business Investment Association: OBTA) สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัท Promoseven ของบราซิล ร่วมกันจัดตั้งศูนย์ Thai Business Center (TBC) ภายใต้พระอุปถัมภ์ เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการค้าของไทยที่กรุงมานามาในปีค.ศ. 2006 โดยรัฐบาลบราซิล ได้ให้เงินอุดหนุนสถานที่เช่าที่ทำการร้อยละ 100 ในปีแรก และฝ่ายไทยต้องออกครึ่งหนึ่งในปีที่ 2 และ 3 ถึงแม้ว่าในปีค.ศ. 2007 ทางสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจไทย ที่ร่วมทุนเข้าไปบริหารศูนย์ TBC ได้แจ้งขอยุติบทบาทของโครงการศูนย์ TBC เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูง³¹

อย่างไรก็ตามในปีค.ศ. 2009 ทางประธานผู้แทนการค้าไทยและคณะได้พบปะและปรึกษาหารือทางด้านเศรษฐกิจกับนายกรัฐมนตรีของบราซิล และได้ข้อสรุปในการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าไทย (Thai Distribution Center: TDC) และศูนย์คลังสินค้าเกษตรและอาหารขึ้นในบราซิล ซึ่งจะทำให้มูลค่าการค้าระหว่างไทยและบราซิลจะสูงขึ้นในอนาคต อีกทั้งไทยยังสามารถใช้ศูนย์กระจายสินค้านี้ดังกล่าวเป็นแหล่งในการกระจายสินค้าไปยังประเทศอื่น ๆ ในกลุ่ม GCC ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ ทางประเทศไทยและบราซิลยังได้มีการลงนามกรอบความตกลงการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่การเจรจาเปิดเขตการค้าเสรีในปีค.ศ. 2002 อย่างไรก็ตาม ในปีค.ศ. 2005 ทางกลุ่ม GCC ได้มีข้อตกลงในประเทศสมาชิกในกลุ่ม GCC ไม่อนุญาตให้ประเทศสมาชิกทำข้อตกลงการค้าแบบทวิภาคีเพียงลำพัง แต่จะต้องทำในนามของกลุ่ม GCC เท่านั้น ซึ่งทำให้การเจรจาเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและบราซิลถูกยกเลิกไป

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประเทศบราซิลเป็นตลาดที่มีการเติบโตในระดับที่สูง มีนโยบายการค้าและการลงทุนแบบเสรีและเป็นมิตร อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทย จึงเป็นอีกตลาดที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในฐานะตลาดใหม่

7.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในบราซิล

7.3.1 ศุลกากร

ภาษี

บราซิลมีการใช้อัตราภาษี MFN ในลักษณะตามมูลค่า (ad valorem) ในทุก ๆ สินค้า ยกเว้นยาสูบ โดยไม่มีการกำหนดโควตา หรือการจัดเก็บอัตราภาษีพิเศษอื่นใดเพิ่มเติม ซึ่งอัตรา

³¹ กองสนเทศเศรษฐกิจ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ภาษีที่บาร์เรนใช้จะอิงกับอัตราภาษีของกลุ่มประเทศ GCC (Common External Tariff: CET) ในอัตราร้อยละ 5 ของสินค้าเกือบทุกชนิด (ร้อยละ 92.4 ของสินค้าทั้งหมด)³² และมีการจัดเก็บภาษีเท่ากับ 0 สำหรับสินค้าหลายประเภทเช่น วัตถุดิบทางการเกษตร สินค้าอาหารขั้นพื้นฐาน ยา หนังสือและนิตยสาร เครื่องบิน และโลหะมีค่า (unwrought precious metals) และมีการยกเว้นภาษีในการนำเข้าสินค้าที่เป็นวัตถุดิบพื้นฐาน (raw materials) เครื่องจักร และอุปกรณ์ ซึ่งนำเข้าโดยโรงงานในประเทศที่เป็นไปตามกฎหมายของบาร์เรนและ GCC โดยการจัดเก็บภาษีจะคำนวณจากมูลค่า c.i.f ของสินค้านำเข้า

สินค้าที่ต้องชำระภาษีในอัตราพิเศษได้แก่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 125 และมีการจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 100 หรืออัตราพิเศษสำหรับสินค้าประเภทยาสูบแล้วแต่ว่าอัตราใดจะสูงกว่า โดยอัตราพิเศษจะมีการจัดเก็บตั้งแต่ BD0.6-BD15 ต่อกิโลกรัม ขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ และยังมีการจัดเก็บภาษีพิเศษสำหรับสินค้านอกรายการ ได้แก่เครื่องใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ 7.5) รถยนต์ (ร้อยละ 20) ข้าวโพด (ร้อยละ 20) และน้ำมันปาล์ม (ร้อยละ 20)³³ ตารางที่ 7-3 จะสรุปอัตราภาษีในประเทศบาร์เรน

ตารางที่ 7-3: โครงสร้างภาษี MFN ของบาร์เรนในปีค.ศ. 2007

ประเภทสินค้า	อัตราภาษีแบบ MFN โดยเฉลี่ย
อัตราภาษีเฉลี่ยโดยรวม	ร้อยละ 7.7
สินค้าเกษตร	ร้อยละ 7.9
สินค้าที่มีใช่เกษตร (non-agricultural product)	ร้อยละ 7.7
การเกษตร การล่าสัตว์ และป่าไม้ (ISIC 1)	ร้อยละ 4.3
การทำเหมือง (ISIC 2)	ร้อยละ 5.2
การผลิต	ร้อยละ 8

ที่มา: WTO (2007)

บาร์เรนมีการห้ามนำเข้าสินค้าหลายชนิดด้วยเหตุผลทางด้านสุขภาพ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม ศาสนา และการปกป้องอุตสาหกรรม เช่น หมูที่มีชีวิต ยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว ไข่มุกเลี้ยง (เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมมุกในประเทศ) เครื่องบินบังคับวิทยุ (ความปลอดภัยเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านพื้นที่) ของเล่นเด็กที่อยู่รูปของปืน กระจกและผลิตภัณฑ์จากกระจก

เงื่อนไขเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าของเขตการค้าเสรีกับบาร์เรนได้แก่ อย่างน้อยร้อยละ 40 ของมูลค่าเพิ่ม (GCC และ GAFTA) และอย่างน้อยร้อยละ 35 ของมูลค่าเพิ่มในกรณีของข้อตกลงการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกา

³² WTO (2007)

³³ กลุ่มวิเคราะห์มาตรการ 3 สำนักมาตรการทางการค้า (2548)

พิธีการศุลกากร

พิธีการศุลกากรของบาร์เรนจัดว่าค่อนข้างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาของ World Bank (2008) พบว่าดัชนีด้านความมีประสิทธิภาพของพิธีการศุลกากรในประเทศบาร์เรนอยู่ที่ระดับ 3.4 จาก 5 โดยมีการใช้เอกสารในการนำเข้าเฉลี่ยประมาณ 6 ฉบับ และมีระยะเวลาเฉลี่ยในการผ่านพิธีการศุลกากรเท่ากับ 15 วัน แต่เจ้าหน้าที่ศุลกากรในบาร์เรนได้ให้ข้อมูลว่าขั้นตอนในการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้าในบาร์เรนนั้นจะใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 15 นาที หากมีการจัดเตรียมเอกสารที่ต้องใช้พร้อมและครบถ้วน³⁴

ก่อนปีค.ศ. 2003 ผู้ส่งออกสินค้าไปยังบาร์เรนจะต้องใช้บริการของตัวแทนทางการค้าในบาร์เรน ซึ่งทำให้เกิดค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 5 ในการส่งออกสินค้า อย่างไรก็ตามหลังจากปีค.ศ. 2003 เป็นต้นมา บาร์เรนได้มีการปรับปรุงกฎหมายโดยการยกเลิกการผูกขาดของนายหน้าในส่วนนี้ ทำให้การส่งออกสินค้าไปยังบาร์เรนและการกระจายสินค้าทำได้ง่ายขึ้น

บาร์เรนได้เริ่มมีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ 2 ภาษา (อังกฤษและอารบิก) เข้ามาใช้ในการดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร (eCAS) เพื่อให้กิจกรรมเกี่ยวกับพิธีการศุลกากร ไม่ว่าจะเป็นการส่งออก นำเข้า จัดเก็บภาษีศุลกากร ตรวจสอบสินค้า และจัดเก็บสินค้า เป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยการใช้ระบบ eCAS เริ่มขึ้นในปีค.ศ. 2007 ที่ท่ามีนา ซัลมาน (Mina Salman)

บาร์เรนได้ยอมรับข้อตกลง Customs Valuation Agreement (CVA) ใน WTO แต่มีความล่าช้าในการปฏิบัติเนื่องจากข้อจำกัดของการไม่มีระบบคอมพิวเตอร์ และในปัจจุบันยังเป็นสมาชิกของ World Customs Organization อีกด้วย

สำหรับเอกสารที่ต้องใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากร จะประกอบไปด้วย

1. แบบฟอร์มสำแดงสินค้านำเข้า
2. เอกสารกำกับสินค้า (Certificate of the manufacturer)
3. ใบตราส่งสินค้าทางทะเล (Bill of Lading) ในกรณีส่งสินค้าทางเรือ หรือ ใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Airway bill) ในกรณีส่งสินค้าทางอากาศ จำนวน 4 ฉบับ
4. ต้นฉบับใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า (Certificate of origin) โดยจะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม BD10 จนกว่าจะสามารถส่งมอบเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า

³⁴ WTO (2007)

5. ใบกำกับสินค้า (Commercial invoice) จำนวน 3 ชุด ซึ่งต้องระบุจำนวนหีบห่อ นำหน้าของสินค้า ชื่อผู้รับและผู้ส่ง โดยใบกำกับสินค้าจะต้องได้รับการรับรองจากหอการค้าในประเทศต้นทาง ระบุถึงแหล่งกำเนิดสินค้า ราคาส่งออกสินค้า รวมถึงได้รับการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตของบาหลีเรนหรือของประเทศอาหรับอื่นใดในประเทศของผู้ส่งออก ก่อนที่สินค้าจะส่งมายังบาหลีเรน ในกรณีที่เอกสารมีการปลอมแปลง สินค้าจะถูกกักกันแม้ว่าจะผ่านการตรวจสอบและชำระภาษีศุลกากรแล้วก็ตาม โดยสินค้าจะถูกยึดหากไม่สามารถส่งมอบเอกสารจริงได้ภายใน 6 เดือนนับจากวันที่นำเข้า
6. เอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสารรายละเอียดการจัดส่ง (manifest of the shipment / permission of deliverance from shipping agents) เอกสารรับรองการประกัน สำหรับการขนส่งสินค้าที่มีการรับประกันโดยผู้ส่งออกหรือบริษัทขนส่ง เป็นต้น
7. เอกสารเฉพาะสำหรับสินค้าบางชนิด เช่น ยารักษาโรค อาหาร สัตว์ที่มีชีวิต นก ปลา อาหารประเภทเนื้อสัตว์และสัตว์ปีก

7.3.2 มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางเทคนิค

มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางเทคนิคของบาหลีเรนโดยทั่วไปจะเป็นไปตามมาตรฐานของ GCC ซึ่งออกโดย Gulf Standards Organization (GSO) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลทางด้านมาตรฐานได้แก่ Bahrain Standards and Metrology (BSMD) สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า โดยมี National Committee for Standards and Metrology ทำหน้าที่ดูแลข้อกำหนดทางด้านเทคนิค

มาตรฐานด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชและสัตว์ (Sanitary and phytosanitary measures)

มาตรฐานด้านสุขอนามัยของประเทศบาหลีเรน โดยมากจะเป็นไปตามมาตรฐานของ GCC ในส่วนของสินค้าประเภทพืช พันธุ์พืช และเมล็ดพืช จะต้องมีใบรับรองสุขอนามัยโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออก ร่วมกับการตรวจสอบของหน่วยการกักกันการแพร่ของเชื้อโรคทางการเกษตร (Agricultural Quarantine Unit: AQU) กระทรวงแรงงานและเกษตร (Ministry of Municipal Affairs and Agriculture: MMAA) โดยจะมีการตรวจสอบและออกใบรับรอง (SPS certificate) ให้กับผลิตภัณฑ์เกษตรก่อนการส่งออก และจะต้องมีใบรับรองมาตรฐานสุขอนามัยพืช (phytosanitary certificates) ในการนำเข้าแป้ง ข้าว เมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ และพืช

สำหรับการนำเข้าสัตว์ที่มีชีวิต จะต้องมีการรับรองด้านสุขภาพ (health certificate) และจะต้องได้รับการอนุญาตจากกระทรวงแรงงานและเกษตรของประเทศบาหลีเรนก่อนการนำเข้า

ในส่วนของสินค้าประเภทอาหารและผลิตภัณฑ์จากอาหาร จะต้องมีการตรวจสอบจากกระทรวงสาธารณสุขของประเทศผู้ส่งออกและออกใบรับรองว่าไม่มีการใช้สารปนเปื้อนที่ไม่ได้รับอนุญาต ได้แก่ สารซูรสให้ความหวาน เช่น แคลเซียมไซคลาเมน หรือโซเดียมไซคลาเมท และสารไดออกซิน โดยจะมีการสุ่มตัวอย่างสินค้ามาตรวจเป็นบางกรณี และจะต้องมีการตรวจสินค้าที่มีการนำเข้าเป็นครั้งแรก สินค้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานจะถูกทำลายหรือส่งคืนประเทศผู้ผลิต นอกจากนี้ บาหลีเรายังห้ามนำเข้าอาหารที่ผ่านการฉายแสง (Radiation) ด้วย

สินค้าประเภทสัตว์ปีกและเนื้อสัตว์จะต้องมีใบรับรองการฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหารตามหลักการของอิสลาม (Halal slaughter certificate) จากองค์กรศาสนาอิสลามของประเทศผู้ส่งออก และกรณีของสินค้าประเภทสัตว์ปีกที่ส่งออกมาจากประเทศที่มีการแพร่ระบาดของไข้หวัดนก จะต้องมีการรับรองว่าสินค้าปลอดเชื้อไข้หวัดนกอย่างน้อย 15 วันก่อนการฆ่า และจะต้องมีการประทับตราไขไก่ที่นำเข้าจากต่างประเทศเพื่อจำแนกจากไขไก่ในประเทศ

สำหรับสินค้าประเภทเครื่องปรุงรส หรือซอส จะให้นำเข้าได้เฉพาะซอสปรุงรสที่ผลิตโดยกรรมวิธีการหมัก (fermentation) ซึ่งเป็นกระบวนการผลิตตามธรรมชาติ และจะต้องมีสาร 3-MCPD ไม่เกิน 1PPM โดยจะต้องมีใบรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขของประเทศผู้ส่งออก

มาตรฐานสินค้าอื่น ๆ

มาตรฐานสินค้าอื่น ๆ ที่มีข้อกำหนดเป็นพิเศษของประเทศบาหลีเริน จะมีดังต่อไปนี้

1. เครื่องประดับ จะต้องมีการระบุค่าความบริสุทธิ์ของโลหะ และต้องสลักเครื่องหมายรับรองคุณภาพลงบนเครื่องประดับ โดยต้องติดฉลากระบุประเทศผู้ผลิตทุกครั้ง มิฉะนั้นจะไม่ได้นำเข้า
2. ทองคำนำเข้า จะต้องมีการสลักเครื่องหมายรับรองคุณภาพ
3. สินค้าประเภทรถยนต์ รถบรรทุก และยางรถยนต์และรถบรรทุก จะต้องมีการรับรองความสอดคล้องตามมาตรฐานของ GSO (GSO Conformity Certificate) สำหรับรุ่นที่ทำการส่งออกเป็นเอกสารประกอบการนำเข้า
4. สินค้าประเภทแบตเตอรี่รถยนต์ จะต้องมีการรับรองความสอดคล้องตามมาตรฐานของ GSO (GSO Conformity Certificate) ประกอบกับใบรับรองการปล่อยสินค้าและความสอดคล้องของศุลกากร (customs release document conformity certificate) จากผู้ผลิตว่าเป็นไปตามระเบียบด้านเทคนิคของ GCC standard No 34-35/1984
5. สินค้าประเภทบุหรี่ จะต้องถูกตรวจสอบตัวอย่างทางกายภาพเพื่อพิจารณาว่าสารนิโคตินไม่เกิน 0.6 มิลลิกรัมต่อมวน ทาร์ไม่เกิน 10 mg ต่อมวน และคาร์บอนมอนนอก

ไซต์ไม่เกิน 12 มิลลิกรัมต่อมวน โดยบนฉลากจะต้องระบุยี่ห้อทางการค้า จำนวนบุหรืต่อซอง (ห้ามเกิน 20 มวน) ชื่อผู้ผลิตและผู้นำเข้า วันที่บรรจุ หมายเลขล็อตสินค้า เอกสารการผ่านพิธีการศุลกากร และเอกสารกำกับสินค้า

6. ห้ามนำเข้าสินค้าที่ใช้แร่ใยหิน (Asbestos) เป็นวัตถุดิบ โดยต้องมีเอกสารแจ้งว่าสินค้านั้นปราศจากแร่ใยหินบนบรรจุภัณฑ์และใบรับรองความสอดคล้อง (conformity certificate) มิฉะนั้นสินค้าจะถูกกักกันเพื่อสุ่มตรวจโดยเป็นค่าใช้จ่ายของผู้นำเข้า
7. อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับครัวเรือน จะต้องผ่านมาตรฐาน Bahrain Standards and Metrology Directorate (BSMD) เพื่อการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และจะต้องมีเครื่องหมายรับรองความปลอดภัยบนตัวสินค้า พร้อมทั้งเอกสารการผ่านพิธีการศุลกากรและเอกสารกำกับสินค้า มิฉะนั้น สินค้าจะถูกกักกันเพื่อสุ่มตรวจโดยเป็นค่าใช้จ่ายของผู้นำเข้า
8. เครื่องวัดน้ำหนัก หรือสายวัด จะต้องได้ใบรับรองผลการสอบเทียบ (calibration certificate) จาก BSMD

การติดตามและบรรจุภัณฑ์

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดตามและบรรจุภัณฑ์ของสินค้าจากบาหลีเรนจะเป็นไปตามมาตรฐาน GSO โดยมีข้อกำหนดให้ปิดฉลากให้ชัดเจน ระบุสินค้า ยี่ห้อสินค้า วันหมดอายุ ปริมาณ การผลิต ประเทศผู้ผลิต ชื่อโรงงาน ปริมาณสุทธิ (ระบบเมตริก) ส่วนผสม และรายการอื่นเพิ่มเติม โดยจะต้องระบุเป็นภาษาอารบิกและภาษาอังกฤษ ในกรณีของสินค้าประเภทอาหาร จะต้องมีการระบุถึงส่วนผสมและสารถนอมอาหารที่ใช้เรียงตามลำดับปริมาณที่ใช้เป็นสำคัญ การนำเข้าสินค้าที่ติดฉลากแต่ภาษาอังกฤษสามารถกระทำได้ในกรณีของสินค้าจำนวนไม่มาก และนำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ในการทดลองตลาด และจะต้องขออนุญาตเป็นรายกรณีไป

ตามประกาศกระทรวง 33/2005 ยังได้มีการออกข้อกำหนดโดยสมัครใจเกี่ยวกับถุงพลาสติก เช่น ถุงใส่ของทั่วไป ถุงขยะ จะต้องมีความเหนียวไม่ต่ำกว่า 40 ไมครอน

บาหลีเรนได้มีการยกเลิกการใช้ข้อกำหนดของ GCC เกี่ยวกับอายุของสินค้า (Shelf-life standard) เนื่องจากข้อกำหนดดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีความเข้มงวดเกินไป ซึ่งทางบาหลีเรนได้มีการยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวตามคำสั่งกระทรวง 3/2004

7.3.3 กฎระเบียบ กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนในบาหลีเรน

บาหลีเรนได้มีความพยายามในการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ WTO นับตั้งแต่ปีค.ศ. 2001 เป็นต้นมา โดยมีการแก้ไขกฎหมายพาณิชย์ (Commercial Companies Law) และมีการครอบคลุมกฎหมายทางการค้าถึงเรื่องการตอบโต้การทุ่มตลาด มาตรการตอบโต้การอุดหนุน (countervailing) และมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (safeguard) รวมไปถึงการเพิ่มเติมกฎหมายอื่น ๆ เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายทางการค้า ความลับทางการค้า ข้อกำหนดทางด้านสถานที่ (geographical indications) เป็นต้น

นอกจากนี้ บาหลีเรนยังได้มีการยกเลิกกฎหมายตัวแทนทางการค้าในปีค.ศ. 2003 ซึ่งทำให้ผู้นำเข้าสินค้าไม่ต้องเสียค่านายหน้าให้กับตัวแทนทางการค้า และไม่มีการผูกขาดตลาดโดยตัวแทนทางการค้า กล่าวคือบริษัทต่างชาติสามารถใช้ผู้กระจายสินค้ามากกว่า 1 แห่งสำหรับสินค้าของตนเองได้ในบาหลีเรน³⁵

อย่างไรก็ตาม บาหลีเรนยังมีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับกิจการที่อนุญาตให้เพียงชาวบาหลีเรนและ GCC เท่านั้นที่ดำเนินการได้ ได้แก่ การจับปลา การให้บริการด้านบัญชีและบรรณารักษ์ (ยกเว้น การตรวจสอบบัญชี) การส่งออก การนำเข้า การขายน้ำมันสำหรับรถแข่ง และการปล่อยสินค้าจากคลังสินค้า อีกทั้งยังมีธุรกิจบางอย่างที่จำกัดการลงทุนของต่างชาติ ได้แก่ การค้าและการค้าปลีก (จะต้องเป็นการถือหุ้นของชาวบาหลีเรนอย่างน้อยร้อยละ 51 ในกรณีที่เป็นการลงทุนของชาวต่างชาติที่ไม่ใช่ GCC และในกรณีที่ผู้ลงทุนเป็นชาว GCC จะต้องมีชาวบาหลีเรนร่วมลงทุนด้วย) ท่องเที่ยว (กำหนดให้มีชาวบาหลีเรนเป็นผู้ร่วมทุนด้วย) ศูนย์การแพทย์และคลินิกทางแพทย์ (จะให้ใบอนุญาตกับชาวบาหลีเรนหรือชาว GCC ที่อาศัยอยู่ในบาหลีเรนและมีใบประกอบโรคศิลป์เท่านั้น แต่ข้อกำหนดนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงโรงพยาบาลแต่อย่างใด) และร้านขายยา (จะต้องมีการถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 โดยเภสัชกรชาวบาหลีเรน)³⁶

ปัญหาที่สำคัญของบาหลีเรนเกี่ยวกับกฎหมายจะเป็นในเรื่องการผูกขาดตลาด แม้ว่าจะมีการพยายามออกกฎหมายเพื่อยกเลิกการผูกขาดตลาดตาม Amiri Decree No. 18/1975 และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในปีค.ศ. 2007 ก็ตาม แต่ยังคงมีการใช้มาตรการการควบคุมราคาและการให้เงินอุดหนุนในหลายสินค้า เช่น ก๊าซ แปะง เนื้อสัตว์ ขนมอบังในประเทศ สัตว์ปีก ปิโตรเลียม ไฟฟ้า และน้ำ รวมถึงบริการหลายอย่าง เช่น การเดินทางทางอากาศ ไปรษณีย์ และการท่องเที่ยว

³⁵ WTO document G/VAL/W/57, 13 January 2000.

³⁶ WTO (2007)

นอกจากนี้ กิจกรรมที่ดำเนินงานโดยรัฐยังถือว่าเป็นกิจกรรมที่ใหญ่ที่สุด และมีการจ้างงานสูงสุดในประเทศบาห์เรน เช่น BANAGAS (ก๊าซธรรมชาติ) BAPCO (ปิโตรเลียม) ALBA (อะลูมิเนียม) BATELCO (โทรคมนาคม) Gulf Air (สายการบิน) BDB (สถาบันการเงิน) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ทางรัฐบาลบาห์เรนได้มีความพยายามที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจธุรกิจในบาห์เรนมากขึ้นเพื่อพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจ และกระจายการผลิตไปหลายภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ตามคำสั่งกระทรวง 41/2002 วรรค 4 ได้กำหนดการกระตุ้นมาตรการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงการท่องเที่ยว การสื่อสาร การขนส่ง ไฟฟ้า น้ำประปา บริการในท่าเรือ บริการในสนามบิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และไปรษณีย์ ซึ่งทำให้ในปัจจุบันสัดส่วนการถือหุ้นของกิจการต่าง ๆ ในบาห์เรนลดลง เช่น ปัจจุบันรัฐบาลมีการถือหุ้น BATELCO เพียงร้อยละ 36.7 หรือใน Gulf Air ร้อยละ 50 เป็นต้น และยังมี การให้เอกชนเข้ามาดูแลการบริการในท่าเรือสำคัญ เช่น Mina Salman และ Mina Khalifa bin Salman ซึ่งเป็นการให้สัญญา 25 ปีกับบริษัท AMP Mueller ตั้งแต่ปีค.ศ. 2006 เป็นต้นมา

การบังคับกฎหมาย

ในส่วนของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาทางการค้านั้น บาห์เรนได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 117 จาก 183 จาก World Bank (2009) โดยบาห์เรนมีระยะเวลาในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางการค้าที่สั้นกว่าประเทศในตะวันออกกลางโดยเฉลี่ย และมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า แต่มีขั้นตอนในการดำเนินการที่สูงกว่า กล่าวคือ บาห์เรนมีขั้นตอนในการบังคับคดีตั้งแต่การยื่นฟ้อง ไปจนถึงการบังคับคดีทั้งสิ้น 48 ขั้นตอน โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเฉลี่ย 635 วัน และต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 14.7 ของมูลค่าเงินที่เรียกร้อง (Claim value)

7.3.4 ประสิทธิภาพของท่า (Port Efficiency)

ในปัจจุบันบาห์เรนพยายามพัฒนาตัวเองขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค จึงได้มีความพยายามในการปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ ในท่าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการสนับสนุนด้านค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ไปจนถึงการสร้างท่าเรือหลักแห่งใหม่ในปีค.ศ. 2001 และเสร็จสิ้นในปีค.ศ. 2008

ในส่วนของท่าเรือ ในปัจจุบันท่าเรือหลักของบาห์เรนยังถือได้ว่ามีความจุที่ไม่มากนัก และหนึ่งในสามของพื้นที่เป็นที่จัดเก็บน้ำมัน โดยมีระวางบรรทุกสูงสุด (dead-weight tonnage : dwt) เท่ากับ 396,000 ในปีค.ศ. 2005³⁷ การดูแลท่าเรือจะเป็นหน้าที่ของ General Organization of Ports (GOP) ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) โดยบริการในท่าเรือจะดำเนินการโดยเอกชนเป็นหลัก

³⁷ UNCTAD (2006), Review of Maritime Transport, Geneva

ในส่วนของบริษัทเดินเรือที่ดำเนินการในบาห์เรนจะมีไม่มาก และส่วนมากจะดำเนินการโดย United Arab Shipping Company ซึ่งมีรัฐบาลถือหุ้นร้อยละ 5 สำหรับเรือที่จะเดินทางผ่านน่านน้ำของบาห์เรน จะต้องเป็นเรือที่ได้รับการอนุญาตจากบาห์เรนตามข้อกำหนดในด้านของอายุของเรือ และสัญชาติหรือธงของเรือ

ณ ปัจจุบันนี้ ท่าเรือ Mina Salman ยังถือได้ว่าเป็นท่าเรือหลักที่สำคัญที่สุดของทางบาห์เรน แต่ทางรัฐบาลได้มีการสร้างท่าเรือ Mina Khalifa bin Salma Port (MKSP) ขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 และเริ่มเปิดให้ดำเนินการได้เมื่อปลายปีค.ศ. 2008 ซึ่งการสร้างท่าเรือดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบาห์เรนให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาค โดยท่าเรือทั้ง 2 แห่งมีการเซ็นสัญญาการจัดการให้กับ APM Mueller จากเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นสัญญาผูกพัน 25 ปี

ในส่วนของท่าอากาศยานนั้น ในปีค.ศ. 2006 มีผู้โดยสารใช้บริการท่าอากาศยานของบาห์เรนประมาณ 7 ล้านคน แม้ว่าท่าอากาศยานของบาห์เรนในปัจจุบันจะมีรันเวย์เพียงเส้นเดียวก็ตาม สำหรับการขนส่งทางอากาศผ่านท่าอากาศยานบาห์เรนคิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 358,670 ต้นในปีค.ศ. 2006³⁸ โดยสายการบินหลักในการเดินทางในบาห์เรนคือ Gulf Air ซึ่งปัจจุบันเป็นการถือหุ้นของรัฐบาลของบาห์เรนทั้งหมด หลังจากที่รัฐบาลโอมานทำการถอนหุ้นที่เคยมีอยู่ร้อยละ 50 ออกจาก Gulf Air เพื่อไปพัฒนาสายการบินเป็นของตนเอง

ทางรัฐบาลบาห์เรนได้มีมาตรการสนับสนุนดังต่อไปนี้ เพื่อพัฒนาสนามบินบาห์เรนให้เป็นศูนย์กลางในการขนส่ง

- i) ยกเว้นค่าธรรมเนียมในการลงและจอดของสายการบินใหม่เป็นเวลา 2 ปี
- ii) ยกเว้นค่าธรรมเนียมการนำทางทางอากาศ (air navigation) เป็นเวลา 2 ปี
- iii) คิดค่าธรรมเนียมของการขนส่งสินค้าทางอากาศ (air cargo) เพียงร้อยละ 50

ในส่วนของบริษัทบริการในสนามบินนั้น จะดำเนินการโดยบริษัทเอกชน คือ Bahrain Airport Services ซึ่งได้สัญญา 25 ปี นับตั้งแต่ปีค.ศ. 1996

ทางด้านการขนส่งทางบกนั้น บาห์เรนถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีระบบถนนและทางด่วนที่ดี เชื่อมต่อเมืองสำคัญทุกเมืองในประเทศ และมีการเชื่อมต่อกับหลายประเทศผ่านทางซาอุดีอาระเบีย เช่น ยุโรป (Trans-Arabia Highway) UAE และโอมาน อีกทั้งยังมีการสร้างสะพานมิตรภาพบาห์เรน-กาตาร์ เพื่อเชื่อมต่อระหว่าง 2 ประเทศในปีค.ศ. 2007

³⁸ WTO (2007)

7.3.5 ระบบการติดต่อสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสารในบาหลีเรนได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ปีค.ศ. 2000 เป็นต้นมา โดยมีอัตราการใช้โทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือต่อประชากร 100 คนเท่ากับ 149.1 จากรายงานของ World Bank (2008) และมีระยะเวลาในการติดตั้งโทรศัพท์ประมาณ 1 สัปดาห์ สำหรับค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ภายในประเทศจะเท่ากับ \$0.77 ต่อนาที และค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ทางไกลเท่ากับ \$2.4 สำหรับ 3 นาทีแรก

ในส่วนของอินเทอร์เน็ตนั้น จากข้อมูล World Bank (2008) พบว่ามีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น 33.2 คนต่อประชากร 100 คน และมีจำนวนคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลทั้งสิ้น 16.9 เครื่องต่อประชากร 100 คน³⁹

ระบบโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตในบาหลีเรนถูกผูกขาดโดย BATELCO จนถึงปีค.ศ. 2004 แต่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิดการแข่งขันในภาคโทรคมนาคม โดยที่จะมีการให้ใบอนุญาตผู้ประกอบการในธุรกิจนี้ การให้ใบอนุญาตจะให้กับบริษัทสัญชาติบาหลีเรน หรือบริษัทต่างประเทศที่มีใบอนุญาตในการดำเนินธุรกิจในบาหลีเรนตามกฎหมายพาณิชย์ (Commerical Company Law) ซึ่งจะเป็นการให้ใบอนุญาต 15 ปี ส่งผลให้มีบริษัทอีก 2 บริษัทเข้ามาให้บริการในส่วน of โทรศัพท์มือถือ และมีการให้ใบอนุญาตแก่บริษัทดำเนินการด้านดาวเทียมระบบ VSAT จำนวน 8 แห่ง การให้บริการการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ 29 แห่ง และการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ต จำนวน 20 แห่ง โดยจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมรายปีจาก Telecommunication Regulatory Authority (TRA)

นอกจากนี้ ตามกฎหมายด้านโทรคมนาคมกำหนดให้ผู้ให้บริการที่มีส่วนแบ่งตลาดสูง เช่น BATELCO จะต้องมีการเสนอ Reference Interconnection Offer (RIO) ทุก ๆ 6 เดือน รวมถึงการมีข้อกำหนดด้านอัตราการเก็บค่าบริการสำหรับโทรศัพท์สาธารณะ

ในปีค.ศ. 2004 TRA ได้มีการพยายามพัฒนาการให้บริการแก่ลูกค้าด้านโทรคมนาคม จึงมีการออกกฎระเบียบในหลาย ๆ ข้อ เช่น การคัดสรรผู้ให้บริการ (Carrier pre-selection: CPS) ซึ่งเป็นการอนุญาตให้ผู้บริโภคสามารถเลือกเมนูบริการจากผู้ให้บริการหลาย ๆ แห่งได้ สำหรับบริการที่ต่างชนิดกัน ข้อกำหนดด้านการส่งรายงานทางการเงินที่แยกกันระหว่างกิจกรรมที่ได้รับอนุญาตชนิดต่าง ๆ การป้องกันการควมรวมกิจการไม่ให้เกิดผลเสียต่อผู้บริโภคและคู่แข่งรายอื่น ๆ เป็นต้น

³⁹ ข้อมูลปีค.ศ. 2005 จาก WTO (2007)

ความพยายามในการปรับปรุงกฎระเบียบ และโครงสร้างตลาดด้านโทรคมนาคมต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้บาหลีเรนมีระบบโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีการแข่งขันในภาคโทรคมนาคมสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่ม GCC

บทที่ 8

ลักษณะเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าใน สหรัฐอาหรับเอมิเรต

ในบทนี้จะทำการศึกษาลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรต (The United Arab Emirates: UAE) โดยจะเน้นที่ประเด็นด้านการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน จากนั้นจะพิจารณาการค้าระหว่างประเทศไทยกับ UAE และสุดท้ายจะทำการศึกษาสู่สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าใน UAE และปัญหาที่เกิดขึ้น

8.1 ลักษณะเศรษฐกิจและการค้าของสหรัฐอาหรับเอมิเรต (UAE)

ประเทศ UAE เป็นสาธารณรัฐ (Federation) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 รัฐ (Emirates) ตั้งอยู่ในอ่าวอาหรับ โดยมีรัฐสำคัญคืออาบูดาบี (Abu Dhabi) และดูไบ (Dubai)⁴⁰ และมีประชากรทั้งสิ้น 4.764 ล้านคน โดยร้อยละ 80 ของประชากรเป็นชาวต่างชาติ ได้แก่ ชาวอาหรับ ปากีสถาน อินเดีย และอิหร่าน⁴¹ ประเทศ UAE มีขนาดของ GDP ประมาณ 185 พันล้านเหรียญสหรัฐในปีค.ศ. 2008 และเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ในกลุ่มประเทศ GCC รองจากซาอุดีอาระเบีย โดยมีสัดส่วนของ GDP ในกลุ่มประเทศ GCC คิดเป็นร้อยละ 23 และมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 7.4 และ 1.3 ในปีค.ศ. 2008 และ 2009 ตามลำดับ นอกจากนี้ ประเทศ UAE ยังถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อประชากรในระดับที่สูงมาก คือประมาณ 38,820 เหรียญสหรัฐต่อปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูงเป็นอันดับ 2 รองจากกาตาร์ในกลุ่มประเทศ GCC จึงทำให้ประเทศ UAE มีฐานะทางเศรษฐกิจและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดี และมีกำลังซื้อสูง

ตารางที่ 8-1: ขนาดเศรษฐกิจและจำนวนประชากรของประเทศ UAE ในปีค.ศ. 2008

จำนวนประชากร* (ล้านคน)	4.764
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านเหรียญสหรัฐ PPP)	184,984
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (ร้อยละต่อปี)	7.4
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยระหว่างปีค.ศ. 1991-2000 (ร้อยละต่อปี)	4.4

* ประมาณการโดย IMF

ประเทศ UAE เป็นประเทศที่พึ่งพิงรายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศ GCC โดยมีน้ำมันดิบเป็นอันดับที่ 5 ของโลก (หรือ

⁴⁰ รัฐที่เหลือประกอบไปด้วย Sharjah, Ajman, Fujairah, Ra's al Khaimah, และ Umm al-Qaiwain

⁴¹ National Human Resource Development and Employment Authority (2005)

คิดเป็นร้อยละ 9 ของน้ำมันที่มีอยู่ในโลก) และมีก๊าซธรรมชาติเป็นอันดับที่ 4 ของโลก (หรือคิดเป็นร้อยละ 5 ของทั้งโลก)⁴² ซึ่ง UAE มีรายได้จากการส่งออกน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติประมาณร้อยละ 45.1 ของ GDP

ตารางที่ 8-2: สัดส่วนของ GDP รายภาคการผลิตต่าง ๆ ของ UAE ในปีค.ศ. 2008

ภาคการผลิต	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม
เกษตรกรรม	1.5%
ทรัพยากรธรรมชาติ	45.3%
- น้ำมันและก๊าซ	45.1%
- แร่อื่นๆ	0.2%
อุตสาหกรรม	12.4%
บริการและอื่นๆ	40.7%

อย่างไรก็ตาม จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทำให้ UAE การพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคส่วนและมีรายได้จากภาคส่วนอื่นที่ไม่ใช่น้ำมันเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก จนกลายเป็นศูนย์กลางการค้าและการขนส่งในภูมิภาคตะวันออกกลาง เพื่อส่งต่อไปยังประเทศในภูมิภาค เช่น อิหร่าน อิรัก ซาอุดีอาระเบีย หรือส่งต่อไปยังตลาดนอกภูมิภาค เช่น เอเชีย (อินเดียและปากีสถาน) แอฟริกา และยุโรป ซึ่ง UAE ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก รองจากสิงคโปร์และซีแอตเทิล

นอกจากนี้ UAE ยังมีนโยบายการค้าและการลงทุนที่เปิดเสรีและเป็นมิตรมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเฉพาะในรัฐดูไบ โดยมีแผนพัฒนาประเทศระยะที่ 1 (1997-2001) ในการปรับปรุงกฎหมายและนโยบายทางการค้าและการลงทุนต่าง ๆ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในตลาด UAE มากขึ้น รวมไปถึงนโยบายทางด้านตลาด แรงงาน การส่งเสริมการลงทุน และสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ โดยมีการสร้างเขตเสรี (free zones) ขึ้นมา ซึ่งทำให้การดำเนินธุรกิจในเขตเสรีดังกล่าว ไม่ต้องถูกควบคุมโดยกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น ข้อจำกัดด้านสัดส่วนการถือครองธุรกิจโดยคนต่างชาติ กฎหมายตัวแทนทางการค้า (Trade Agencies Law) และการบังคับการใช้แรงงานในประเทศ (Emiratization) โดยเขตเสรีที่สำคัญได้แก่ Jebel Ali ในรัฐดูไบ ซึ่งตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1980 โดยธุรกิจที่สำคัญได้แก่ การค้า การกระจายสินค้า และคลังสินค้า (ร้อยละ 76) และการผลิต (ร้อยละ 20) นอกจากนี้ยังมีเขตเสรีต่าง ๆ ใน UAE อีกรวมทั้งหมด 22 แห่ง และมีอีก 11 แห่ง

⁴² OPEC (2004)

อยู่ระหว่างการพัฒนา⁴³ ซึ่งเขตเสรีต่าง ๆ นี้มีมูลค่าการลงทุนรวมประมาณ 4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

เมื่อพิจารณาบรรยากาศในการทำธุรกิจในประเทศ UAE จะพบว่า UAE เป็นประเทศที่มีกฎระเบียบเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจเป็นอันดับ 2 ของกลุ่มประเทศ GCC รองจากบาห์เรน UAE ถูกจัดให้เป็นประเทศในลำดับที่ 33 จาก 183 ประเทศทางด้านความง่ายในการดำเนินธุรกิจ (Ease of Doing Business)⁴⁴ โดยปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจใน UAE คือ นโยบายทางภาษี การจดทะเบียนทรัพย์สิน (registering property) และการค้าระหว่างประเทศ (trade across borders) แต่มีอุปสรรคทางด้าน การปกป้องนักลงทุน การบังคับใช้สัญญา และการปิดธุรกิจ

จากการเป็นศูนย์กลางทางการขนส่งของภูมิภาคของ UAE ประกอบกับนโยบายทางการค้าและการลงทุนที่เป็นมิตรกับต่างชาติที่มีใช้กลุ่มประเทศอาหรับ ทำให้ประเทศ UAE เป็นแหล่งในการกระจายสินค้าไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลางที่สำคัญ ดังนั้น การส่งออกเพื่อการนำเข้า (Re-export) จึงนับเป็นแหล่งในการสร้างรายได้หลักให้กับกลุ่มประเทศ UAE เป็นอันดับที่ 2 รองจากน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ โดยมีรายได้จากการส่งออกเพื่อการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 33 ของการส่งออกสินค้า (merchandise export) ทั้งหมด ซึ่งการส่งออกหลักจะไปยังประเทศอิรัก อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย อินเดีย และปากีสถาน นอกจากนี้ UAE ยังมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศต่อ GDP (Total export plus import per GDP) ถึงร้อยละ 145 ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสำคัญของ UAE ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางการค้าแห่งหนึ่งของโลก

หากพิจารณาภาคบริการโดยรวมจะพบว่าประเทศ UAE โดยเฉพาะรัฐดูไบและอาบูดาบี ได้ให้ความสำคัญกับภาคบริการนอกเหนือจากการค้าและการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีการบรรจุการพัฒนาของรัฐให้เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวลงในแผนยุทธศาสตร์ของรัฐ ซึ่งในปัจจุบัน รายได้จากภาคบริการในรัฐดูไบคิดเป็นร้อยละ 74 ของ GDP ทั้งหมดของรัฐดูไบ อีกทั้ง UAE โดยเฉพาะรัฐดูไบยังถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางการเงินที่สำคัญอีกแห่งของภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเป็นตัวกลางในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินแทนประเทศในภูมิภาคหลายแห่ง เช่น อิรักและอิหร่าน ซึ่งในปัจจุบันนี้ รายได้จากภาคบริการทั้งหมดของประเทศ UAE คิดเป็นร้อยละ 42 ของ GDP โดยเป็นรายได้จากการค้าและการขนส่งประมาณร้อยละ 20⁴⁵

⁴³ WTO (2006)

⁴⁴ World Bank (2009)

⁴⁵ WTO (2006)

นอกจากนี้ ประเทศ UAE โดยเฉพาะรัฐอาบูดาบี ยังมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปลายน้ำของกระบวนการผลิตน้ำมัน เช่น ปิโตรเคมี ปุ๋ย ซีเมนต์ และอะลูมิเนียม และยังมี การขยายการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ เช่น อิเล็กทรอนิกส์ การผลิตเครื่องจักรขนาดเล็ก เป็นต้น ซึ่งโดยมากการขยายตัวของภาคการผลิต จะเป็นการดำเนินธุรกิจในเขตเสรี หรือเป็นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับบริษัทต่างชาติ โดยในปัจจุบัน UAE มีสัดส่วนของ GDP ในภาคการผลิตคิดเป็นร้อยละ 13.1

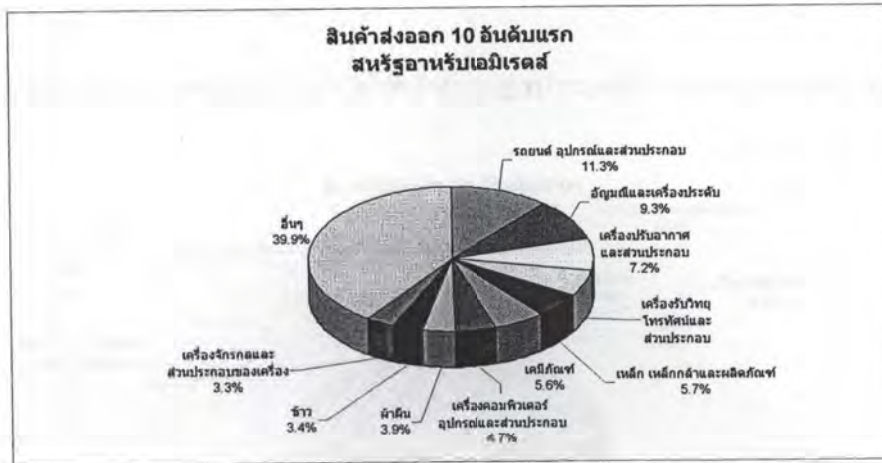
ในส่วนของข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศนั้น ประเทศ UAE ได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ตั้งแต่ปีค.ศ. 1996 โดยสามารถทำตามข้อตกลงต่าง ๆ ของ WTO ได้เกือบหมด เว้นแต่ในส่วนของการเกษตร แหล่งกำเนิดของสินค้า ข้อจำกัดการนำเข้าสินค้า และการค้าของรัฐ และสามารถปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร (Customs Valuation Agreement) ของ WTO ได้ในปีค.ศ. 2004

ในส่วนของความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ UAE ยังมีการทำข้อตกลงในระดับภูมิภาคในการเป็นสหภาพศุลกากร (Custom union) กับกลุ่มประเทศ GCC และข้อตกลงกับประเทศอาหรับ 22 ประเทศตามสนธิสัญญา GAFTA และยังมี การทำข้อตกลงทางการค้าในระดับทวิภาคีกับไซเรีย (2000) จอร์แดน (2001) เลบานอน (2002) โมร็อกโก (2002) และอิรัก (2002) และอยู่ระหว่างการเจรจาข้อตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา แต่การจัดทำข้อตกลงทางการค้าระดับทวิภาคีต่อไปในอนาคตเว้นแต่ข้อตกลงทางการค้ากับสหรัฐอเมริกา จะทำในนามของกลุ่มประเทศ GCC เท่านั้น

8.2 การค้าระหว่างสหรัฐอาหรับเอมิเรตกับไทย

ในส่วนของการค้ากับประเทศไทยนั้น ประเทศ UAE เป็นหนึ่งในตลาดที่มีการเติบโตสูง โดยมีทั้งการส่งสินค้าไปขายยัง UAE โดยตรง และการส่งออกสินค้าไปยัง UAE เพื่อขายต่อให้กับประเทศอื่น ๆ เช่น อิรัก อิหร่าน จอร์แดน และปากีสถาน ซึ่งในปีค.ศ. 2006 ประเทศไทยถือได้เป็นผู้ส่งออกลำดับที่ 17 สำหรับประเทศ UAE โดยสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปยัง UAE ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น โดยภาพที่ 8-1 จะแสดงสัดส่วนของสินค้าส่งออกไปยังประเทศ UAE

ภาพที่ 8-1: สัดส่วนของสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศ UAE

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

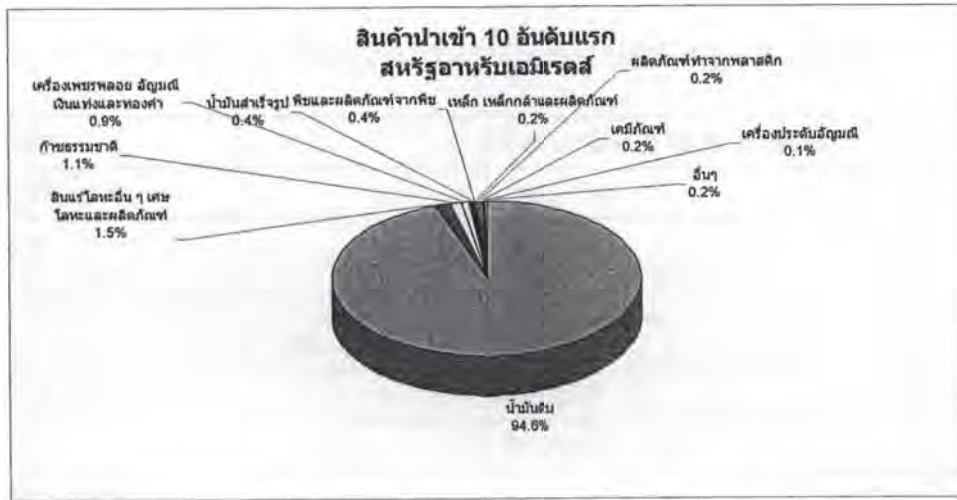
ประเทศ UAE เป็นตลาดส่งออกที่มีการขยายตัวสูงชันเป็นอย่างมาก โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 24.5 ในปีค.ศ. 2007 สำหรับสินค้าที่มีการขยายตัวเป็นอย่างมาก ได้แก่ เคมีภัณฑ์ (ร้อยละ 650.43) เม็ดพลาสติก (ร้อยละ 112.66) เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 66.77) อัญมณีและเครื่องประดับ (ร้อยละ 51.93) เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ (ร้อยละ 38.31) และยานยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ 37.25) โดยตลาด UAE นับเป็นตลาดที่มีศักยภาพเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากอัตราการขยายตัวที่สูงแล้ว UAE ยังมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสูง ดังจะเห็นได้จากการได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในโลก โดยยังคงมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นบวกในปี ค.ศ. 2008 และ 2009

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) ในสินค้าอีกหลายชนิดที่ประเทศ UAE ต้องการนำเข้า เช่น ข้าว ัญมณี แปะง ฝ้าย ผักและผลไม้สด อาหารทะเล เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น แต่ในปัจจุบัน UAE ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถส่งสินค้าเหล่านี้ไปขายได้ ตัวอย่างเช่น ข้าวที่ UAE บริโภคอยู่ในปัจจุบันจะยังเป็นข้าวหอมมะลิ สภาพภูมิอากาศที่อาจทำให้ผักผลไม้สดเน่าเสียได้ง่าย เป็นต้น ซึ่งหากมีการศึกษาถึงการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นอย่างดีแล้ว ประเทศไทยอาจมีโอกาสนำสินค้าไปยังประเทศ UAE มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประเทศ UAE คือความผันผวนของความต้องการหรือปริมาณการสั่งซื้อในแต่ละปี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะหากเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

ในส่วนสินค้านำเข้าหลักจากประเทศ UAE ส่วนมากจะเป็นสินค้าประเภทน้ำมัน โดยในปีค.ศ. 2008 ประเทศไทยมีการนำเข้าน้ำมันจาก UAE คิดเป็นร้อยละ 95 ของมูลค่านำเข้าสินค้า

จาก UAE ทั้งหมด ดังแสดงในภาพที่ 8-2 โดยสินค้าชนิดอื่น ๆ ที่มีการนำเข้าจาก UAE ได้แก่ สินแร่โลหะ ก๊าซธรรมชาติ และอัญมณีและโลหะมีค่า เป็นต้น

ภาพที่ 8-2: สัดส่วนสินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศไทยจากประเทศ UAE

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประเทศ UAE เป็นตลาดใหม่ที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญ เพราะนอกเหนือจากอัตราการเติบโตที่สูง และนโยบายการค้าและการลงทุนที่เป็นมิตรแล้ว ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบในการแข่งขันในสินค้าหลายชนิดที่ประเทศ UAE ต้องการนำเข้า ดังนั้นหากศึกษาถึงลักษณะตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และวิธีในการดำเนินธุรกิจกับประเทศ UAE เป็นอย่างดีแล้ว UAE ก็น่าจะเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งสำหรับประเทศไทยได้

8.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในประเทศ UAE

8.3.1 ศุลกากร

ภาษี

ในปัจจุบันนี้ UAE มีการใช้อัตราภาษี MFN ซึ่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ โดยอัตราภาษีสินค้าทุกชนิดยกเว้นยาสูบจะเป็นอัตราภาษีในลักษณะตามมูลค่า (ad valorem) และไม่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราภาษีพิเศษ หรือโควตาแต่อย่างใด อัตราภาษีที่ GCC ใช้จะอิงตามกลุ่มประเทศ GCC (Common External Tariff: CET) ในอัตราคงที่ที่ร้อยละ 5 และสินค้าประเภทอาหารและยาจะสามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรแต่อย่างใด โดยการเก็บภาษีจะทำการคำนวณจากมูลค่า c.i.f. ของสินค้านำเข้า

สินค้าประเภทที่ต้องชำระภาษีศุลกากรสูงเป็นพิเศษได้แก่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 50 และยาสูบ จะต้องเสียภาษีในอัตราพิเศษคือร้อยละ 100 หรือ Dh 100 ต่อบุหรี่ 100 มวน หรือ Dh 800 ต่อยาสูบ 1 กิโลกรัม แล้วแต่ว่าการคำนวณภาษีแบบไหนจะสูงกว่ากัน ตารางที่ 9-3 จะแสดงอัตรารภาษีเปรียบเทียบของสินค้าแต่ละประเภท

ตารางที่ 8-3: โครงสร้างภาษี MFN ของ UAE ในปีค.ศ. 2005

ประเภทสินค้า	อัตรารภาษีแบบ MFN โดยเฉลี่ย
อัตรารภาษีเฉลี่ยโดยรวม	ร้อยละ 5.1
สินค้านอกเกษตร	ร้อยละ 6.2
สินค้าที่มีใช้เกษตร (non-agricultural product)	ร้อยละ 4.8
การเกษตร การล่าสัตว์ และป่าไม้ (ISIC 1)	ร้อยละ 3.3
การทำเหมือง (ISIC 2)	ร้อยละ 5
การผลิต	ร้อยละ 5.2

ที่มา: WTO (2006)

นอกจากนี้ UAE ยังมีการยกเว้นภาษีสำหรับสินค้าประเภทวัตถุดิบสำหรับภาคอุตสาหกรรม (Industrial Inputs) เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่จำเป็นต่อการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากประเทศในกลุ่ม GCC อื่น ๆ และยังมี การยกเว้นภาษีสำหรับสินค้าที่ส่งออกเพื่อการนำเข้า (re-export) และสินค้าที่ทำการผ่านทางชั่วคราว

สำหรับสินค้านำเข้าจากกลุ่มประเทศ GCC ด้วยกันเอง จะไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรในการนำเข้าแต่อย่างใด หากอยู่ในรายการยกเว้นภาษีในกลุ่มประเทศ GCC จำนวน 421 รายการ โดยสินค้านี้จะได้รับสิทธิพิเศษดังกล่าวจะต้องผลิตโดยผู้ประกอบการที่มีผู้ถือหุ้นสัญชาติของประเทศสมาชิก GCC อย่างน้อยร้อยละ 53 และต้องขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกับกระทรวงการคลังและอุตสาหกรรม (Ministry of Finance and Industry) รวมถึงมีเอกสารรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้าว่ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศในกลุ่ม GCC จริง

สำหรับข้อกำหนดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของสินค้า (Rule of origin) โดยทั่วไปจะถือว่าสินค้านี้มีที่มาจากประเทศหนึ่ง เมื่อมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากประเทศนั้นอย่างน้อยร้อยละ 40 ซึ่งหลักการดังกล่าวบังคับใช้กับสินค้าที่ส่งมาจากข้อตกลงการค้าเสรี GAFTA ด้วยเช่นกัน

พิธีการศุลกากร

เนื่องจากประเทศ UAE ไม่ต้องการให้พิธีการศุลกากรมาเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการขนส่งและการส่งออกเพื่อการนำเข้า จึงพยายามกำหนดพิธีการศุลกากรที่ง่าย สะดวก และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล นอกจากนี้ พิธีการศุลกากรของประเทศ UAE ยังยึดหลักการ

ของกฎพิธีการศุลกากรเดียวกันของ GCC หลังจากในกลุ่มประเทศ GCC มีการรวมตัวเป็นสหภาพศุลกากรในปีค.ศ. 2003 กล่าวคือ สินค้าที่นำเข้ามาใน UAE หรือประเทศอื่นใดใน GCC จะสามารถส่งต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ใน GCC ได้โดยไม่ต้องผ่านพิธีการศุลกากรอีกครั้ง เนื่องจาก GCC มีหลักการด่านนำเข้าเพียงที่เดียว (Single port of entry) อยู่

แต่ละรัฐใน UAE จะมีเจ้าหน้าที่ศุลกากร (Customs authority) เป็นของตนเอง แต่จะมีการใช้พิธีการศุลกากรในรูปแบบเดียวกัน โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลศุลกากรโดยรวมคือ Federal Customs Authority ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปีค.ศ. 2003

ผู้นำเข้าสินค้าจะต้องถือใบอนุญาตการค้า (trading license) และจะได้รับรหัสนำเข้า (import code) จากนั้นจะสามารถทำการผ่านพิธีการศุลกากรได้โดยการใช้รหัสดังกล่าว

สินค้านำเข้าของ UAE ส่วนมากจะผ่านพิธีการศุลกากรในรัฐดูไบ โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 80 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด และอีกร้อยละ 10 จะผ่านพิธีการศุลกากรในอาบูดาบี⁴⁶ โดยรัฐดูไบและอาบูดาบีต่างมีระบบการแจ้งศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การผ่านพิธีการศุลกากรเป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยร้อยละ 17 ของการผ่านพิธีการศุลกากรในดูไบในปีค.ศ. 2005 ดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้ UAE เป็นประเทศที่มีระยะเวลาในการผ่านพิธีการศุลกากรค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศ GCC หรือในโลกก็ตาม ซึ่งงานศึกษาของ World Bank (2008) ได้ให้ดัชนีด้านความมีประสิทธิภาพด้านศุลกากรของประเทศ UAE ไว้ 3.5 จาก 5

หากผู้นำเข้าประสบปัญหาเกี่ยวกับพิธีการศุลกากรที่ดูไบ และไม่สามารถแก้ไขได้โดยกรมศุลกากร ก็สามารถทำเรื่องร้องเรียนมาที่ฝ่ายประเมินมูลค่า (Valuation Directorate) ได้ หรือสามารถทำการอุทธรณ์ไปยัง World Customs Organization (WCO) ซึ่งประเทศ UAE เป็นสมาชิกอยู่ได้

เอกสารที่ต้องแสดงในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศ UAE จะประกอบไปด้วย⁴⁷

- 1) แบบฟอร์มสำแดงสินค้านำเข้า
- 2) คำสั่งส่งมอบสินค้าซึ่งออกโดยตัวแทนบริษัทเดินเรือที่ได้รับอนุญาตเป็นตัวแทนตามกฎหมาย UAE (Deliver Order)
- 3) ดันฉบับใบตราส่งสินค้าทางทะเล (Bill of Lading) ในกรณีส่งสินค้าทางเรือ
- 4) ใบอนุญาตนำเข้า (กรณีสินค้าที่มีข้อจำกัดการนำเข้า)

⁴⁶ WTO (2006)

⁴⁷ กระทรวงพาณิชย์

- 5) ดันฉบับใบกำกับสินค้าจากประเทศผู้ส่งออก โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณรวมของการนำเข้า สินค้า และมูลค่าในแต่ละรายการ
- 6) ดันฉบับใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงพาณิชย์ในประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดของสินค้า (Certificate of Origin) โดยจะต้องแสดงรายละเอียดของสินค้า ชื่อที่อยู่ของผู้ผลิตในประเทศต้นทาง และประทับตรารับรองของหอการค้าไทย พร้อมประทับตรารับรอง (legalize) จากสถานทูตอาหรับในประเทศไทย ยกเว้นสถานทูตอียิปต์
- 7) ดันฉบับใบกำกับการบรรจุหีบห่อสินค้า ซึ่งต้องระบุน้ำหนัก วิธีการบรรจุ และรหัส Harmonized System (Packing list)
- 8) สำเนาใบอนุญาตซื้อขายของผู้ซื้อและผู้ขาย

8.3.2 มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางเทคนิค

มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางเทคนิคที่ใช้ในประเทศ UAE ส่วนมากจะสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดร่วมกันของกลุ่มประเทศ GCC โดยสามารถแยกประเด็นที่สำคัญออกเป็นการทดสอบและการออกใบรับรอง มาตรฐานด้านสุขอนามัย มาตรฐานสินค้าชนิดอื่น ๆ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันมาตรฐานของ UAE ร้อยละ 95 เป็นมาตรฐานของกลุ่มประเทศ GCC ที่เรียกว่า Gulf Standards Organization (GSO) และประมาณร้อยละ 30 เป็นมาตรฐานทางด้านเทคนิค⁴⁸

การทดสอบและการออกใบรับรอง

หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องของมาตรฐานได้แก่ Emirates Authority for Standardization and Metrology (ESMA) ซึ่งตั้งขึ้นในปีค.ศ. 2001 โดยเป็นหน่วยงานอิสระที่มีการบริหารงานและการหารายได้แยกจากรัฐบาล ESMA จะมีรายได้มาจากการขายมาตรฐาน การให้การรับรองด้านคุณภาพ และการออกโครงการการประเมินการทำตามมาตรฐาน⁴⁹ อีกทั้ง ESMA ยังมีหน้าที่ในการออกมาตรฐาน กำกับดูแลมาตรฐานด้านเทคนิค และทำการประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายในด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และการปกป้องสิ่งแวดล้อมของสินค้าที่ขายใน UAE ไม่ว่าจะเป็นสินค้านำเข้า หรือสินค้าที่ผลิตในประเทศก็ตาม ซึ่ง ESMA จะเป็นองค์กรที่ปฏิบัติตาม Code of Good Practice for the Preparation, Adoption, and Application of Standards ของ WTO และยังเป็นสมาชิกขององค์กรระหว่างประเทศทั้งด้านมาตรฐานอีกหลาย

⁴⁸ WTO (2006)

⁴⁹ WTO (2006)

แห่ง เช่น ISO และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองห้องปฏิบัติการ (International Laboratory Accreditation Cooperation: ILAC)

ในกรณีที่สินค้าบางชนิดไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานในประเทศ UAE ก็สามารถใช้มาตรฐานเทียบเคียงในระดับสากลมาใช้แทนได้

ในกรณีของรถยนต์นั่งส่วนบุคคลและยางรถยนต์ สามารถผ่านกระบวนการประเมินการทำได้ตามมาตรฐาน โดยใช้วิธีให้ผู้ผลิตแจ้งการปฏิบัติตามมาตรฐานด้วยตนเอง (self-declaration) ต่อ GSO สำหรับสินค้าบางชนิดอาจจะต้องได้รับใบรับรองหรือการตรวจสอบเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตร กระทรวงพลังงาน หรือรัฐบาลของแต่ละรัฐ

นอกจากนี้ยังมีองค์กรที่ตั้งขึ้นมาภายใน ESMA เพิ่มเติมในปีค.ศ. 2004 ได้แก่ Emirates National Accreditation System (ENAS) เพื่อทำการรับรองห้องปฏิบัติการในการทดสอบ และทำการออกใบรับรองและการตรวจสอบ ยกเว้นในรัฐดูไบจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองห้องปฏิบัติการของเอกชนที่ให้บริการทดสอบและการสอบเทียบ (calibration) ให้กับดูไบ ซึ่งเรียกว่า Dubai's Municipality's Accreditation Center

มาตรฐานด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชและสัตว์ (Sanitary and phytosanitary measures)

มาตรฐานด้านสุขภาพ และสุขอนามัยพืชและสัตว์ของประเทศ UAE จะยึดหลักตามมาตรฐานของกลุ่มประเทศ GCC เป็นหลัก สินค้าอาหารทุกชนิดยังจัดเป็นสินค้าควบคุมเข้มงวด ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องเป็นสมาชิกหอการค้าหรือสภาอุตสาหกรรม ในกรณีของสินค้าที่มีตัวแทนจำหน่ายในประเทศ จะนำเข้าได้เฉพาะตัวแทนหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากตัวแทนจำหน่ายเท่านั้น และหากสินค้านำเข้าเป็นประเภทเนื้อสัตว์และสัตว์ปีก จะต้องแสดงใบรับรองการตรวจโรค (Health or Veterinary Certificate) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศที่ส่งออก โดยเนื้อสัตว์จะต้องผ่านการฆ่าตามหลักศาสนาอิสลาม (Halal) และจะต้องแสดงใบรับรองฮาลาล (Halal Certificate) จากองค์กรที่ได้รับการรับรองจากประเทศผู้ส่งออก ส่วนในกรณีของพืชจะต้องได้รับใบรับรองปลอดโรคพืช (Phytosanitary Certificate)

กระทรวงเกษตรและประมง (Ministry of Agriculture and Fisheries) จะมีหน้าที่ในการตรวจสอบสินค้าประเภทพืช สัตว์ และผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ ทั้งในส่วนของสินค้าส่งออก นำเข้า และสินค้าในประเทศ และประเทศ UAE ยังเป็นสมาชิกของ World Organization for Animal Health (OIE) และ International Plant Protection Convention (IPPC) อีกด้วย

นอกจากนี้ ทางประเทศ UAE ยังมีการประกาศห้ามนำเข้านกและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับนกหลังการเกิดการระบาดของไข้หวัดนกจากทุกประเทศ จนกว่าจะมีการประกาศว่าปลอดโรคไข้หวัดนก ซึ่งเป็นมาตรการฉุกเฉินตามประกาศกระทรวงฉบับที่ 15 ในปีค.ศ. 2005

มาตรฐานด้านสุขภาพและสุขอนามัยที่จัดเป็นมาตรฐานด้านเทคนิค อันเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ สามารถแบ่งออกได้เป็นขั้นตอนการตรวจสอบ และการตัดสิน

1. การตรวจสอบ

สินค้าอาหารนำเข้าจะถูกตรวจสอบ ณ ท่าที่นำเข้าโดยหน่วยควบคุมอาหาร กองสาธารณสุข และสินค้าที่ไม่ผ่านการตรวจสอบจะถูกส่งกลับและทำลายทิ้ง ซึ่งสินค้าอาหารทุกประเภทจะถูกตรวจสอบทางกายภาพ ได้แก่ ฉลาก วันหมดอายุ และลักษณะทางกายภาพของอาหารว่ามีความเหมาะสมต่อการบริโภคหรือไม่ ซึ่งการตรวจสอบทางกายภาพจะใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง แต่ในบางกรณี สินค้าอาจถูกสุ่มตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ โดยจะใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 5-10 วันในการตรวจสอบก่อนปล่อยสินค้า โดยมีอาหารบางประเภทจะต้องถูกสุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการในการจัดส่งสินค้าทุกครั้ง ได้แก่ อาหารเด็กทารก และน้ำมันสำหรับการบริโภค

ในกรณีที่สินค้าไม่เหมาะสมต่อการบริโภค ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบการแสดงฉลากอายุการเก็บรักษา หรือมาตรฐานส่วนผสม จะถูกปฏิเสธและส่งกลับไปยังประเทศต้นทาง หรือส่งไปประเทศที่สามที่ไม่กลุ่มประเทศอาหรับ หรือทำลายทิ้งภายใน 30 วัน โดยถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นำเข้า และอาจมีการปรับถ้าละเมิดข้อกำหนดอย่างร้ายแรง หากมีการทำลายสินค้าเจ้าของสินค้าจะต้องชำระค่าธรรมเนียมของสินค้าที่ถูกทำลายดังนี้

ตารางที่ 8-4: ค่าธรรมเนียมในการทำลายสินค้า

มูลค่าสินค้า (Dirham)	ค่าธรรมเนียม (Dirham)
น้อยกว่า 5,000	200
5,000-15,000	500
15,000-50,000	1,000
50,000-100,000	2,000
100,000-450,000	4,000
มากกว่า 450,000	6,000

ที่มา: สำนักมาตรฐานทางการค้า กระทรวงต่างประเทศ

2. การตัดสิน

ในส่วนของบรรจุกฎเกณฑ์ จะมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- การตีพิมพ์วันที่ผลิตและวันหมดอายุในลักษณะที่ทำให้สูงขึ้นหรือพ่นหมึกลงบนภาชนะบรรจุ โดยทางประเทศ UAE จะไม่อนุญาตให้พิมพ์วันที่บนสติ๊กเกอร์เพื่อป้องกันการแกะเปลี่ยน
- การพิมพ์รายละเอียดวันที่ผลิตและวันหมดอายุบนบรรจุภัณฑ์ จะต้องตรงกับข้อความที่พิมพ์บนฉลาก
- วันที่ผลิตและวันหมดอายุจะต้องถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องไม่มากกว่า 6 เดือน หรือจะต้องมีอายุเหลือเกินกว่าครึ่งหนึ่งของอายุทั้งหมด อย่างไรก็ตาม จากการรายงานของ ESMA ข้อกำหนดเรื่องอายุต้องเหลือครึ่งหนึ่งของอายุทั้งหมดถูกยกเลิกไปในปี ค.ศ. 2004 แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการแจ้งว่าข้อกำหนดนี้ยังมีการใช้อยู่⁵⁰
- ต้องระบุและบอกชื่อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีไขมันสัตว์ เนื้อสัตว์ เอนไซม์ เลือด เจลาติน หรืออนุพันธ์ใด ๆ จากสัตว์
- ห้ามมีแอกอฮอลในอาหารทุกชนิด

สำหรับข้อมูลบนฉลากอาหาร จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังนี้

- ระบุชื่อของอาหาร และลักษณะที่เป็นจริงของอาหารที่เป็นชื่อเฉพาะ พร้อมทั้งชื่อยี่ห้อของผลิตภัณฑ์ วันที่ผลิต และวันที่หมดอายุ ประเทศผู้ผลิต และชื่อผู้ผลิต
- ระบุรายชื่อของส่วนผสมอาหาร โดยจัดเรียงลำดับตามสัดส่วนของแต่ละตัว ตาม GCC Technical Regulation No. 9 of 1995
- จะต้องมีการติดฉลากเป็นภาษาอารบิก ซึ่งสามารถติดเป็นสติ๊กเกอร์ได้
- ถ้าอาหารมีวัตถุเจือปนอาหารที่อนุญาตให้ใช้ ต้องระบุบนฉลาก
- ต้องมีการระบุถึงน้ำมันและไขมันที่ใช้ในส่วนผสม
- ปริมาณสุทธิต้องอยู่ในหน่วยเมตริก
- การแสดงฉลากอาหารที่เติมสารสี ให้เป็นไปตาม Gulf Standard No. 23/1984
- การแสดงฉลากสารอีมีลซิไฟเออร์ สารให้ความเสถียร และสารให้ความข้นหนืด ให้เป็นไปตาม UAE Standard No. 381/1995

⁵⁰ WTO (2006)

- ประเทศ UAE ไม่ได้มีข้อบังคับเรื่องการติดฉลากสำหรับอาหารตัดแต่งพันธุกรรม (GMO Labelling) แต่ในทางปฏิบัติควรแสดงฉลากอาหารดังกล่าว

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ประเทศ UAE มีการห้ามนำเข้าสินค้าบางชนิดที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่วนมากจะเป็นไปตามหลักการสากล เช่น ของเสียหรือสารอันตรายตาม Basel Convention สารเคมีตาม Rotterdam Convention ผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ตาม CITES Convention แต่ในปัจจุบัน ประเทศ UAE ยังไม่มีการเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด

8.3.3 กฎระเบียบ กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

กฎระเบียบ กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายยังเป็นอุปสรรคประการหนึ่งในการดำเนินธุรกิจและการค้ากับประเทศ UAE โดยกฎระเบียบและกฎหมายที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนที่จะกล่าวถึงในที่นี้จะประกอบไปด้วยการ สิทธิในการจำหน่ายสินค้า โดยเฉพาะ (Exclusive distribution right) ระบบผู้อุปถัมภ์ และการบังคับใช้แรงงานในประเทศ ในการดำเนินงาน (emiratization)

สิทธิในการจำหน่ายสินค้าโดยเฉพาะ (Exclusive distribution rights)

การนำเข้าสินค้าใน UAE ส่วนมากจะดำเนินการผ่านตัวแทนจำหน่าย (exclusive agents) ตามกฎหมายตัวแทนทางการค้า (Trade Agencies Law) เนื่องจากการกระจายสินค้าโดยไม่ผ่านตัวแทนในประเทศนั้นทำได้ยาก โดยกฎหมายตัวแทนทางการค้าจะระบุให้กิจกรรมในการนำเข้า การขายส่ง การกระจายสินค้า และการขายปลีก จะดำเนินการโดยตัวแทนจำหน่ายที่ทำการขึ้นทะเบียนเท่านั้น โดยตัวแทนจำหน่ายจะต้องเป็นคนถือสัญชาติ UAE หรือเป็นบริษัทที่มีคนสัญชาติ UAE เป็นเจ้าของ (Federal Company Law No. 8 of 1984) โดยกิจกรรมการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ และกิจกรรมการขายสินค้าให้กับลูกค้าจะเป็นคนละสัญญาแยกจากกัน ในสัญญาการเป็นตัวแทนจำหน่าย (agency agreement/ agency contract) จะต้องระบุถึงผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่าย ผู้ผลิต สถานที่ที่ครอบคลุมตามสัญญา (รัฐที่ครอบคลุม) และรูปแบบหรือรุ่นของสินค้าที่เป็นตัวแทนจำหน่าย

การเป็นตัวแทนจำหน่ายเพื่อให้ได้สิทธิในการจำหน่ายโดยเฉพาะนั้น จะต้องมีการขึ้นทะเบียนสัญญาตัวแทนกับกระทรวงเศรษฐกิจและการวางแผน (Ministry of Economy and Planning) ซึ่งจะมีค่าจดทะเบียน Dh 5,000 และสามารถต่อสัญญาต่อปีได้โดยเสียค่าธรรมเนียม Dh 2,000 หลังการจดทะเบียนเป็นตัวแทนจำหน่ายแล้ว ผู้ส่งออกไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากตัวแทนจำหน่ายหรือจากศาลเท่านั้น

ประโยชน์สำหรับผู้ส่งออกในการมีตัวแทนจำหน่ายโดยเฉพาะเกิดจากการสร้างเครือข่ายกับบริษัทในประเทศที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพตลาด วัฒนธรรม กฎหมาย และพิธีการศุลกากรของประเทศเป็นอย่างดี อีกทั้งมีช่องทางในการกระจายสินค้าที่ดีกว่า อย่างไรก็ตามการมีตัวแทนจำหน่ายโดยเฉพาะก่อให้เกิดปัญหาการผูกขาดตลาด ทำให้ตัวแทนสามารถขายสินค้านำเข้าได้ในราคาที่สูงมาก ซึ่งประเทศ UAE ดัดสินใจถอนรายการสินค้าประเภทอาหารชั้นพื้นฐานออกจากกฎหมายตัวแทนทางการค้าในปีค.ศ. 2005⁵¹ อีกทั้งยังมีการยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายตัวแทนทางการค้าในเขตเสรี (free zones) ด้วย

ระบบผู้อุปถัมภ์ (Sponsor)

กฎหมายของ UAE กำหนดให้บริษัทที่ตั้งขึ้นนอกเขตเสรีจะต้องมีผู้ถือหุ้นสัญชาติ UAE ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 และสำหรับผู้ประกอบการจากต่างประเทศที่ต้องการดำเนินธุรกิจใน UAE จะต้องมีการจดทะเบียนในนามของผู้อุปถัมภ์ซึ่งมีสัญชาติ UAE เพื่อให้ได้สัดส่วนตามกฎหมาย แม้ว่าผู้ถือหุ้นรายดังกล่าวจะไม่ได้มีการลงทุนในรูปของเงินทุน หรือการบริหารจัดการแต่อย่างใด ซึ่งทำให้ขั้นตอนของการสรรหาผู้อุปถัมภ์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจใน UAE ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีให้กับผู้อุปถัมภ์ดังกล่าว โดยอัตราค่าใช้จ่ายจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับขนาดธุรกิจ

นโยบายการใช้แรงงานในประเทศ (Emiratization policy)

นโยบายการใช้แรงงานในประเทศเริ่มมีการบังคับใช้ในปีค.ศ. 1998 โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มจำนวนการจ้างงานแรงงานที่ถือสัญชาติ UAE ในภาคเอกชน และอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาอยู่ในนโยบายนี้จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศ และมีการใช้แรงงานที่มีทักษะและมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เช่น การกำหนดให้การจ้างงานคนสัญชาติ UAE ของธนาคารใน UAE ต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ต่อปี และกำหนดให้พนักงานในบริษัทประกันภัยจะต้องถือสัญชาติ UAE ร้อยละ 5 รวมทั้งยังมีการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานร้อยละ 5 ต่อปี นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดให้บริษัทในภาคการค้าจะต้องมีพนักงานถือสัญชาติ UAE ร้อยละ 2 เป็นต้น ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจในประเทศ UAE อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดเรื่องการจ้างงานคนในประเทศไม่ได้ครอบคลุมในเขตเสรี ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ให้บริษัทต่างประเทศเข้าไปลงทุนในเขตเสรี

การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement)

ปัญหาประการหนึ่งที่สำคัญทางด้านกฎหมายของประเทศ UAE คือการบังคับใช้กฎหมายทางการค้า จากรายงานของ World Bank (2009) พบว่าประเทศ UAE ถูกจัดลำดับที่

⁵¹ WTO (2006)

134 จาก 183 ประเทศในด้านการบังคับใช้กฎหมาย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะพบว่าในการฟ้องร้องคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้า ตั้งแต่การยื่นฟ้อง การตัดสินคดี ไปจนถึงการบังคับคดี จะมีขั้นตอนทั้งสิ้น 49 ขั้นตอน โดยใช้เวลาในการดำเนินการทั้งหมดเฉลี่ยประมาณ 537 วัน และต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 26.2 ของมูลค่าของเงินที่เรียกร้อง (Claim value)

8.3.4 ประสิทธิภาพของท่า (Port Efficiency)

ประเทศ UAE ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาตนเองให้กลายเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางเรือและทางอากาศของภูมิภาคตะวันออกกลาง เชื่อมโยงระหว่างเอเชียใต้และเอเชียตะวันออก ไปจนถึงยุโรป ทำให้ UAE มีระบบการขนส่งและท่าที่มีประสิทธิภาพ

หากพิจารณาดัชนีทางด้านโลจิสติกส์ที่ทำการสำรวจโดย World Bank (2008) จะพบว่าประเทศ UAE มีประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและไอทีเท่ากับ 3.8 จาก 5 โดยมีต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศประมาณ US\$579 ต่อตู้สินค้า หรืออยู่ที่ระดับ 3.7 จาก 5 และระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง (Timeliness of Shipment) อยู่ที่ระดับ 4.1 จาก 5 ซึ่งจะเห็นได้ว่า UAE มีดัชนีทางด้านโลจิสติกส์ที่สูงกว่าทุก ๆ ประเทศใน GCC และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศทั้งหมดที่ World Bank ทำการสำรวจ

หากพิจารณาท่าเรือและการขนส่งทางเรือ นั้น จะพบว่า UAE มีท่าเรือพาณิชย์ขนาดใหญ่ทั้งหมด 15 ท่า โดยปริมาณสินค้าสูงสุดที่สามารถรับได้คือประมาณ 70 ล้านตัน⁵² ท่าเรือที่สำคัญที่สุดคือท่าเรือเจเบล อาลี (Jebel Ali Port) ซึ่งอยู่ในเขตเสรีเจเบล อาลี ในปัจจุบัน ร้อยละ 77 ของเรือที่เดินทางไปยังท่าเรือของ UAE จะเป็นเรือต่างชาติ โดยเรือดังกล่าวจะต้องมีสัญญากับรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลของรัฐจึงจะสามารถเดินเรือในน่านน้ำของ UAE ได้ โดยบริษัทเดินเรือที่ใหญ่ที่สุดในตะวันออกกลางคือ United Arab Shipping Company (UASC) เป็นบริษัทที่มีการถือหุ้นร่วมกันของกลุ่มประเทศ GCC และเป็น การถือหุ้นของรัฐบาลกลางและรัฐบาลของรัฐใน UAE รวมกันร้อยละ 43.8 อีกทั้งรัฐบาล UAE ยังเป็นเจ้าของตัวแทนการขนส่ง (Shipping Agency) ที่ใหญ่ที่สุดของโลก คือ Gulf Agency Company (GAC)

การดำเนินงานในท่าเรือของรัฐดูไปไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการให้บริการของการจัดการสินค้า (Cargo handling services) หรือบริการปล่อยสินค้าออกจากท่าเรือ จะดำเนินการโดย DP World ซึ่งเป็นบริษัทที่รัฐดูไบเป็นเจ้าของ นอกจากนี้ DP World ยังเป็นบริษัทที่ดำเนินการให้บริการทั้งหมดในท่าเรือซาเยด (Zayed) ซึ่งเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดในรัฐอาบูดาบีด้วย

⁵² WTO (2006)

ในส่วนของท่านอากาศยานนั้น ในปัจจุบัน UAE มีท่านอากาศยานนานาชาติทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งทำให้ UAE เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศของภูมิภาค และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญระหว่างยุโรป เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออก ซึ่งท่านอากาศยานในดูไบเป็นท่านอากาศยานที่มีการใช้บริการมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยมีสายการบินผ่านท่านอากาศยานแห่งนี้กว่า 105 สายการบิน การให้บริการด้านการขนส่งสินค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าจะดำเนินการโดย Dubai Cargo Village ซึ่งเป็นบริษัทของรัฐเช่นกัน

ข้อจำกัดที่สำคัญเกี่ยวกับประสิทธิภาพของท่านของ UAE ได้แก่การดำเนินการโดยบริษัทที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ ทำให้บางครั้งการบริการขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในท่าเรือที่สูงจากการผูกขาด นอกจากนี้ ท่าเรือเจเบลอาลีเป็นท่าเรือที่มีคนใช้บริการเป็นจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาความหนาแน่นในท่า (port congestion) ในบางครั้ง ซึ่งทำให้การขนส่งสินค้าในบางช่วงมีความยุ่งยากและใช้เวลานานกว่าที่ควรจะเป็น

สำหรับการขนส่งทางบกนั้น UAE มีระบบการขนส่งทางบกที่ดีและสะดวก เชื่อมต่อเมืองสำคัญทั้งหมด และเชื่อมต่อไปถึงซาอุดีอาระเบียและโอมาน โดยบริษัทที่ดำเนินการขนส่งทางบกจะต้องมีการถือหุ้นโดยคนสัญชาติ UAE เป็นหลัก

8.3.5 ระบบการติดต่อสื่อสาร

ประเทศ UAE จัดได้ว่าเป็นประเทศที่มีระบบการสื่อสารโทรคมนาคมที่ดี โดยมีจำนวนการใช้โทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือเท่ากับ 205.7 ต่อประชากร 100 คน อีกทั้งค่าบริการการใช้โทรศัพท์ใน UAE จะถือว่าต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่ม GCC แม้ว่าจะเป็นธุรกิจผูกขาดโดยบริษัท Etisalat ซึ่งมีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นถึงร้อยละ 60 ก็ตาม โดยมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งโทรศัพท์เท่ากับ 54.5 เหรียญสหรัฐ ค่าบริการรายเดือน 4.1 เหรียญสหรัฐ และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการโทรภายในประเทศ แต่หากเป็นการโทรไปต่างประเทศจะเสียค่าบริการ 1.73 เหรียญสหรัฐสำหรับ 3 นาทีแรก นอกจากนี้ ระยะเวลาในการรอการติดตั้งโทรศัพท์จะใช้ระยะเวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ ซึ่งถือได้ว่ามีระยะเวลาที่ต่ำ จึงถือว่าได้ว่าบริการโทรคมนาคมของ UAE มีประสิทธิภาพสูงและมีค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล

หากพิจารณาถึงการบริการด้านอินเทอร์เน็ตจะพบว่าค่าใช้จ่ายการติดตั้งอินเทอร์เน็ตจะเท่ากับ 81 เหรียญต่อปี และมีค่าธรรมเนียมในการใช้อีก 45 เหรียญต่อเดือน⁵³ ซึ่งในปัจจุบันอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรใน UAE จะเท่ากับ 52.7 ต่อประชากร 100 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับอัตราการใช้งาน 5.2 ต่อประชากร 100 คนในปีค.ศ. 1999

⁵³ Zarrouk (2003)

ในปีค.ศ. 2004 UAE ได้มีการจัดตั้ง Telecommunications Regulatory Authority (TRA) เพื่อทำหน้าที่ในการวางแผนและกำกับดูแลด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านโทรคมนาคมและไอทีของประเทศ เพื่อให้การบริการด้านนี้เป็นไปตามมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น โดยมีแผนที่จะเพิ่มการแข่งขันการบริการทางอินเทอร์เน็ตรวมอยู่ในนั้น ซึ่งจะอนุญาตให้มีผู้บริการด้านอินเทอร์เน็ตรายอื่นสามารถให้บริการได้หากได้รับใบอนุญาตจากทางรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม ประเทศ UAE ยังถือเป็นประเทศที่มีการแข่งขันในด้านโทรคมนาคมและไอทีต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ เนื่องจากมีการเข้ามาจัดการดูแลและดำเนินกิจการโดยรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้ UAE ยังไม่รับข้อตกลงด้านโทรคมนาคมตาม GATS เนื่องจากปัญหาการผูกขาดตลาดด้านนี้ในประเทศ

บทที่ 9

ลักษณะเศรษฐกิจและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในโอมาน

ในบทนี้จะทำการศึกษาลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และการค้าระหว่างประเทศของ โอมาน (Sultanate of Oman) โดยจะพิจารณาเน้นหนักที่นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน รวมถึงความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศโอมาน จากนั้นจะศึกษาถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มีอยู่ในประเทศโอมานและปัญหาที่เกิดขึ้น

9.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการค้าของโอมาน

ประเทศโอมานที่อยู่ชายฝั่งทะเลอาหรับและอ่าวอาหรับ ซึ่งมีเขตแดนติดกับซาอุดีอาระเบีย UAE และเยเมน ในอดีตโอมานเป็นประเทศที่พึ่งพิงภาคการเกษตรและการประมง จนกระทั่งมีการขุดพบน้ำมันและสามารถสร้างอุตสาหกรรมน้ำมันเชิงพาณิชย์ได้ในในปี ค.ศ. 1967 และยังสามารถขุดพบก๊าซธรรมชาติเป็นจำนวนมากในปี ค.ศ. 1989 จนมีการพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติต่อมาในปี ค.ศ. 1994 ในปัจจุบัน โอมานเป็นประเทศที่พึ่งพิงรายได้จากการค้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนรายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 47.7 ของ GDP และร้อยละ 94.7 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด (merchandise export)

โอมานมีประชากรประมาณ 2.769 ล้านคน โดยถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีรายได้สูง โดยมีขนาด GDP เท่ากับ 66.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ และมีรายได้ต่อหัวประชากรประมาณ 24,156.37 เหรียญสหรัฐในปี ค.ศ. 2008 โดยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 2008 เท่ากับร้อยละ 6.2 ซึ่งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของโอมานนั้น ขึ้นอยู่กับการขยายตัวของราคาน้ำมันเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 9-1: ขนาดเศรษฐกิจและจำนวนประชากรของประเทศโอมานในปี ค.ศ. 2008

จำนวนประชากร* (ล้านคน)	2.769
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านเหรียญสหรัฐ PPP)	66,889
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (ร้อยละต่อปี)	6.2
อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยระหว่างปี ค.ศ. 1991-2000 (ร้อยละต่อปี)	4.6

* ประมาณการโดย IMF

สำหรับภาคการผลิตอื่นที่สำคัญได้แก่ ภาคอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เช่น เคมีภัณฑ์ ก๊าซธรรมชาติเหลว ซึ่งมีมูลค่าเป็นร้อยละ 10.2 ของ GDP และภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 58.5 ของ GDP โดยภาคบริการในโอมานก่อให้เกิดการจ้างงานกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรที่มีอยู่

ตารางที่ 9-2: สัดส่วนของ GDP ในภาคการผลิตต่าง ๆ ของโอมานในปีค.ศ. 2007

ภาคการผลิต	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม
เกษตรกรรม	1.6%
ทรัพยากรธรรมชาติ	30.6%
- น้ำมันและก๊าซ	30.4%
- แร่อื่นๆ	0.2%
อุตสาหกรรม	9.2%
บริการและอื่นๆ	58.5%

นับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 90 เป็นต้นมา ประเทศโอมานได้มีการใช้กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อมุ่งเน้นการลดการพึ่งพิงน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ โดยการสร้างอุตสาหกรรมปลายน้ำและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแก้ไขปัญหาด้านระบบในหลาย ๆ แ่ง เช่น การผูกขาดตลาด หรือการดำเนินธุรกิจโดยภาครัฐบาลเป็นหลัก จึงได้มีการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนให้เข้ามาดำเนินกิจการมากขึ้น ทั้งในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเชื้อเพลิง และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งแผนเหล่านี้อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

นอกจากนี้ รัฐบาลโอมานยังมีนโยบายส่งเสริมการใช้แรงงานในประเทศ (Omanization) เพื่อฝึกอบรมคนในประเทศให้มีทักษะและความชำนาญในสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคบริการ เช่น การท่องเที่ยว บริการทางการเงิน เป็นต้น

ในส่วนของการลงทุนนั้น เงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศได้ไหลเข้าประเทศโอมานที่ระดับ RO 637.7 ล้านในปีค.ศ. 2006 ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับระดับ RO 208.9 ล้านในปีค.ศ. 2003 โดย UNCTAD ได้จัดอันดับการไหลเข้าของเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศที่อันดับ 88 จาก 141 ประเทศในปีค.ศ. 2006 อีกทั้งโอมานยังได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศอาหรับที่มีการเปิดประเทศมากที่สุด ในดัชนีชี้วัดความเสรีของเศรษฐกิจของประเทศอาหรับ (Arab Economic Freedom Index) และยังถูกจัดให้อยู่ในอันดับ 18 จาก 141 ประเทศในด้านของประเทศที่มีการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจมากที่สุดในโลก จึงเห็นได้ว่า ประเทศโอมานเป็นประเทศที่มีบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อการลงทุนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

บรรยากาศการลงทุนที่ดีในประเทศโอมานนั้นเป็นผลมาจากการจัดตั้ง Oman Centre for Investment Promotion and Export Development (OCIPED) ในปีค.ศ. 1997 ซึ่งทำหน้าที่

ช่วยเหลือผู้ลงทุนในการจัดตั้งธุรกิจ รวมถึงอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการพบพันธมิตรทาง การค้า การหาแรงจูงใจในโครงการลงทุนต่าง ๆ ไปจนถึงการช่วยเหลือทางด้านการตลาดใน ประเทศโอมาน

อย่างไรก็ตามลงทุนในประเทศโอมานยังมีข้อจำกัดซึ่งมาจากกระบวนการแปรรูปให้เป็น เอกชนที่ยังช้าอยู่มาก และข้อจำกัดด้านการถือครองที่ดิน รวมถึงธุรกิจที่ชาวต่างชาติสามารถ ดำเนินการได้ โดยมีการห้ามการลงทุนในธุรกิจหลายชนิด เช่น บริการนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ บริการด้านการจัดหางาน บริการนำเที่ยว บริการด้านการขนส่ง และธุรกิจขนาดเล็ก เช่น ร้าน ดัดผม ร้านซักผ้า เป็นต้น

ในส่วนของ การถือครองกิจการนั้น มีข้อกำหนดห้ามการลงทุนจากต่างชาติสำหรับ กิจการที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า RO 150,000 และนักลงทุนจากต่างประเทศสามารถถือหุ้นได้ ไม่เกินร้อยละ 49 สำหรับบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนสูงกว่า RO 150,000 และสัดส่วนการถือหุ้น อาจเพิ่มสูงได้ถึงร้อยละ 65 หากได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม การ ถือหุ้นโดยต่างชาติทั้งหมดสามารถทำได้ในธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนเกินกว่า RO 500,000 และ เป็นกิจการที่สร้างประโยชน์ให้กับประเทศ

นอกจากนี้ โอมานยังมีเขตเสรี (free zones) จำนวนสองแห่ง ได้แก่ เขตการค้าเสรี Al Mazuna และเขตการค้าเสรี Salalah ซึ่งการดำเนินธุรกิจในเขตเสรีจะมีการผ่อนปรนมากกว่า ปกติ เช่น สามารถเช่าที่ดินได้เป็นเวลา 30 ปีและต่อสัญญาได้อีก 30 ปี สามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 สามารถนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าทุนได้โดยปลอดภาษี อีกทั้งยังไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับ เงินทุนขั้นต่ำแรกเริ่ม และการจ้างงานคนในประเทศจะลดเหลือที่อัตราร้อยละ 10 แทนร้อยละ 35 สำหรับโครงการอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีการยกเว้นการเก็บภาษีรายได้ และมีขั้นตอนพิธีการ ศุลกากรที่ยืดหยุ่นกว่า

หากพิจารณาบรรยากาศในการทำธุรกิจ จากการจัดอันดับของ World Bank (2009) ใน ด้านความง่ายในการทำธุรกิจ (Ease of doing business) จะพบว่าโอมานอยู่ในลำดับที่ 65 จาก 183 ประเทศ โดยมีปัญหาหลักมาจากการจัดการด้านใบอนุญาตก่อสร้าง การเข้าถึงสินเชื่อ การ ปกป้องนักลงทุน การค้าระหว่างประเทศ (trading across borders) และการบังคับใช้สัญญา แต่ มีปัจจัยสนับสนุนจากนโยบายภาษี

ในปัจจุบัน โอมานกำลังพยายามปรับเปลี่ยนกฎหมายเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน รวมถึงกฎหมายพาณิชย์ (Commercial Company Law) ให้สอดคล้องกับหลักการสากลและมีความผ่อนคลายเป็นมากขึ้น รวมถึงเปิดสาขาทางธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนได้กว้าง ขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้การลงทุนหรือการทำธุรกิจในโอมานเป็นไปได้อย่างสะดวกมากขึ้นในอนาคต

ในส่วนของการข้อตกลงทางการค้านั้น โอมานได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ในปีค.ศ. 2000 และยังคงอยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ (recently-acceded members) และกลุ่มประเทศอาหรับ (WTO Arab group) ใน WTO อีกทั้งยังมีการทำข้อตกลงทางการค้าแบบพหุภาคีในการเป็นสหภาพศุลกากรกับกลุ่มประเทศ GCC และ GAFTA ในปีค.ศ. 1997

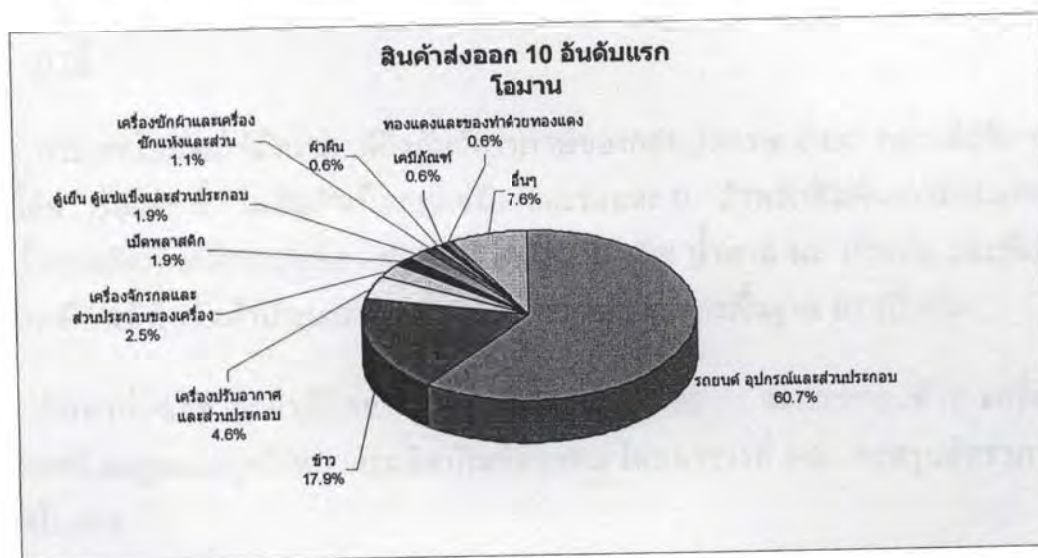
โอมานยังได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับทวิภาคีกับ 20 ประเทศ และได้มีการทำเขตการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกาในปีค.ศ. 2006 แต่ยังไม่ได้บังคับใช้ เนื่องจากยังรอการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาของโอมานอยู่

9.2 การค้าระหว่างโอมานและไทย

ประเทศไทยมีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศโอมานคิดเป็นมูลค่า 9115.6 ล้านบาทในปี ค.ศ. 2007 โดยโอมานจัดเป็นตลาดใหม่ที่มีอัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกค่อนข้างสูงสำหรับประเทศไทย กล่าวคือ มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยของมูลค่าการส่งออกระหว่างปีค.ศ. 2004-2007 เท่ากับร้อยละ 51.3

สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปยังโอมานประกอบด้วย รถยนต์และชิ้นส่วน เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เหล็กและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก และตู้เย็น เป็นต้น โดยสินค้าที่มีการขยายตัวในการส่งออกสูงได้แก่ ข้าว (ร้อยละ 1,434) และเหล็กและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 1,573) ดังแสดงในภาพที่ 9-1

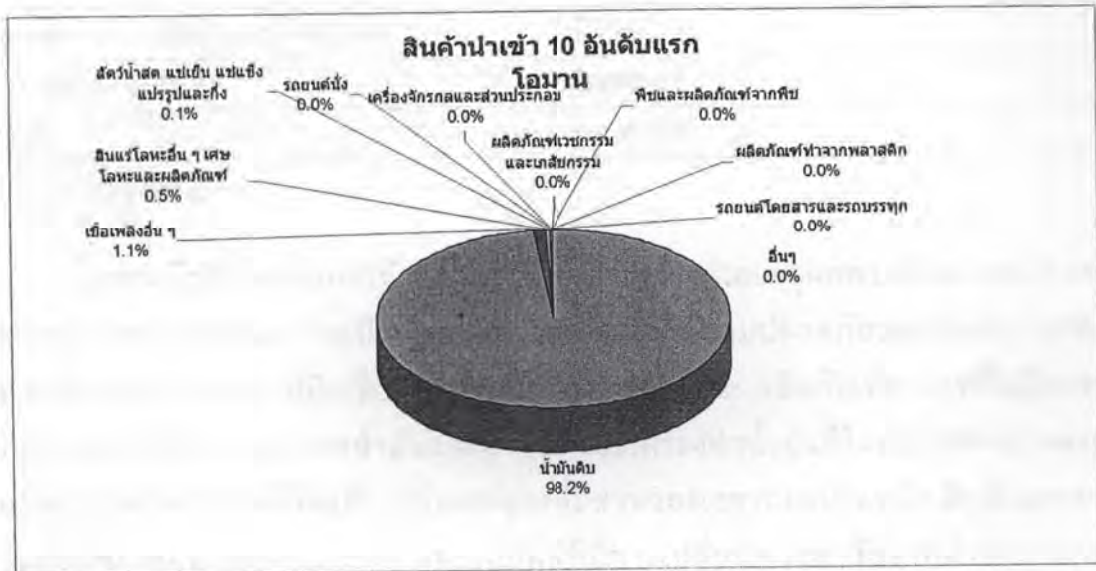
ภาพที่ 9-1: สัดส่วนการส่งออกสินค้าของไทยไปยังโอมานในปีค.ศ. 2008

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก

สำหรับการนำเข้าสินค้าจากโอมานที่สำคัญได้แก่น้ำมันดิบ เครื่องจักรและส่วนประกอบ สินแร่โลหะ และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง ซึ่งได้แก่ปลาทูน่าสดเป็นสำคัญ ดังแสดงในภาพที่ 9-2

ภาพที่ 9-2: สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากโอมานในปีค.ศ. 2008

ที่มา: World Trade Atlas ห้องสมุดการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก

9.3 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในโอมาน

9.3.1 ศุลกากร

ภาษี

ประเทศโอมานใช้อัตราภาษีอิงกับอัตราภาษีของกลุ่มประเทศ GCC กล่าวคือมีการเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 ในสินค้าเกือบทุกชนิด และร้อยละ 0 สำหรับสินค้าบางประเภท เช่น ปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ ผักและผลไม้สด ธัญพืช น้ำตาล นม เป็นต้น และยังมีการยกเว้นภาษีนำเข้าในสินค้าประเภทวัตถุดิบทางการเกษตร อาหารพื้นฐาน ยา เป็นต้น

สินค้าที่ต้องชำระภาษีในอัตราพิเศษคือร้อยละ 100 จะประกอบด้วย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบและบุหรี่ยาสูบและผลิตภัณฑ์จากหมู โดยตารางที่ 9-3 จะสรุปอัตราภาษีในประเทศโอมาน

ตารางที่ 9-3: โครงสร้างภาษี MFN ของโอมานในปีค.ศ. 2007

ประเภทสินค้า	อัตราภาษีแบบ MFN โดยเฉลี่ย
อัตราภาษีเฉลี่ยโดยรวม	ร้อยละ 7.7
สินค้าเกษตร	ร้อยละ 9.9
สินค้าที่ไม่ใช่เกษตร (non-agricultural product)	ร้อยละ 4.6
การเกษตร การล่าสัตว์ และป่าไม้ (ISIC 1)	ร้อยละ 3.9
การทำเหมือง (ISIC 2)	ร้อยละ 4.9
การผลิต	ร้อยละ 5.6

ที่มา: WTO (2008)

โอมานยังมีข้อจำกัดการห้ามนำเข้าสินค้าบางชนิดด้วยเหตุผลทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ ศาสนา ศิลธรรม การเป็นข้อตกลงทางสากล และความปลอดภัยของประเทศ อาทิเช่น นมสำหรับเด็กทารก ข้าวที่มีเครื่องหมายการค้า Jibal Dhorfar ผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ เป็นภาษาอารบิก เครื่องกรองน้ำมันและอากาศ และเครื่องทำน้ำอุ่นที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของโอมาน ยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว เครื่องสำอางที่มีส่วนผสมของเอทานอลเป็นหลัก สินค้าอาหารที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และหมู และรถยนต์ที่มีการเปลี่ยนพวงมาลัยจากด้านขวามาเป็นด้านซ้าย เป็นต้น

เงื่อนไขเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของสินค้าสำหรับโอมานคือการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างน้อย ร้อยละ 40 ในกรณีของ GCC และ PAFTA และอย่างน้อยร้อยละ 35 สำหรับเขตการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกา

พิธีการศุลกากร

พิธีการศุลกากรในประเทศโอมานถือได้ว่ามีความซับซ้อนกว่าบางประเทศในกลุ่ม GCC เช่นบาร์เรน และ UAE โดยมีจำนวนเอกสารที่ต้องใช้ในการนำเข้าทั้งสิ้น 10 ฉบับ และมีระยะเวลาเฉลี่ยในการผ่านพิธีการศุลกากรเท่ากับ 26 วัน จากการสำรวจของ World Bank (2009)

อย่างไรก็ตาม ทางโอมานได้ให้ข้อมูลกับ WTO (2008) ว่าการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้าจะใช้เวลาประมาณ 10 นาทีเท่านั้น หากมีการจัดเตรียมเอกสารและขั้นตอนทุกอย่างครบตามที่กำหนด และจะมีการสุ่มตัวอย่างสินค้านำเข้าเพื่อตรวจสอบประมาณร้อยละ 2 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด

ในปัจจุบันนี้ ทางโอมานกำลังติดตั้งการใช้คอมพิวเตอร์ในพิธีการศุลกากร เพื่อให้ผู้นำเข้าและส่งออกสามารถผ่านพิธีการศุลกากรได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

เอกสารที่ต้องใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรจะประกอบไปด้วย

1. แบบฟอร์มสำแดงสินค้านำเข้า
2. ใบตราส่งสินค้าทางทะเล (Bill of Lading) ในกรณีส่งสินค้าทางเรือ หรือ ใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Airway bill) ในกรณีส่งสินค้าทางอากาศ
3. ต้นฉบับใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า (Certificate of origin) โดยจะมีการเรียกเก็บค่ามัดจำ RO20 จนกว่าจะสามารถส่งมอบเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า และจะต้องจัดส่งภายใน 90 วัน
4. ใบกำกับสินค้า (Commercial invoice) โดยจะต้องได้รับการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตของโอมานหรือของประเทศอาหรับอื่นใดในประเทศของผู้ส่งออก ในกรณีที่ไม่มีเอกสารดังกล่าว จะต้องเสียค่ามัดจำจำนวน RO 20 เป็นเงินสด ซึ่งเงินมัดจำจะได้คืนหากมีการส่งเอกสารมาให้ภายใน 90 วัน
5. เอกสารเฉพาะสำหรับสินค้าบางชนิด เช่น ยารักษาโรค อาหาร สัตว์ที่มีชีวิต นก ปลา อาหารประเภทเนื้อสัตว์และสัตว์ปีก ซึ่งจะประกอบไปด้วยใบรับรองสุขอนามัยพืช ใบรับรองด้านสุขภาพ ใบอนุญาตด้านสุขภาพ ใบอนุญาตด้านสัตวแพทย์ (veterinary permits) ใบรับรองการฆ่าตามหลักศาสนาอิสลาม ใบอนุญาตนำเข้าสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยา สินค้าเกษตรบางชนิด และน้ำแร่ เป็นต้น

9.3.2 มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางด้านเทคนิค

มาตรฐานสินค้าและข้อกำหนดทางด้านเทคนิคของโอมานจะสอดคล้องกับมาตรฐานของ GCC หรือที่เรียกว่า GSO โดยมาก มาตรฐานบังคับจะเกี่ยวข้องกับสินค้าประเภทรถยนต์ ยาง ของเล่น อาหาร วัสดุก่อสร้าง และเครื่องใช้ไฟฟ้า หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลด้านมาตรฐานและข้อกำหนดด้านเทคนิคของโอมานคือ Directorate General for Specifications and Measurements (DGSM) ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม โดย DGSM จะทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน ทดสอบ ควบคุมคุณภาพ รับรองคุณภาพ ประเมินการทำตามมาตรฐาน การออกใบรับรอง และการให้การรับรองสถานที่ทดสอบ

ผู้ผลิตสามารถยื่นขอการใช้ตรารับรองคุณภาพ (Quality certification mark) ของโอมานได้ โดยมีการออกใบอนุญาตให้ใช้ตราโดย DGSM เป็นรายปี หลังจากมีการสุ่มตรวจและทดสอบว่าสินค้าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และ DGSM อาจมีการเข้าไปตรวจสอบเป็นระยะ โดย DGSM มีห้องแลปในการทดสอบสินค้าจำนวน 5 แห่ง ซึ่งทำการตรวจสอบสินค้าประเภทวัสดุ ก่อสร้าง เคมีภัณฑ์ อาหาร ชีวโมเลกุล และเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในประเทศ

มาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ (Sanitary and phytosanitary measures)

มาตรฐานด้านสุขอนามัยของประเทศบารห์เรน โดยมากจะเป็นไปตามมาตรฐานของ GCC การนำเข้าพืช เมล็ดพืช หรือสินค้าจากพืชจะต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืช (phytosanitary certificate) และใบอนุญาตด้านเกษตรกรรม (agricultural clearance certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของประเทศผู้ส่งออก

ผลิตภัณฑ์อาหารจะต้องได้รับใบรับรองด้านสุขภาพ (Health Certificate) ที่ออกโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในประเทศผู้ส่งออก เพื่อรับรองว่าอาหารดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการบริโภค โดยต้องผ่านการรับรองจากสภาหอการค้าอาหารและสถานทูตโอมานประจำประเทศผู้ส่งออก

สินค้าประเภทอาหารที่ผลิตจากสัตว์ รวมถึงนมและผลิตภัณฑ์จากนม จะต้องมีการตรวจสอบโดย Directorate General of Animal Wealth (DGAW) ว่าไม่มีสารปนเปื้อน และจะต้องได้รับใบรับรองการปลอดจากการฉายรังสีและสารไดโออกซิน อีกทั้งยังมีการห้ามนำเข้าสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีกที่อยู่ในเขตที่มีการระบาดของหวัดนก

เนื้อสัตว์ สัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์ จะต้องได้รับใบรับรองการฆ่าตามหลักศาสนาอิสลาม (Halal Certificate) จากองค์กรศาสนาอิสลามของประเทศผู้ส่งออก

อาหารประเภทพิเศษ อาหารลดความอ้วน อาหารสุขภาพ และอาหารทารก จะต้องระบุรายละเอียดส่วนประกอบ เช่น วิตามิน เกลือแร่ สารปรุงแต่ง สี และวัตถุกันเสีย ปริมาณแร่ธาตุต่อน้ำหนัก 100 กรัม ค่าเดือน (หากจำเป็น) รวมถึงข้อแนะนำในการรับประทานที่เหมาะสม และการเก็บรักษา โดยอนุญาตให้ใช้บัญชีรายการแร่ธาตุของสหรัฐอเมริกาได้ ในส่วนของอาหารเด็ก จะต้องมีการจดทะเบียนกับกระทรวงสาธารณสุขของโอมานด้วย

สินค้าประเภทเนื้อหมู เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยา สินค้าเกษตรบางชนิด และน้ำแร่ จะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าจากกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของประเทศโอมาน

สำหรับสินค้าที่นำเข้าในปริมาณมาก จะต้องมิของตัวอย่างพร้อมแนบฉลากสินค้าเพื่อการทดสอบ

ข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานอายุสินค้า (shelf-life standard) จะเป็นไปตามข้อกำหนดของ GCC แต่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO โอมานได้มีการยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าว และได้ตั้งระเบียบและข้อปฏิบัติตามมาตรฐานสากลในเรื่องของการกำหนดอายุของสินค้าที่จะนำเข้ากรณีสินค้าที่เน่าเสียได้ง่าย ซึ่งในปัจจุบันข้อกำหนดดังกล่าวได้มีการปรับแก้ในระดับ GCC กล่าวคือ

ข้อกำหนดด้านอายุของสินค้าจะบังคับใช้เฉพาะสินค้าที่สามารถนำเข้าได้ง่ายและอาหารเด็กเท่านั้น แต่สำหรับสินค้าชนิดอื่น ๆ จะเป็นมาตรการโดยสมัครใจ

มาตรฐานสินค้าอื่น ๆ

โลหะมีค่า เครื่องประดับ พลอย และเพชรจะต้องมีการประทับตรารับรองคุณภาพตาม Sultani Decree No. 109/2000 สำหรับการประทับตราทองคำ จะดำเนินการโดยห้องปฏิบัติการตรวจสอบโลหะมีค่า (precious metal assaying laboratory) ของ DGSM

การติดตราและบรรจุภัณฑ์

ข้อกำหนดด้านการติดตราของโอมานนั้นจะเป็นไปตามมาตรฐานของ GSO โดยมีการกำหนดให้ฉลากจะต้องระบุภาษาอารบิกและภาษาอื่น ๆ หากจะมีเพิ่มเติม โดยสินค้าที่มีฉลากระบุภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวจะได้รับการอนุญาตให้ขายได้เป็นกรณีไป และเพื่อวัตถุประสงค์ทางการทดลองตลาดเท่านั้น

สินค้าประเภทอาหารจะต้องมีการระบุชื่อสินค้า ยี่ห้อ ชื่อและที่อยู่ผู้ผลิต/ผู้บรรจุ รายละเอียดส่วนประกอบ หน้าหน้ากสุทธิ สารปรุงแต่ง ปรุงรส วัตถุกันเสีย และสี วันผลิต และวันหมดอายุ ประเทศแหล่งกำเนิดสินค้า แหล่งที่มาของไขมันสัตว์ ข้อมูลแร่ธาตุอาหารสำหรับสินค้าพิเศษ ข้อมูลการขนส่งและการเตรียมอาหารถ้าจำเป็น

ในส่วนของการระบุวันที่ ต้องระบุ DD/MM/YYYY สำหรับสินค้าที่มีอายุน้อยกว่า 6 เดือน และระบุ MM/YYYY สำหรับสินค้าที่มีอายุมากกว่า 6 เดือน โดยสินค้าที่นำเข้าได้ง่ายต้องระบุทั้งวันที่ผลิต และวันที่หมดอายุ ยกเว้นน้ำตาลและเกลือ ไม่จำเป็นต้องระบุวันหมดอายุ

9.3.3 กฎระเบียบ กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

กฎระเบียบและกฎหมาย

ตั้งแต่เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ในปีค.ศ. 2000 โอมานได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนหลายอย่าง รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดอบัติ การคุ้มครองตลาด การให้เงินอุดหนุน และทรัพย์สินทางปัญญา รวมไปถึงการปรับปรุงกฎหมายพาณิชย์ (Commercial Company Law: CCL) และกฎหมายการลงทุน (Investment Law) ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

สำหรับกฎหมายด้านตัวแทนทางการค้านั้น ประเทศโอมานไม่ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับตัวแทนทางการค้าแต่อย่างใด แต่บริษัทที่นำเข้าสินค้าทุกบริษัทจะต้องมีการจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม แผนกการจดทะเบียนการค้า (Commercial Registration

Department) โดยจะเสียค่าธรรมเนียมตั้งแต่ RO33 – RO 1,500 โดยการจดทะเบียนจะมีอายุ 5 ปี นอกจากนี้ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าจะต้องเป็นสมาชิกหอการค้าของโอมาน (Oman Chamber of Commerce and Industry: OCCI) และจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสมาชิก RO 33- RO 625 อีกทั้งยังต้องเสียค่าธรรมเนียมของรัฐ (municipality fee) เท่ากับ RO 25 –RO 100 โดยตามขนาดทุนจดทะเบียนของบริษัท

นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบการลงทุนของบริษัทต่างชาติ โดยกฎหมายการค้าในปัจจุบันกำหนดให้การลงทุนจะต้องอยู่ในลักษณะของการเป็นพันธมิตร (partnership) หรือการร่วมทุน (joint-venture) กับบริษัทสัญชาติโอมาน หรือเป็นการจัดตั้งบริษัทที่มีความรับผิดชอบจำกัด (limited liability company) หรือบริษัทที่มีการถือหุ้นในบริษัทอื่น (holding company)

อีกทั้งโอมานยังมีนโยบายส่งเสริมการจ้างแรงงานเป็นคนที่ถือสัญชาติโอมาน เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ จึงมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ้างงานในประเทศโอมาน เช่น อย่างน้อยร้อยละ 35 ในภาคการผลิตทั่วไป และร้อยละ 10 ในภาคการผลิตที่อยู่ในเขตเสรี

ในส่วนของการแข่งขัน โอมานไม่ได้มีกฎหมายเฉพาะสำหรับการห้ามการผูกขาดตลาดหรือการแข่งขัน โดยมีเพียง Sultani Decree No. 38/2000 วรรค 33 ที่กำหนดการปกป้องอุตสาหกรรมต่อการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม อีกทั้งโอมานยังไม่ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมราคา โดยจะมีสินค้าบางชนิดเท่านั้นที่จะมีการกำหนดเพดานราคา เช่น ก๊าซ ปิโตรเลียม ไฟฟ้า น้ำ ไตรคมนามคม เป็นต้น

ณ ปัจจุบัน การผูกขาดตลาดและการดำเนินงานโดยบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของยังนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในโอมาน โดยโอมานมีความพยายามจะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เอกชนมาดำเนินการโดยตลอด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในการสร้างความเจริญเติบโตและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมการแข่งขันและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ปีค.ศ. 1988 ยังเป็นไปอย่างช้า ๆ และมีการยกเลิกนโยบายดังกล่าวในบางครั้ง เช่น ในปีค.ศ. 2004 รัฐบาลมีการควบคุมกิจการการให้บริการด้านผู้โดยสารและสัมภาระในสนามบิน Muscat และ Salalah ให้กลับมาดำเนินการโดยรัฐอีกครั้ง หลังจากให้เอกชนดำเนินการได้ 2 ปี ซึ่งในปีค.ศ. 2004 ทางโอมานได้มีการออกกฎหมายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจใหม่อีกครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะเน้นในภาคบริการ อาทิเช่น ไตรคมนามคม การขนส่ง น้ำประปา ไฟฟ้า การบริการในท่าเรือและท่าอากาศยาน⁵⁴

⁵⁴ Ministry of National Economy (2005)

การบังคับใช้กฎหมาย

จากการจัดอันดับของ World Bank (2009) พบว่า การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสัญญาของโอมาน จัดอยู่ในลำดับที่ 106 จาก 183 อันดับ โดยถือได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายของโอมานยังดีกว่าประเทศในตะวันออกกลางโดยเฉลี่ย การบังคับใช้กฎหมายมีขั้นตอนในการดำเนินการทั้งสิ้น 51 ขั้นตอน แต่จำนวนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเฉลี่ยคือ 598 วัน และเสียค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 13.5 ของมูลค่าเงินที่เรียกร้อง (claim value) ซึ่งต่ำกว่าทั้งบาห์เรน และ UAE

9.3.4 ประสิทธิภาพของท่า (Port Efficiency)

ประเทศโอมานนั้นมีขนาดของท่าเรือและท่าอากาศยานที่เล็กกว่า UAE และบาห์เรนที่กำลังพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางทางการขนส่งของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันโอมานมีความพยายามในการพัฒนาตนเองในด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมไปถึงการลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของท่า

ในส่วนของท่าเรือนั้น ประเทศโอมานจะมีท่าเรือหลักด้วยกัน 3 แห่ง คือ Port Sultan Qaboos ซึ่งเป็นท่าเรือพาณิชย์หลักที่ Muscat และ Salalah port และ Sohar port ซึ่งท่าเรือทั้งหมดจะมีรัฐเป็นเจ้าของ และดำเนินการให้บริการโดย Port Services Corporation (PSC) ซึ่งมีรัฐบาลถือหุ้นร้อยละ 35.49 ให้บริการเกี่ยวกับการจัดการ จัดเก็บ และถ่ายสินค้า สำหรับสินค้านำเข้าทุกชนิด

ประเทศโอมานมีกองเรือขนาดค่อนข้างเล็ก โดยมีค่าระวางบรรทุกสูงสุด (Dead-weight tonnages) ประมาณ 13,000 ในปีค.ศ. 2006 และส่วนมากจะเป็นเรือบรรทุกน้ำมันและขนส่งทั่วไปเป็นหลัก สำหรับเรือที่สามารถผ่านน่านน้ำของโอมานได้จะต้องเป็นเรือที่จดทะเบียนกับโอมาน หรือมีใบอนุญาต หรือเป็นเรือที่จดทะเบียนกับ International Association Classification Society (IACS) สำหรับเรือเก่า จะต้องมียุ่ไม่น้อยกว่า 50 ปี และมีมาตรฐานความปลอดภัยตามที่กำหนดในหลักสากล

ในส่วนของสนามบินหลักของโอมานได้แก่ Muscat International และมีสนามบินขนาดเล็กอีก 5 แห่งที่ Salalah Masirah Khasab Diba และ Sur ซึ่งโอมานกำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงสนามบินใน Muscat และ Salalah ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปีค.ศ. 2012 เนื่องจากในปัจจุบันนี้สนามบิน Muscat เกิดปัญหาความหนาแน่นเกินความสามารถในการรองรับของสนามบินในช่วงเวลา 9.00-13.00 และ 22.00-02.00 จึงจำเป็นจะต้องมีการเพิ่มส่วนของสถานีผู้โดยสาร และสถานีสำหรับขนส่งสินค้า ไปจนถึงรันเวย์⁵⁵ นอกจากนี้ โอมานยังมี

⁵⁵ WTO (2007)

แผนการพิจารณาการสร้างสนามบินเพิ่มอีก 3 แห่ง ผู้ให้บริการในสายการบินหลักคือ Oman Airport Management Company (OAMC) ซึ่งเป็นการถือหุ้นของรัฐบาลร้อยละ 20 และโอมานยังมีสายการบินของประเทศคือ Oman Air ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1993

การขนส่งทางบกในโอมานถือว่าอยู่ในระดับพอใช้ โดยอาจจะมีปัญหาในถนนที่เข้าถึงแหล่งชุมชนบางแห่งเนื่องจากสภาพภูมิประเทศ อีกทั้งยังมีปัญหาจากพายุซึ่งทำให้ถนนใน Muscat หลายแห่งเสียหาย

9.3.5 ระบบการติดต่อสื่อสาร

ระบบโทรคมนาคมของโอมานถือว่ามีพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา โดยมีการใช้โทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นจาก 11.4 ต่อ 100 คนในปีค.ศ. 1995-1999 มาเป็น 106.5 ต่อ 100 คนในปีค.ศ. 2008 จากรายงานของ World Bank ในปีค.ศ. 2008 ระยะเวลาการติดตั้งโทรศัพท์ในโอมานจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน⁵⁶ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับกลางในกลุ่ม GCC และมีค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ภายในประเทศประมาณ \$0.78 ต่อนาที และค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ไปต่างประเทศประมาณ \$ 6.2 ต่อ 3 นาที

ในส่วนของอินเทอร์เน็ตนั้น ข้อมูลจาก World Bank (2008) ระบุว่าอินเทอร์เน็ตเท่ากับ 11.5 คนต่อประชากร 100 คน โดยมีจำนวนผู้เป็นสมาชิกอินเทอร์เน็ต 70,300 คนในปีค.ศ. 2007 ซึ่งถือได้ว่าการมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโอมานยังน้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในกลุ่ม GCC อันเป็นผลมาจากการแข่งขันที่ต่ำในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และการขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชนเอง

ในปัจจุบัน โอมานพยายามพัฒนาบริการด้านโทรคมนาคมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลมากขึ้น เพิ่มส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการกระตุ้นการแข่งขันและการลงทุนในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และมีการให้ใบอนุญาตในการดำเนินธุรกิจโทรคมนาคมสูงสุดไม่เกิน 10 ปี ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาจากกระทรวงคมนาคมและการสื่อสาร และการให้บริการโทรคมนาคมของเอกชนจะได้ใบอนุญาตไม่เกินกว่า 5 ปี ซึ่งจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมการให้ใบอนุญาตตามที่ Telecommunication Regulatory Authority (TRA) กำหนด

ในปัจจุบัน Oman Telecommunications Company (Omantel) เป็นบริษัทที่ให้บริการโทรคมนาคมที่ใหญ่ที่สุดในโอมาน ซึ่งเป็นบริษัทที่รัฐเป็นผู้ถือหุ้น แต่ได้มีการขายหุ้นร้อยละ 30 ออกไปในปีค.ศ. 2005 และรัฐบาลพยายามจะผลักดันให้มีการแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และลดการเป็นผู้ผูกขาดตลาดของ Omantel ซึ่งในปัจจุบันนี้ Omantel ยังเป็นผู้

⁵⁶ Zarrouck (2003)

ให้บริการโทรศัพท์บ้านทั้งหมด แต่จะมีผู้ให้บริการด้านโทรศัพท์มือถืออยู่ 2 แห่ง คือ Oman Mobile ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ Omantel และ Nawras Telecom และในส่วนของอินเทอร์เน็ตนั้น Omantel เป็นผู้ให้บริการ ADSL แต่เพียงผู้เดียว โดยมี Naswras ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เทคโนโลยีแบบ EDGE (Enhanced Data rate for Global Evolution) และ 3G ซึ่งปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ตของโอมานจะอยู่ในระดับที่สูง คือ \$130 ต่อเดือน

บทที่ 10

ผลการศึกษาในเชิงปริมาณ

การเปิดเสรีและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า กับกลุ่มประเทศ GCC

การศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางด้วยแบบจำลองการค้าโลกมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะประเมินผลในเชิงปริมาณที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค และผลเป็นรายภาคการผลิตที่จะเกิดขึ้นต่อกระแสการค้า ได้แก่ การส่งออก นำเข้า และดุลการค้าของประเทศไทยที่มีต่อกลุ่มประเทศ GCC นอกจากนี้ ยังได้จัดทำการศึกษาผลกระทบจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นกลุ่มภาคการผลิต ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการ 'จัดลำดับความสำคัญ' ของประเภทสินค้า รวมถึงลักษณะของ 'รูปแบบ' การเปิดเสรีทางการค้าที่เหมาะสมของไทย

10.1 ผลการศึกษาการเปิดเสรีทางการค้าและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกกับกลุ่มประเทศ GCC

เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผลกระทบจากการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีเพียงอย่างเดียวกับผลส่วนเพิ่มที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก การศึกษาได้แยกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง: การศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (โดยการลดภาษีนำเข้าของทั้งสองกลุ่มประเทศทั้งหมด ยกเว้นภาคบริการ) ส่วนที่สอง: การศึกษาผลกระทบจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (โดยพิจารณาทั้งที่เป็นต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม) ส่วนที่สาม: การเปรียบเทียบระหว่างผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีรายละเอียดดังนี้

10.1.1 ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

การจัดทำการประเมินผลกระทบจากข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC จะเริ่มจากการรายงานผลการศึกษาที่แสดงถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าจากทั้งฝ่ายประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทั้งนี้ โดยยังไม่มีการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง การประเมินจะทำโดยจัดทำกรณีศึกษาที่กำหนดให้ทั้งประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมีการลดภาษีนำเข้าเป็นศูนย์ทั้งสิ้นในทุกภาคการผลิต โดยยกเว้นการเปิดเสรีในภาคการบริการ

จากการประมาณการด้วยแบบจำลองการค้าโลกพบว่า การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศตะวันออกกลางโดยการลดภาษีการค้าทั้งสองฝ่ายจะส่งผลดีต่อภาวะเศรษฐกิจมหภาคโดยรวม ตารางที่ 10-1 แสดงผลการประมาณค่าด้วยแบบจำลองการค้าโลกที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคแสดงให้เห็นถึงผลจากการการลดภาษีการค้าระหว่างประเทศทั้งภาษีนำเข้าของประเทศไทยที่มีต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง และภาษีนำเข้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่มีการจัดเก็บกับสินค้าไทย ล้วนมีส่วนที่จะทำให้ตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.039), การบริโภค (เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.241), การลงทุน (เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.996), และตัวแปรที่สะท้อนถึงสวัสดิการ (เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 286.343 ล้านเหรียญสหรัฐ) เป็นต้น ยกเว้นผลที่เกิดขึ้นต่อค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตในส่วนที่เป็นค่าเช่าที่ดินที่จะมีอัตราการเติบโตปรับตัวลดลงเพียงร้อยละ 0.148 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี จะสังเกตได้ว่า ผลที่เกิดขึ้นในทางบวกกับตัวแปรทางมหภาคนั้นโดยส่วนใหญ่เกิดมาจากการลดภาษีการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมากกว่าที่เกิดจากการลดภาษีนำเข้าของไทย

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อภาวะการส่งออกในภาพรวมและเป็นรายการการผลิตจากตารางที่ 10-2 พบว่า การค้าเสรีระหว่างไทยและตะวันออกกลางจะทำให้ระดับการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศ GCC สามารถเติบโตเพิ่มขึ้นได้ถึงร้อยละ 30.59 โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการลดภาษีของฝั่งประเทศคู่ค้าเป็นหลัก ซึ่งภาคการผลิตส่วนใหญ่สามารถส่งสินค้าไปยังประเทศตะวันออกกลางได้มากขึ้น⁵⁷ กลุ่มภาคการผลิตที่จะมีอัตราเติบโตของการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นจะเกี่ยวข้องกับสินค้าในกลุ่ม ภาคเกษตรกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรม ภาคการผลิตที่จะได้รับประโยชน์จากการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 110.39) ภาคการผลิตขนสัตว์และไหม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.09) น้ำตาล (เพิ่มขึ้นร้อยละ 55.53) อุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.40) และพืชอื่น ๆ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.14) ในทางตรงข้าม มีสินค้าบางประเภทที่จะสามารถส่งออกไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลางได้ลดลงซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาคการผลิตที่อยู่ในกลุ่มทรัพยากรธรรมชาติ และบางส่วนที่อยู่ในภาคเกษตรกรรม เช่น ถ่านหิน (ลดลงร้อยละ 1.91) ผลิตภัณฑ์จากป่า (ลดลงร้อยละ 1.52) อ้อย (ลดลงร้อยละ 1.1) และก๊าซธรรมชาติ (ลดลงร้อยละ 1.44) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การปรับตัวลดลงของการส่งออกในกลุ่มภาคการผลิตดังกล่าวที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับที่ไม่มากนัก

⁵⁷ ยกเว้นภาคบริการ ที่การศึกษาไม่ได้จัดให้มีการเปิดเสรีทางด้านบริการระหว่างกลุ่มประเทศทั้งสอง ดังนั้น ผลการส่งออกที่ปรับตัวในทิศทางลดลงอาจเกิดจากผลชดเชย (Substitution Effects) ที่สืบเนื่องมาจากการที่ราคาสินค้าในกลุ่มอื่นปรับตัวลดลงมากกว่าโดยเปรียบเทียบ

การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศทั้งสองจะทำให้ไทยมีการนำเข้าจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางโดยรวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.82 โดยการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าเกิดขึ้นเกือบทั้งในทุกภาคการผลิตยกเว้น ข้าวสาลี น้ำมันดิบ ขนสัตว์และไหม ผลิตภัณฑ์จากปลา น้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติ ภาคอุตสาหกรรมที่จะมีการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ 5 อันดับแรกจากกลุ่มประเทศ GCC ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 291.33) เครื่องแต่งกาย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 220.29) พืชอื่นๆ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 189.77) ผลิตภัณฑ์หนัง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 188.14) และยานยนต์และชิ้นส่วน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 179.65) เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าถึงแม้อัตราการเติบโตเป็นรายภาคการผลิตดังกล่าวจะอยู่ในอัตราที่สูง แต่โดยรวมแล้วการนำเข้าเติบโตไม่มาก แสดงว่าสัดส่วนหรือมูลค่าการนำเข้าในสินค้ากลุ่มดังกล่าวจากตะวันออกกลางมายังไทยยังคงอยู่ในระดับต่ำ

การลดภาษีนำเข้าทั้งหมดของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะทำให้ประเทศไทยมีดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1,056.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การลดภาษีนำเข้าจากฝั่งประเทศไทยจะทำให้ไทยขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นเพียง 543.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นการเปิดเสรีการค้าไปทั้งหมดพร้อมกันจะยังทำให้ประเทศไทยยังได้ดุลทางการค้าต่อกลุ่มประเทศ GCC เพิ่มขึ้น 513.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐอยู่ที่ กลุ่มภาคการผลิตที่จะได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและ กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ภาคการผลิตที่จะได้ดุลเพิ่มขึ้นมากที่สุด ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ (เพิ่มขึ้น 249.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ยานยนต์และชิ้นส่วน (เพิ่มขึ้น 150.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สิ่งทอ (เพิ่มขึ้น 100.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เพิ่มขึ้น 58.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และ เครื่องแต่งกาย (เพิ่มขึ้น 44.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในทางตรงกันข้ามภาคการผลิตที่จะได้รับผลกระทบในเชิงลบมีอยู่เพียงไม่กี่ภาคการผลิต ได้แก่ เคมีภัณฑ์ ยางและพลาสติก (ลดลง 253.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โลหะอื่นๆ (ลดลง 25.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และ อุปกรณ์การขนส่งอื่นๆ (ลดลง 9.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ตาราง 10-1: ผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของไทย

ตัวแปร	ผลกระทบรวม	ยกเลิกภาษีนำเข้า			เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า		
		โดย GCC	โดย ไทย	รวมผล FTA	ลดต้นทุนทางตรง	ลดต้นทุนทางอ้อม	รวมผล TF
Real GDP (market prices) (%)	0.058	0.027	0.012	0.039	0.014	0.005	0.019
Aggregate capital stock (%)	0.151	0.057	0.021	0.077	0.059	0.016	0.075
Real private consumption (%)	0.519	0.218	0.024	0.241	0.198	0.080	0.278
Real government consumption (%)	0.311	0.145	-0.019	0.127	0.120	0.065	0.185
Real investment (%)	3.924	1.463	0.533	1.996	1.526	0.401	1.928
Personal Income (%)	1.133	0.468	0.045	0.513	0.444	0.176	0.620
Real Saving (%)	0.740	0.308	0.030	0.338	0.280	0.123	0.402
Welfare (millions\$)	625.142	264.009	22.333	286.343	238.067	100.733	338.799
Price of GDP (market price) (%)	0.896	0.367	0.027	0.394	0.363	0.139	0.503
Terms of trade (%)	0.506	0.210	0.005	0.215	0.206	0.084	0.290
Average price of primary factor (%)	1.097	0.417	0.107	0.524	0.413	0.160	0.573
Rental price of land (%)	0.202	-0.084	-0.064	-0.148	-0.403	0.753	0.350
Unskilled Labour wage rate(%)	1.174	0.444	0.112	0.556	0.464	0.154	0.618
Skilled Labour wage rate(%)	1.093	0.435	0.094	0.529	0.431	0.134	0.565
Rental price of capital (%)	1.170	0.451	0.121	0.572	0.470	0.128	0.598

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ตาราง 10-2: การเปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ร้อยละ)

ภาคการผลิต	กระทบรวม (ร้อยละ)	ยกเลิกภาษีนำเข้า			เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า		
		โดย GCC	โดย ไทย	รวมผล FTA	ลดต้นทุน ทางตรง	ลดต้นทุน ทางอ้อม	รวมผล TF
1 ข้าราชการ	111.60	36.62	0.15	36.77	18.49	56.33	74.83
2 ข้าราชการ	90.37	-0.52	0.07	-0.45	21.96	68.87	90.82
3 เมล็ดธัญพืชอื่น ๆ	21.25	1.39	0.06	1.45	6.35	13.45	19.80
4 ผัก ผลไม้ และเมล็ดกาแฟ	43.15	11.02	0.14	11.16	9.13	22.86	31.99
5 เมล็ดพันธุ์สำหรับผลิตน้ำมันพืช	55.17	9.26	0.04	9.30	12.37	33.49	45.87
6 อ้อย	48.08	-1.92	0.22	-1.71	13.26	36.53	49.79
7 พืชเส้นใย	65.70	18.63	0.20	18.82	12.48	34.40	46.88
8 พืชอื่น ๆ	113.26	49.94	0.20	50.14	16.38	46.75	63.12
9 ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	34.14	-0.83	0.24	-0.59	9.49	25.24	34.73
10 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่น ๆ	29.50	9.60	0.16	9.76	6.22	13.52	19.74
11 น้ำมันดิบ	70.77	-1.26	0.72	-0.54	17.56	53.75	71.31
12 ขนสัตว์และไหม	192.55	58.66	1.43	60.09	30.81	101.66	132.47
13 ผลิตภัณฑ์จากป่า	-3.36	-1.34	-0.18	-1.52	-1.48	-0.36	-1.84
14 ปรอท	-0.76	-0.51	0.06	-0.45	-0.03	-0.28	-0.31
15 ถ่านหิน	-3.29	-1.64	-0.27	-1.91	-0.96	-0.41	-1.39
16 น้ำมัน	0.74	0.16	0.01	0.17	0.33	0.24	0.57
17 ก๊าซ	-2.03	-1.59	0.15	-1.44	-0.37	-0.22	-0.59
18 แร่ธาตุอื่น ๆ	-2.22	-0.85	-0.22	-1.07	-0.90	-0.25	-1.14
19 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	77.65	2.83	-0.16	2.67	17.09	57.89	74.98
20 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ	116.09	28.89	0.05	28.94	20.10	67.05	87.15
21 น้ำมันและไขมันจากพืช	109.69	46.43	-0.21	46.22	14.78	48.69	63.47
22 ผลิตภัณฑ์นม	181.88	110.23	0.16	110.39	16.95	54.55	71.49
23 ข้างที่สีแล้ว	49.47	12.15	0.06	12.21	10.00	27.26	37.26
24 น้ำตาล	104.16	55.53	-0.00	55.53	12.14	36.49	48.63
25 ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ	70.33	36.00	0.30	36.30	9.08	24.96	34.04
26 เครื่องดื่มและยาสูบ	43.55	32.85	-0.01	32.84	8.87	1.85	10.71
27 สิ่งทอ	79.68	41.81	0.09	41.90	28.22	9.56	37.78
28 เครื่องแต่งกาย	84.02	46.98	-0.15	46.83	27.77	9.42	37.19
29 ผลิตภัณฑ์หนัง	78.44	37.77	0.16	37.93	30.16	10.34	40.51
30 ผลิตภัณฑ์ไม้	81.02	46.89	-0.22	46.66	25.72	8.64	34.36
31 ผลิตภัณฑ์กระดาษและสิ่งพิมพ์	60.64	30.30	0.06	30.35	22.78	7.40	30.19
32 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	38.87	16.74	0.05	16.79	17.01	5.07	22.08
33 เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	71.57	37.08	0.51	37.60	25.64	8.33	33.97
34 ผลิตภัณฑ์แร่อื่น ๆ	59.14	29.81	-0.17	29.64	22.27	7.23	29.49
35 เหล็ก	59.09	37.63	-0.07	37.56	13.96	7.58	21.54
36 โลหะอื่น ๆ	74.03	29.05	0.09	29.13	33.38	11.52	44.90
37 ผลิตภัณฑ์โลหะ	72.82	45.65	-0.05	45.60	17.29	9.93	27.22
38 ยานยนต์และชิ้นส่วน	59.55	39.75	0.07	39.82	12.80	6.93	19.72
39 อุปกรณ์การขนส่งอื่น ๆ	91.25	45.65	0.25	45.91	33.66	11.68	45.34
40 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	114.75	34.49	-0.02	34.47	68.32	11.96	80.28
41 เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ	93.72	51.54	-0.14	51.40	31.49	10.83	42.32
42 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่น ๆ	217.18	21.53	-0.00	21.52	168.10	27.56	195.66
43 ไฟฟ้า	-3.40	-1.42	-0.24	-1.65	-1.36	-0.39	-1.75
44 การผลิตก๊าซธรรมชาติ และการจัดส่ง	-4.56	-1.92	-0.17	-2.09	-1.93	-0.54	-2.47
45 ทรัพยากรป่า	-5.91	-2.37	-0.44	-2.81	-2.43	-0.67	-3.10
46 ธุรกิจก่อสร้าง	-2.54	-1.06	-0.10	-1.16	-1.08	-0.30	-1.38
47 การค้า	-3.76	-1.53	-0.26	-1.79	-1.54	-0.43	-1.97
48 การขนส่งทางบก	-1.78	-0.73	-0.08	-0.82	-0.74	-0.22	-0.96
49 การขนส่งทางน้ำ	-1.87	-0.76	-0.10	-0.86	-0.78	-0.23	-1.01
50 การขนส่งทางอากาศ	-2.37	-0.96	-0.16	-1.12	-0.98	-0.27	-1.24
51 การสื่อสาร	-4.09	-1.64	-0.32	-1.96	-1.67	-0.46	-2.13
52 บริการทางการเงินอื่น ๆ	-3.91	-1.57	-0.29	-1.86	-1.60	-0.45	-2.05
53 การประกัน	-3.79	-1.52	-0.28	-1.80	-1.54	-0.45	-1.99
54 บริการทางธุรกิจอื่น ๆ	-3.06	-1.26	-0.13	-1.40	-1.24	-0.43	-1.67
55 การพักผ่อนหย่อนใจ และบริการอื่น ๆ	-2.69	-1.13	-0.05	-1.18	-1.06	-0.45	-1.51
56 การศึกษา สาธารณสุข	-3.52	-1.45	-0.20	-1.65	-1.42	-0.44	-1.86
57 ที่อยู่อาศัย	0.27	-0.03	0.21	0.19	0.04	0.04	0.08
รวม การส่งออกไปยัง GCC	71.29	30.57	0.02	30.58	29.14	11.56	40.71

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ตาราง 10-3: การเปลี่ยนแปลงการนำเข้าของไทยจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ร้อยละ)

ภาคการผลิต	กระทบรวม (ร้อยละ)	ยกเลิกภาษีนำเข้า			เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า		
		โดย GCC	โดย ไทย	รวมผล FTA	ลดต้นทุน ทางตรง	ลดต้นทุน ทางอ้อม	รวมผล TF
1 ข้าวเจ้า	10.76	3.14	-0.42	2.72	1.95	6.09	8.04
2 ข้าวสาลี	-0.15	0.26	-0.36	-0.11	-0.23	0.19	-0.04
3 เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	0.41	0.31	-0.13	0.18	-0.21	0.44	0.23
4 ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	95.76	0.25	95.11	95.36	0.03	0.38	0.40
5 เมล็ดพืชพันธุ์สำหรับผลิตน้ำมันพืช	120.88	-0.07	121.15	121.08	-0.18	-0.02	-0.20
6 สัตว์	2.37	1.44	-0.34	1.09	-0.09	1.37	1.27
7 พืชเส้นใย	23.31	0.24	23.36	23.59	-0.28	-0.00	-0.28
8 พืชอื่นๆ	190.58	0.48	189.29	189.77	0.09	0.73	0.81
9 ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	65.67	-0.04	65.83	65.78	-0.26	0.15	-0.11
10 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ	2.44	0.20	2.15	2.35	0.07	0.02	0.09
11 ป่าไม้	0.49	0.34	-0.51	-0.16	-0.04	0.69	0.65
12 ขนสัตว์และไหม	-0.35	0.17	-0.33	-0.16	-0.27	0.09	-0.18
13 ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม	-0.44	-0.03	-0.36	-0.40	0.04	-0.08	-0.04
14 ประมง	0.10	0.26	-0.11	0.15	-0.24	0.19	-0.05
15 ถ่านหิน	1.04	0.50	0.05	0.55	0.41	0.09	0.49
16 น้ำมัน	-0.20	-0.04	-0.04	-0.08	-0.09	-0.03	-0.12
17 ก๊าซ	-0.31	0.23	-0.49	-0.26	-0.04	-0.01	-0.05
18 แร่ธาตุอื่นๆ	0.79	0.35	0.05	0.40	0.31	0.08	0.39
19 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์	163.84	0.48	162.53	163.11	0.48	0.25	0.73
20 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	292.17	0.67	290.66	291.33	0.33	0.51	0.84
21 น้ำมันและไขมันพืช	36.53	0.29	36.11	36.40	-0.04	0.17	0.13
22 ผลิตภัณฑ์นม	113.90	0.36	113.10	113.45	0.17	0.27	0.44
23 ข้าวที่สีแล้ว	182.03	1.45	176.83	178.28	1.05	2.70	3.75
24 ป่าตาล	1.80	0.89	-0.11	0.78	0.52	0.51	1.02
25 ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	143.27	0.58	142.04	142.61	0.16	0.50	0.66
26 เครื่องดื่มและยาสูบ	86.38	0.50	85.14	85.64	0.45	0.29	0.73
27 ดึงทอง	123.81	1.09	121.63	122.72	0.83	0.26	1.09
28 เครื่องแต่งกาย	222.26	1.62	218.67	220.29	1.49	0.48	1.97
29 ผลิตภัณฑ์หนัง	189.46	1.14	187.00	188.14	0.99	0.33	1.32
30 ผลิตภัณฑ์ไหม	122.75	1.26	118.57	119.83	2.45	0.47	2.92
31 ผลิตภัณฑ์กระดาษและสิ่งพิมพ์	37.48	0.27	36.97	37.24	0.21	0.04	0.25
32 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	2.97	-0.08	3.20	3.12	-0.12	-0.03	-0.15
33 เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	45.55	0.07	45.54	45.61	-0.05	-0.01	-0.06
34 ผลิตภัณฑ์แร่อื่นๆ	88.84	0.67	87.51	88.18	0.53	0.13	0.66
35 เหล็ก	76.35	0.70	75.27	75.97	0.28	0.10	0.38
36 โลหะอื่นๆ	13.66	-0.18	12.93	12.74	0.85	0.06	0.91
37 ผลิตภัณฑ์โลหะ	125.64	0.89	123.87	124.76	0.69	0.19	0.88
38 ยานยนต์และชิ้นส่วน	180.83	1.46	178.19	179.65	0.87	0.30	1.17
39 อุปกรณ์การขนส่งอื่นๆ	162.17	0.46	161.29	161.75	0.35	0.07	0.42
40 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	62.96	-0.12	63.23	63.11	-0.06	-0.09	-0.15
41 เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	50.21	1.16	48.02	49.18	0.81	0.21	1.03
42 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ	19.76	0.76	16.51	17.27	2.10	0.40	2.49
43 ไฟฟ้า	1.56	0.73	-0.00	0.73	0.66	0.18	0.83
44 การผลิตก๊าซธรรมชาติ และการจัดส่ง	0.52	0.41	-0.13	0.28	0.27	-0.02	0.26
45 ทรัพยากรน้ำ	2.52	1.14	0.01	1.16	1.09	0.28	1.37
46 ธุรกิจก่อสร้าง	1.12	0.55	-0.09	0.46	0.50	0.16	0.66
47 การค้า	1.54	0.69	0.02	0.71	0.67	0.16	0.83
48 การขนส่งทางบก	0.85	0.43	-0.08	0.36	0.39	0.10	0.49
49 การขนส่งทางน้ำ	0.62	0.32	-0.07	0.25	0.30	0.07	0.37
50 การขนส่งทางอากาศ	0.78	0.40	-0.08	0.32	0.36	0.10	0.46
51 การสื่อสาร	1.90	0.85	-0.02	0.83	0.83	0.24	1.07
52 บริการทางการเงินอื่นๆ	1.84	0.83	-0.03	0.80	0.82	0.22	1.04
53 การประกัน	0.83	0.44	-0.12	0.31	0.41	0.11	0.52
54 บริการทางธุรกิจอื่นๆ	0.99	0.51	-0.13	0.38	0.46	0.15	0.61
55 การพักผ่อนหย่อนใจ และบริการอื่นๆ	1.47	0.71	-0.13	0.58	0.64	0.25	0.89
การบริหารภาครัฐ การเมืองกับประเทศ							
56 การศึกษา สาธารณสุข	1.73	0.82	-0.09	0.73	0.75	0.25	1.00
57 ท่ออุตสาหกรรม	4.68	1.83	0.42	2.25	1.87	0.56	2.43
รวม การนำเข้าจาก GCC	4.80	0.01	4.81	4.82	-0.01	-0.01	-0.02

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ตาราง 10-4: การเปลี่ยนแปลงดุลการค้าของไทยที่มีต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง
(ล้านเหรียญสหรัฐ)

ภาคการผลิต	กระทบรวม (ล้านเหรียญ สหรัฐ)	ยกเลิกภาษีนำเข้า			เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า		
		โดย GCC	โดย ไทย	รวมผล FTA	ลดต้นทุน ทางตรง	ลดต้นทุน ทางอ้อม	รวมผล TF
1 ข้าวเจ้า	19.68	6.45	0.03	6.47	3.26	9.94	13.20
2 ข้าวสาส์	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	-0.00	0.00
3 เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	0.02	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.02
4 ผัก ผลไม้ และเมล็ดแก้ว	4.85	1.53	-1.11	0.42	1.26	3.17	4.43
5 เมล็ดพืชสำหรับผลิตน้ำมัน	0.07	0.02	-0.02	-0.01	0.02	0.06	0.08
6 อ้อย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7 พืชเส้นใย	-1.59	-0.01	-1.59	-1.61	0.02	0.00	0.02
8 พืชอื่นๆ	4.54	2.09	-0.21	1.89	0.68	1.96	2.65
9 ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	-0.13	-0.00	-0.14	-0.14	0.00	0.01	0.01
10 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ	-0.06	0.01	-0.12	-0.11	0.01	0.03	0.05
11 ป่าเขตอบ	-0.00	-0.00	0.00	-0.00	0.00	-0.00	-0.00
12 ขนสัตว์และไหม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13 ผลิตภัณฑ์จากผ้า	-0.02	-0.01	-0.00	-0.01	-0.01	-0.00	-0.01
14 ประมง	-0.01	-0.01	0.00	-0.01	0.01	-0.01	-0.00
15 ถ่านหิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
16 น้ำมัน	16.18	3.71	1.80	5.50	8.20	2.48	10.68
17 ก๊าซ	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
18 นรชาติอื่นๆ	-4.05	-1.64	-0.38	-2.03	-1.59	-0.43	-2.02
19 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	-0.26	0.00	-0.37	-0.36	0.02	0.08	0.10
20 ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	0.31	0.43	-1.42	-0.99	0.30	1.00	1.30
21 ป่าน้ำและ ไม้ฉากพืช	-0.97	0.13	-1.29	-1.16	0.05	0.14	0.19
22 ผลิตภัณฑ์นม	0.61	0.65	-0.45	0.19	0.10	0.32	0.42
23 ข้าวที่สีแล้ว	128.16	31.62	0.12	31.75	25.94	70.47	96.41
24 ป่านตาล	37.18	19.79	0.01	19.80	4.38	13.00	17.38
25 ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	88.71	68.38	-44.46	23.92	17.48	47.30	64.79
26 เครื่องดื่มและยาสูบ	1.96	1.92	-0.59	1.32	0.53	0.11	0.64
27 ดึงทอง	195.24	104.54	-4.04	100.51	70.78	23.95	94.73
28 เครื่องสำอาง	81.10	46.40	-2.18	44.22	27.55	9.34	36.88
29 ผลิตภัณฑ์หนัง	50.55	24.83	-0.95	23.88	19.87	6.81	26.67
30 ผลิตภัณฑ์ไม้	38.06	23.13	-2.09	21.05	12.74	4.28	17.02
31 ผลิตภัณฑ์กระดาษและสิ่งพิมพ์	25.12	14.25	-3.36	10.89	10.74	3.49	14.23
32 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	5.56	4.88	-5.83	-0.96	5.03	1.49	6.51
33 ผลิตภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	-170.45	89.56	-343.14	-253.58	62.74	20.39	83.14
34 ผลิตภัณฑ์แร่อื่นๆ	25.14	13.49	-1.73	11.75	10.11	3.28	13.38
35 เหล็ก	24.34	18.00	-4.01	13.99	6.72	3.63	10.35
36 โลหะอื่นๆ	-13.82	9.46	-34.65	-25.20	8.00	3.37	11.38
37 ผลิตภัณฑ์โลหะ	25.48	20.28	-6.94	13.34	7.71	4.42	12.13
38 ยานยนต์และชิ้นส่วน	237.33	174.14	-23.84	150.29	56.60	30.44	87.03
39 อุปกรณ์การขนส่งอื่นๆ	-6.49	2.97	-12.42	-9.45	2.19	0.76	2.96
40 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	222.27	70.57	-12.22	58.35	139.46	24.46	163.91
41 เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	467.69	265.08	-15.47	249.61	162.31	55.77	218.08
42 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ	433.01	44.78	-19.78	24.99	350.54	57.48	408.01
43 ไฟฟ้า	-0.03	-0.01	-0.00	-0.02	-0.01	-0.00	-0.02
44 การผลิตก๊าซธรรมชาติ และการจัดส่ง	-0.02	-0.01	0.00	-0.01	-0.01	0.00	-0.01
45 ทวีปขนาน	-0.04	-0.02	-0.00	-0.02	-0.02	-0.00	-0.02
46 ธุรกิจก่อสร้าง	-0.10	-0.04	0.00	-0.04	-0.04	-0.01	-0.05
47 การค้า	-1.79	-0.75	-0.10	-0.85	-0.75	-0.20	-0.94
48 การขนส่งทางบก	-1.52	-0.66	-0.03	-0.69	-0.65	-0.18	-0.83
49 การขนส่งทางน้ำ	-0.21	-0.09	-0.01	-0.09	-0.09	-0.03	-0.11
50 การขนส่งทางอากาศ	-1.20	-0.51	-0.06	-0.56	-0.50	-0.14	-0.64
51 การสื่อสาร	-0.31	-0.13	-0.01	-0.14	-0.13	-0.04	-0.17
52 บริการทางการเงินอื่นๆ	-0.16	-0.07	-0.01	-0.07	-0.07	-0.02	-0.08
53 การประกัน	-0.25	-0.11	-0.00	-0.11	-0.11	-0.03	-0.14
54 บริการทางธุรกิจอื่นๆ	-3.42	-1.49	-0.03	-1.51	-1.42	-0.49	-1.91
55 การพักผ่อนหย่อนใจ และบริการอื่นๆ	-0.73	-0.32	0.00	-0.32	-0.30	-0.12	-0.42
การบริหารภาครัฐ การเมืองกับประเทศ							
56 การศึกษา สาธารณสุข	-0.85	-0.36	-0.03	-0.39	-0.35	-0.11	-0.46
57 ท่ออุตสาหกรรม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม การเปลี่ยนแปลงของดุลการค้า	1924.67	1056.82	-543.10	513.72	1009.31	401.6345	1410.95

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

10.1.2 ผลกระทบจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าของกลุ่มประเทศ ตะวันออกกลาง

การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าทั้งที่เป็นการลดต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมให้กับผู้ส่งออกไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะทำให้ตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคดีขึ้นเกือบทั้งสิ้น โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นต่อตัวแปรสวัสดิการ (Welfare) ที่จะมีค่าเพิ่มขึ้นสูงถึง 338.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นจากแต่ละประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า ปัญหาที่ก่อให้เกิดต้นทุนทางตรงต่อผู้ส่งออกไทยจะมีผลต่อตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคมากกว่าต้นทุนทางอ้อม

หากประเทศไทยมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ส่งออกไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะทำให้การส่งออกของประเทศมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นโดยรวมถึงร้อยละ 40.71 ซึ่งเป็นผลมาจากการลดต้นทุนทางตรง (ร้อยละ 29.14) และมากกว่าที่ผลที่เกิดจากการลดต้นทุนทางอ้อม (ร้อยละ 11.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคการผลิต การส่งออกของไทยจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในทุกหมวดสินค้า ยกเว้นในกลุ่มภาคการผลิตในหมวดทรัพยากรธรรมชาติ⁵⁸ โดยภาคการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 195.60) ขนสัตว์และไหม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 132.47) ข้าวสาลี (เพิ่มขึ้นร้อยละ 90.82) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.98) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 80.28)

ข้อสังเกตที่สำคัญที่ได้จากผลการศึกษาดังกล่าวคือ ประสิทธิภาพของปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นกับผู้ส่งออกไทยมีลักษณะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้าที่ส่งออกไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลางด้วย กล่าวคือ สินค้าส่งออกในกลุ่มเกษตรกรรมและกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร จะได้รับประโยชน์มากกว่าโดยเปรียบเทียบหากมีการแก้ไขปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม ในขณะที่สินค้าจากภาคอุตสาหกรรมจะเผชิญกับปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางตรงมากกว่า

ผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าของไทยจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะเปลี่ยนแปลงลดลงเพียงเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.02 เท่านั้น สาเหตุอาจเนื่องมาจากการศึกษาได้วิเคราะห์ผลจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางเท่านั้น ทำให้จึงไม่น่าจะมีผลกระทบส่วนเพิ่มโดยรวมกับการนำเข้าของประเทศไทยมากนัก

เมื่อพิจารณาทั้งการเปลี่ยนแปลงการส่งออกรวมกับการนำเข้า การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะช่วยให้ดุลการค้าของไทยต่อกลุ่มประเทศ GCC เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีดุลการค้าเพิ่มขึ้นถึง 1,410.95 ล้านดอลลาร์

⁵⁸ และยกเว้นการบริการที่ไม่นับรวมในการจัดทำ FTA

เหรียญสหรัฐ ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เป็น การลดต้นทุนทางตรง (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1,009.31 ล้านดอลลาร์) มากกว่าที่ เป็นการลดต้นทุนทางอ้อม (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 401.63 ล้านดอลลาร์) หาก พิจารณาเป็นกลุ่มภาคการผลิตพบว่า ภาคการผลิตที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรม อาหารจะมีการเปลี่ยนแปลงในดุลการค้าในระดับที่มากกว่า ภาคการผลิตที่อยู่ในกลุ่ม เกษตรกรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ภาคการผลิตที่ประเทศไทยจะมีการได้ดุลเพิ่มขึ้นสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ (เพิ่มขึ้น 408.01 ล้านดอลลาร์) เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ (เพิ่มขึ้น 218.08 ล้านดอลลาร์) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (เพิ่มขึ้น 163.91 ล้านดอลลาร์) ข้าวที่สีแล้ว (เพิ่มขึ้น 96.41 ล้านดอลลาร์) และ สิ่งทอ (เพิ่มขึ้น 94.73 ล้านดอลลาร์) ตามลำดับ

10.1.3 การเปรียบเทียบระหว่างผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าและการปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวก

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างกรณีในประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC มีการ เปิดเสรีทางการค้าเพียงอย่างเดียว และในกรณีที่มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทาง การค้าไปด้วย พบว่า การลดภาษีนำเข้าควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายเพื่อลดอุปสรรคทาง การค้า ทั้งที่เป็นต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมให้กับผู้ส่งออกไทย จะช่วยให้ประเทศไทยได้ ผลประโยชน์มากขึ้น พิจารณาต่อตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคโดยเฉพาะตัวแปรสวัสดิการ จะมีค่า เพิ่มขึ้นถึง 625.12 ล้านดอลลาร์ นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าผลได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ (ยกเว้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สต็อกของทุน และการลงทุนรวม) จะเกิดขึ้นจากการ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าผลของการลดภาษีการค้าระหว่างประเทศทั้งสิ้น

การทำเขตการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกทางการค้าควบคู่กันไปจะทำให้การส่งออกเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 70.29 และหากพิจารณา ถึงสาเหตุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก (เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.71) มากกว่าผลที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออก กลาง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.58) ในขณะที่ผลต่อการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลมาจาก การที่ประเทศไทยลดภาษีการค้าให้กับกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

เมื่อเปรียบเทียบผลได้ส่วนเพิ่มของดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าจะทำให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้นอย่างมี นัยสำคัญ โดยจะสามารถทำให้ดุลการค้าของประเทศไทยต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางปรับ บั่มมากขึ้นถึงสามเท่าตัว การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ควบคู่ไปกับการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกจะทำให้โดยรวมแล้วประเทศไทยจะได้ดุลการค้า เพิ่มขึ้นถึง 1,924.67 ล้านดอลลาร์

หากกล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีนำเข้าเพียงอย่างเดียวระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง อาจทำให้การเติบโตทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศทั้งสองเกิดขึ้นได้ไม่มากนักเมื่อเทียบกับการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่ไปด้วย ผลจากการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางต่อประเทศไทยจะมีส่วนสำคัญ (และมากกว่า) ในการส่งเสริมการส่งออกและการค้าของไทยไปยังกลุ่มประเทศ GCC ประเทศไทยจะสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

10.2 การวิเคราะห์รูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่ควรจะเป็น

การจัดทำกรณีศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึง รูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะทำโดยแบ่งกลุ่มภาคการผลิตออกเป็น 7 กลุ่มด้วยกันได้แก่ 1. กลุ่มภาคเกษตรกรรม และ ทรัพยากรธรรมชาติ 2. กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร 3. กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ 4. กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 5. กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก 6. กลุ่มอุตสาหกรรมอัญมณี และ 7. กลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยการปรับลดภาษีนำเข้าของไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ของสินค้าในหมวดต่างๆ ทั้ง 7 กลุ่มข้างต้น นอกจากนั้นยังทำการศึกษาผลได้ของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งที่ทำให้เกิดต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมกับการส่งออกสินค้าทั้ง 7 กลุ่มข้างต้นไปยังประเทศตะวันออกกลางด้วย

ตารางที่ 10-5 ถึงตารางที่ 10-8 แสดงผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจในแต่ละกรณีในกลุ่มสินค้าในแต่ละประเทศมีการลดภาษีหรือปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า ตัวเลขผลการศึกษาในตารางแสดงถึง ผลส่วนเพิ่มจากการดำเนินนโยบายนั้นๆ จำแนกตามการดำเนินนโยบายทางการค้าแยกปฏิบัติตามกลุ่มสินค้าทั้ง 7 กลุ่มข้างต้น

ตาราง 10-5: กรณีสึติक्षाผลกระทบทดต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทยจากการค้ากับกลุ่มสินค้าประเภทต่างๆ

ตัวแปร	มูลค่าเพิ่มเข้า											
	โดย GCC						โดยไทย					
	เกษตร	อาหาร	ยานยนต์	อิเล็กทรอนิกส์	เหล็ก	อื่นๆ	เกษตร	อาหาร	ยานยนต์	อิเล็กทรอนิกส์	เหล็ก	อื่นๆ
ผลรวมรวม	0.039	0.002	0.010	0.001	0.001	0.012	0.000	0.007	0.004	0.001	0.001	0.000
Real GDP (market prices) (%)	0.000	0.002	0.010	0.001	0.001	0.012	0.000	0.007	0.004	0.001	0.001	0.000
Aggregate capital stock (%)	-0.001	0.003	0.010	0.004	0.002	0.035	0.000	0.001	0.002	0.001	0.001	0.000
Real private consumption (%)	0.001	0.027	0.042	0.011	0.007	0.121	0.000	0.010	0.007	0.001	0.001	0.000
Real government consumption (%)	0.003	0.029	0.027	0.007	0.004	0.070	0.000	0.001	0.004	0.000	0.001	-0.002
Real investment (%)	-0.016	0.079	0.259	0.096	0.048	0.909	0.006	0.026	0.060	0.016	0.020	-0.002
Personal Income (%)	0.003	0.060	0.081	0.024	0.014	0.264	0.000	0.003	0.009	0.002	0.003	-0.004
Real Saving (%)	0.003	0.046	0.054	0.015	0.009	0.167	0.000	0.003	0.012	0.002	0.003	-0.003
Welfare (millions\$)	286.343	35.760	49.475	13.085	7.925	144.20	0.313	8.974	8.649	1.176	1.725	-1.618
Price of GDP (market price) (%)	0.002	0.045	0.058	0.019	0.011	0.020	0.000	-0.004	0.002	0.002	0.001	-0.003
Terms of trade (%)	0.002	0.029	0.032	0.011	0.006	0.119	0.000	-0.002	0.002	0.000	0.001	-0.001
Average price of primary factor (%)	0.002	0.053	0.066	0.022	0.012	0.240	0.001	0.009	0.007	0.003	0.003	-0.001
Rental price of land (%)	0.130	0.416	-0.139	-0.048	-0.028	-0.364	-0.013	0.012	-0.014	-0.006	-0.005	0.002
Unskilled Labour wage rate(%)	0.000	0.037	0.074	0.021	0.013	0.271	0.001	0.007	0.008	0.003	0.003	-0.001
Skilled Labour wage rate(%)	-0.002	0.032	0.078	0.024	0.014	0.266	0.001	0.008	0.008	0.003	0.003	-0.002
Rental price of capital (%)	-0.004	0.027	0.079	0.028	0.015	0.280	0.002	0.008	0.008	0.004	0.003	-0.001

ตัวแปร	เงินลงทุนตามความหลากหลายการค้า											
	กลุ่มสินค้าที่มีการลดต้นทุนทางตรง						กลุ่มสินค้าที่มีการลดต้นทุนทางอ้อม					
	เกษตร	อาหาร	ยานยนต์	อิเล็กทรอนิกส์	เหล็ก	อื่นๆ	เกษตร	อาหาร	ยานยนต์	อิเล็กทรอนิกส์	เหล็ก	อื่นๆ
ผลรวมรวม	0.019	0.000	0.003	0.002	0.000	0.008	0.000	0.001	0.002	0.000	0.000	0.003
Real GDP (market prices) (%)	0.000	0.000	0.003	0.007	0.001	0.024	0.000	0.001	0.002	0.001	0.000	0.000
Aggregate capital stock (%)	0.001	0.010	0.014	0.021	0.003	0.069	0.002	0.027	0.007	0.004	0.001	0.012
Real private consumption (%)	0.001	0.012	0.009	0.014	0.002	0.035	0.004	0.031	0.005	0.003	0.001	0.006
Real government consumption (%)	-0.008	0.010	0.087	0.186	0.019	0.634	-0.024	0.028	0.046	0.033	0.010	0.105
Real investment (%)	0.002	0.022	0.027	0.047	0.005	0.166	0.004	0.060	0.014	0.008	0.003	0.028
Personal Income (%)	0.402	0.018	0.018	0.029	0.004	0.099	0.111	0.048	0.010	0.005	0.002	0.016
Real Saving (%)	338.799	13.659	16.663	25.406	3.081	82.527	3.372	36.642	8.734	4.501	1.681	13.673
Welfare (millions\$)	0.503	0.017	0.019	0.038	0.004	0.144	0.003	0.046	0.010	0.007	0.002	0.024
Price of GDP (market price) (%)	0.290	0.001	0.011	0.021	0.002	0.060	0.003	0.031	0.006	0.004	0.001	0.013
Terms of trade (%)	0.573	0.001	0.020	0.043	0.005	0.163	0.004	0.054	0.012	0.008	0.003	0.027
Average price of primary factor (%)	0.350	0.067	0.275	-0.047	-0.011	-0.360	0.196	0.743	-0.25	-0.017	-0.006	-0.060
Rental price of land (%)	0.618	0.000	0.014	0.025	0.040	0.201	0.000	0.037	0.013	0.007	0.003	0.030
Unskilled Labour wage rate(%)	0.565	-0.001	0.009	0.026	0.005	0.170	-0.003	0.025	0.014	0.008	0.003	0.028
Skilled Labour wage rate(%)	0.598	-0.002	0.005	0.027	0.006	0.195	-0.006	0.013	0.014	0.010	0.003	0.032
Rental price of capital (%)												

ที่มา: กำหนดโดยคณะผู้วิจัย

ตาราง 10-6: การเปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจากการลดภาษีนำเข้าของกลุ่มสินค้าประเภทต่างๆ (ร้อย)

ประเภทสินค้า	การรวม (ร้อยละ)	มูลค่าส่งออก (ล้านบาท)										มูลค่านำเข้า (ล้านบาท)										
		ไทย GCC					โลก					ไทย GCC					โลก					
		เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม	ส่วนแบ่ง	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม	ส่วนแบ่ง	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม	ส่วนแบ่ง	เกษตร	อุตสาหกรรม	บริการ	รวม	ส่วนแบ่ง	
1 กล้วย	38.77	38.22	-1.83	0.08	0.04	0.02	0.03	0.06	0.02	0.01	0.05	0.02	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.06
2 กล้วย	-0.46	-0.08	-0.33	0.00	0.00	0.00	-0.00	-0.12	0.01	0.02	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03
3 ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	1.46	1.80	-0.45	0.02	0.01	0.01	0.02	-0.00	0.01	0.01	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03
4 กล้วย และผลไม้	11.16	11.32	-0.40	0.06	0.02	0.01	0.02	0.00	0.01	0.01	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08
5 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีกและสัตว์	9.39	9.44	-0.45	0.11	0.04	0.02	0.04	0.06	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	-0.01
6 กล้วย	-1.71	-0.17	-2.20	0.05	0.03	0.03	0.04	0.06	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.17
7 กล้วย	18.82	19.11	-0.35	0.15	0.06	0.03	0.05	-0.44	0.11	-0.00	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.05
8 กล้วย	50.14	50.21	-0.75	0.17	0.07	0.04	0.06	0.14	0.02	0.11	0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.03
9 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-0.59	-0.14	-0.58	0.01	0.01	0.01	-0.01	-0.13	0.02	0.23	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.02
10 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	9.78	10.01	-0.29	-0.01	-0.00	-0.00	-0.01	-0.10	0.01	0.13	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02
11 กล้วย	-0.54	-0.20	-0.85	0.03	0.02	0.01	0.01	-0.10	0.01	0.13	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04
12 ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	61.05	61.05	-1.40	0.12	0.05	0.02	0.03	-1.22	0.01	1.43	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.05
13 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.62	0.01	-0.07	-0.15	-0.05	-0.03	-0.11	-0.95	0.02	0.03	-0.02	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	-0.18
14 กล้วย	-0.46	0.02	-0.58	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10
15 กล้วย	-1.91	0.04	-0.32	0.08	-0.05	-0.24	0.00	-1.15	-0.01	-0.05	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.20
16 กล้วย	0.17	0.03	0.11	0.09	0.03	0.01	0.04	-0.15	0.01	0.04	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	-0.01
17 กล้วย	-1.44	0.04	-0.13	0.20	-0.05	-0.32	0.10	-1.44	-0.01	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.18
18 ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	-1.07	0.01	-0.04	-0.14	-0.05	-0.03	-0.05	-0.95	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.17
19 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	2.87	-0.05	4.71	-0.32	-0.11	-0.06	-0.12	-1.23	0.02	0.13	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.27
20 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	26.94	-0.12	30.43	-0.24	-0.07	-0.04	-0.09	-0.97	0.01	0.24	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.18
21 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	46.22	0.00	47.98	-0.28	-0.10	-0.05	-0.10	-1.03	0.00	0.41	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.18
22 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	110.39	-0.05	111.32	-0.17	-0.06	-0.03	-0.07	-0.71	0.00	0.27	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.10
23 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	12.21	-0.17	12.48	-0.01	-0.00	-0.00	-0.01	-0.13	0.01	0.02	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	0.03
24 กล้วย	56.53	-0.04	56.29	-0.12	-0.04	-0.02	-0.04	-0.49	0.00	0.09	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.08
25 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	36.30	-0.02	36.93	-0.09	-0.03	-0.02	-0.03	-0.35	0.00	0.35	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.04
26 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	32.84	-0.01	-0.06	-0.06	-0.03	-0.02	-0.03	33.10	0.00	-0.00	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00
27 กล้วย	41.90	0.01	-0.13	-0.29	-0.10	-0.05	-0.12	42.47	0.02	-0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.14
28 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	46.83	0.01	-0.14	-0.34	-0.11	-0.06	-0.12	47.74	0.00	-0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.60
29 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	37.93	0.01	-0.15	-0.33	-0.11	-0.06	-0.12	38.53	0.00	0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.17
30 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	44.46	0.01	-0.13	-0.30	-0.10	-0.06	-0.12	47.58	0.01	0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.02
31 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	30.56	0.01	-0.10	-0.29	-0.07	-0.04	-0.07	30.78	-0.00	0.00	-0.02	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	0.07
32 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	16.79	0.00	-0.01	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	16.79	0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	0.06
33 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	37.80	0.00	-0.18	-0.18	-0.06	-0.03	-0.08	37.82	0.00	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.55
34 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	29.54	0.01	-0.09	-0.21	-0.07	-0.04	-0.08	30.30	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.13
35 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	28.13	0.01	-0.05	-0.14	-0.05	-0.03	-0.06	29.37	-0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.00
36 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	46.60	0.01	-0.09	-0.22	-0.08	-0.05	-0.08	46.91	-0.00	-0.02	-0.02	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.09
37 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	39.82	0.01	-0.07	-0.28	-0.05	-0.03	-0.06	40.57	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.04
38 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	44.91	0.01	-0.11	-0.26	-0.09	-0.05	-0.09	45.24	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.06
39 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	34.47	0.01	-0.09	-0.21	-0.07	-0.04	-0.08	35.68	-0.00	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	0.30
40 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	81.40	0.01	-0.09	-0.21	-0.07	-0.04	-0.08	82.03	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
41 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	21.92	0.01	-0.14	-0.32	-0.11	-0.06	-0.11	23.30	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.11
42 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.65	0.01	-0.10	-0.21	-0.06	-0.07	-0.07	-1.60	-0.01	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.04
43 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-2.09	0.01	-0.13	-0.31	-0.11	-0.07	-0.11	-1.20	-0.01	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.10
44 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-2.81	0.02	-0.15	-0.41	-0.14	-0.08	-0.14	-1.47	-0.01	-0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.36
45 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.16	0.01	-0.08	-0.17	-0.06	-0.04	-0.07	-0.66	-0.00	-0.01	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.08
46 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.79	0.01	-0.11	-0.26	-0.09	-0.05	-0.09	-0.94	-0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.21
47 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-0.82	0.00	-0.05	-0.13	-0.04	-0.02	-0.04	-0.45	-0.00	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.07
48 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-0.86	0.00	-0.05	-0.13	-0.04	-0.02	-0.04	-0.47	-0.00	-0.01	-0.01	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.08
49 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.12	0.01	-0.08	-0.17	-0.06	-0.03	-0.06	-0.59	-0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.13
50 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.96	0.01	-0.11	-0.28	-0.10	-0.05	-0.10	-1.01	-0.01	-0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.26
51 ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก	-1.86	0.01	-0.11																			

ตาราง 10-6 (ต่อ): การเปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันตกตะวันออกกลางจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า (ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	กลุ่มสินค้าที่มีการลดลงทางปริมาณ										กลุ่มสินค้าที่มีการเพิ่มขึ้นทางปริมาณ										
	การนำเข้า					การส่งออก					การนำเข้า					การส่งออก					
	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ	ราคา	
เครื่องใช้ไฟฟ้า	1 ทีวีสี	74.83	19.46	-1.31	0.03	0.08	0.01	0.00	0.01	0.19	0.04	59.81	-3.56	0.02	0.01	0.00	0.03	0.01	0.00	0.03	0.01
	2 ทีวีขาวดำ	96.82	22.21	-0.19	0.00	0.01	0.00	0.02	0.00	-0.01	-0.07	69.40	-0.51	0.00	0.00	0.00	-0.00	0.00	0.00	-0.00	-0.02
	3 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	19.86	6.47	-0.20	0.01	0.02	0.00	0.00	0.05	0.05	0.00	13.98	-0.55	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00
	4 วิทยุ และเครื่องเล่นเสียง	31.89	9.14	-0.23	0.02	0.06	0.01	0.01	0.14	0.14	0.01	23.43	-0.62	0.01	0.01	0.00	0.02	0.00	0.00	0.02	0.01
	5 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	46.87	12.18	-0.27	0.04	0.09	0.01	0.01	0.29	0.29	0.03	34.12	-0.73	0.02	0.02	0.01	0.05	0.01	0.00	0.05	0.01
	6 วิทยุ	48.79	13.41	-0.74	0.04	0.10	0.01	0.01	0.39	0.39	0.14	38.47	-2.08	0.02	0.02	0.01	0.07	0.01	0.00	0.07	-0.10
	7 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	46.88	12.44	-0.24	0.05	0.12	0.01	0.01	0.39	0.39	-0.30	35.02	-0.64	0.03	0.03	0.02	0.01	0.08	0.01	0.00	0.03
	8 วิทยุ	83.12	18.03	-0.42	0.06	0.14	0.02	0.02	0.46	0.46	0.09	47.71	-1.14	0.03	0.03	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	-0.03
	9 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	34.73	9.92	-0.34	0.01	0.02	0.00	0.00	0.05	0.05	-0.09	26.18	-0.91	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01
	10 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	19.74	8.46	-0.18	0.00	0.00	0.00	0.00	0.04	0.04	-0.05	13.97	-0.43	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01
	11 วิทยุ	71.31	18.15	-0.49	0.01	0.04	0.00	0.00	0.08	0.08	-0.08	55.13	-1.36	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.03
	12 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	132.47	32.05	-0.84	0.04	0.11	0.01	0.01	0.26	0.26	-0.89	104.12	-2.27	0.02	0.02	0.01	0.04	0.04	0.00	0.04	-0.28
	13 วิทยุ	-1.34	0.01	0.00	-0.05	-0.09	-0.01	-0.01	-0.77	-0.77	-0.57	0.02	-0.01	-0.02	-0.02	-0.01	-0.13	-0.13	-0.19	-0.19	
14 วิทยุ	-0.31	0.01	-0.13	0.01	0.01	0.01	0.01	0.05	0.05	0.05	0.02	-0.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	
15 วิทยุ	-1.39	0.02	0.06	0.03	0.10	-0.09	-0.01	-0.77	-0.77	0.05	0.05	-0.16	0.02	0.02	-0.02	-0.05	-0.00	-0.00	-0.00	-0.26	
16 วิทยุ	0.57	0.01	0.08	0.03	0.07	0.00	0.00	0.28	0.28	-0.12	0.04	0.16	0.02	0.01	0.00	0.05	0.00	0.00	0.05	-0.04	
17 วิทยุ	-0.89	0.02	-0.01	0.07	-0.09	-0.12	0.74	0.74	0.74	-0.07	0.06	-0.03	0.04	-0.02	-0.07	0.12	-0.33	-0.33	-0.33	-0.33	
18 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.14	0.00	-0.01	-0.05	-0.10	-0.01	-0.36	-0.36	-0.36	0.01	0.01	-0.02	-0.03	-0.02	-0.01	-0.06	-0.13	-0.13	-0.13	-0.13	
19 วิทยุ	74.98	-0.03	19.07	-0.10	-0.20	-0.02	-0.83	-0.80	-0.80	-0.68	-0.68	56.47	-0.05	-0.04	-0.04	-0.01	-0.10	-0.10	-0.10	-0.21	
20 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	97.16	-0.06	21.63	-0.07	-0.14	-0.02	-0.62	-0.62	-0.62	-0.19	67.62	-0.04	-0.04	-0.02	-0.01	-0.10	-0.10	-0.10	-0.10	-0.21	
21 วิทยุ และเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	83.47	0.00	18.44	-0.09	-0.19	-0.02	-0.70	-0.66	-0.66	-0.46	-0.46	-0.09	54.91	-0.03	-0.03	-0.01	-0.08	-0.08	-0.08	-0.15	
22 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	71.49	-0.03	18.06	-0.05	-0.10	-0.01	-0.46	-0.46	-0.46	-0.09	27.57	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.03	
23 วิทยุ	37.29	-0.09	10.22	-0.09	-0.00	-0.00	-0.04	-0.04	-0.04	-0.30	-0.31	-0.06	-0.02	-0.01	-0.00	-0.05	-0.11	-0.11	-0.11	-0.11	
24 วิทยุ	48.63	-0.02	12.89	-0.04	-0.07	-0.01	-0.30	-0.31	-0.30	-0.22	-0.22	25.12	-0.01	-0.01	-0.00	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.07	
25 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	34.04	-0.01	9.61	-0.03	-0.05	-0.01	-0.22	-0.22	-0.22	9.21	-0.01	-0.09	-0.05	-0.05	-0.01	-0.00	-0.04	-0.04	-0.04	-0.07	
26 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	10.71	-0.00	-0.63	-0.03	-0.06	-0.01	-0.22	-0.22	-0.22	29.28	0.01	-0.10	-0.05	-0.03	-0.01	-0.12	-0.12	-0.12	-0.12	9.66	
27 วิทยุ	37.78	0.00	-0.04	-0.10	-0.19	-0.02	-0.85	-0.85	-0.85	29.00	0.01	-0.10	-0.06	-0.04	-0.01	-0.14	-0.14	-0.14	-0.14	10.68	
28 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	37.19	0.00	-0.04	-0.11	-0.22	-0.02	-0.82	-0.82	-0.82	31.36	0.01	-0.10	-0.06	-0.04	-0.01	-0.14	-0.14	-0.14	-0.14	10.68	
29 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	46.81	0.00	-0.04	-0.11	-0.22	-0.02	-0.82	-0.82	-0.82	28.89	0.02	-0.07	-0.05	-0.03	-0.01	-0.14	-0.14	-0.14	-0.14	8.93	
30 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	34.36	0.01	-0.03	-0.10	-0.20	-0.02	-0.83	-0.83	-0.83	23.50	0.01	-0.06	-0.03	-0.02	-0.01	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	7.60	
31 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	30.19	0.00	-0.02	-0.06	-0.13	-0.01	-0.50	-0.50	-0.50	17.10	0.00	0.01	-0.00	-0.00	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	6.08	
32 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	22.08	0.00	0.00	-0.01	-0.02	-0.00	-0.43	-0.43	-0.43	26.35	-0.04	-0.21	-0.05	-0.02	-0.01	-0.09	-0.09	-0.09	-0.09	7.42	
33 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	33.97	-0.01	-0.08	-0.06	-0.11	-0.02	-0.55	-0.55	-0.55	23.05	0.01	-0.03	-0.02	-0.01	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
34 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	29.49	0.00	-0.02	-0.07	-0.14	-0.02	-0.42	-0.42	-0.42	29.28	0.01	-0.04	-0.03	-0.02	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
35 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	21.64	0.00	-0.01	-0.05	-0.10	-0.01	-0.42	-0.42	-0.42	33.98	0.01	-0.05	-0.04	-0.03	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
36 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	44.30	0.00	-0.01	-0.05	-0.10	-0.01	-0.42	-0.42	-0.42	18.80	0.01	-0.04	-0.03	-0.02	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
37 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	37.22	0.00	-0.02	-0.07	-0.14	-0.02	-0.42	-0.42	-0.42	33.98	0.01	-0.05	-0.04	-0.03	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
38 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	19.72	0.00	-0.02	-0.07	-0.14	-0.02	-0.42	-0.42	-0.42	33.98	0.01	-0.05	-0.04	-0.03	-0.01	-0.07	-0.07	-0.07	-0.07	11.69	
39 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	46.34	0.00	-0.03	-0.09	-0.16	-0.02	-0.66	-0.66	-0.66	34.82	0.01	-0.08	-0.04	-0.03	-0.01	-0.11	-0.11	-0.11	-0.11	11.94	
40 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	80.28	0.00	-0.02	-0.07	-0.14	-0.02	-0.55	-0.55	-0.55	32.26	0.01	-0.08	-0.04	-0.03	-0.01	-0.09	-0.09	-0.09	-0.09	11.03	
41 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	42.32	0.00	-0.02	-0.07	-0.14	-0.02	-0.55	-0.55	-0.55	32.26	0.01	-0.08	-0.04	-0.03	-0.01	-0.09	-0.09	-0.09	-0.09	11.03	
42 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	196.68	0.00	-0.03	-0.10	-0.21	-0.02	-0.89	-0.89	-0.89	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
43 วิทยุ	-1.76	0.01	-0.02	-0.07	-0.15	-0.02	-0.52	-0.52	-0.52	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
44 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-2.47	0.01	-0.03	-0.10	-0.21	-0.03	-0.78	-0.78	-0.78	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
45 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-3.16	0.01	-0.03	-0.13	-0.28	-0.03	-1.02	-1.02	-1.02	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
46 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.38	0.00	-0.01	-0.05	-0.11	-0.01	-0.47	-0.47	-0.47	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
47 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.97	0.01	-0.02	-0.08	-0.17	-0.02	-0.65	-0.65	-0.65	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
48 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-0.96	0.00	-0.01	-0.04	-0.09	-0.01	-0.31	-0.31	-0.31	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
49 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.01	0.00	-0.01	-0.04	-0.09	-0.01	-0.31	-0.31	-0.31	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
50 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.24	0.00	-0.01	-0.05	-0.11	-0.01	-0.41	-0.41	-0.41	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
51 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-2.19	0.01	-0.02	-0.08	-0.18	-0.02	-0.70	-0.70	-0.70	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
52 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-2.06	0.01	-0.02	-0.08	-0.18	-0.02	-0.70	-0.70	-0.70	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
53 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.89	0.00	-0.03	-0.09	-0.17	-0.02	-0.65	-0.65	-0.65	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
54 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.87	0.00	-0.03	-0.09	-0.17	-0.02	-0.65	-0.65	-0.65	169.21	-0.75	0.01	-0.08	-0.05	-0.04	-0.01	27.99	-0.25	-0.25	-0.25	
55 เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น	-1.81	-0.01	-0																		

ตาราง 10-7: การเปลี่ยนแปลงการนำเข้าของประเทศไทยจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจากการลดภาษีนำเข้าของกลุ่มสินค้าประเภทต่างๆ (ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	HS Code	มูลค่าการค้า												
		ไทย GCC						ไทยใหม่						
		ประเทศ	รายการ	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ประเทศ	รายการ	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
เครื่องใช้ไฟฟ้า	1 วิทยุ	1.81	1.46	-0.06	-0.03	0.02	-0.04	-0.03	-0.03	-0.03	-0.02	-0.01	-0.02	-0.23
	2 ทีวี	-0.00	0.50	-0.06	-0.02	-0.01	-0.13	-0.02	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.28
	3 วิทยุสื่อสาร	0.02	0.64	-0.07	-0.03	-0.01	-0.21	-0.01	-0.01	0.04	-0.01	-0.01	-0.01	-0.14
	4 วิทยุสื่อสาร และเครื่องใช้	0.07	0.20	-0.03	-0.01	-0.01	0.05	96.29	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.16
	5 วิทยุสื่อสาร และเครื่องใช้	0.01	0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.08	121.39	-0.05	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.18
	6 วิทยุสื่อสาร	0.06	1.84	-0.08	-0.04	-0.02	-0.29	-0.01	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.27
	7 วิทยุสื่อสาร	0.02	-0.05	-0.17	-0.07	-0.04	-0.06	0.61	23.53	-0.04	-0.03	-0.01	-0.01	-0.08
	8 วิทยุสื่อสาร	0.27	0.25	-0.04	-0.02	-0.01	0.04	189.56	-0.05	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.18
	9 วิทยุสื่อสาร	0.04	0.10	-0.11	-0.04	-0.02	0.03	66.02	-0.07	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.08
	10 วิทยุสื่อสาร	0.00	-0.01	-0.03	-0.01	-0.01	0.25	2.12	-0.02	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.05
	11 วิทยุสื่อสาร	0.11	0.40	-0.09	-0.04	-0.02	0.00	0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.08
	12 วิทยุสื่อสาร	0.04	0.07	-0.14	-0.05	-0.02	0.32	-0.01	-0.07	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.19
	13 วิทยุสื่อสาร	0.00	-0.06	-0.16	-0.06	-0.03	0.23	0.00	-0.06	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.25
	14 วิทยุสื่อสาร	-0.02	0.58	-0.06	-0.02	-0.01	-0.19	0.00	0.05	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.14
	15 วิทยุสื่อสาร	0.66	-0.01	0.00	0.04	0.02	0.42	0.00	-0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.03
	16 วิทยุสื่อสาร	-0.08	0.00	-0.02	-0.01	0.00	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.04
	17 วิทยุสื่อสาร	-0.28	-0.01	-0.02	-0.06	-0.03	0.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.50
18 วิทยุสื่อสาร	0.40	-0.00	-0.03	-0.00	-0.01	0.42	-0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
19 วิทยุสื่อสาร	153.11	0.02	0.12	0.04	0.01	0.04	0.24	152.80	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.14	
20 วิทยุสื่อสาร	281.33	0.06	0.27	-0.03	-0.01	-0.01	0.40	-0.01	290.86	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	
21 วิทยุสื่อสาร	36.40	-0.01	0.35	-0.02	-0.01	-0.01	0.01	-0.00	36.28	-0.01	-0.01	-0.01	-0.14	
22 วิทยุสื่อสาร	113.46	0.02	0.17	-0.00	-0.00	0.01	0.17	-0.00	113.32	-0.01	-0.01	-0.01	-0.18	
23 วิทยุสื่อสาร	178.26	0.23	0.98	0.03	0.01	0.18	-0.01	178.93	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01		
24 วิทยุสื่อสาร	0.75	0.03	0.42	0.06	0.02	0.33	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		
25 วิทยุสื่อสาร	142.61	0.01	0.54	0.00	-0.00	0.00	0.02	-0.00	142.16	-0.00	-0.00	-0.01		
26 วิทยุสื่อสาร	86.54	0.01	0.10	0.07	0.02	0.25	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		
27 วิทยุสื่อสาร	122.72	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	1.05	-0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01		
28 วิทยุสื่อสาร	220.29	0.00	0.10	0.21	0.07	0.04	0.84	-0.00	0.00	0.01	0.00	0.00		
29 วิทยุสื่อสาร	189.14	0.00	0.08	0.12	0.04	0.02	0.04	-0.00	-0.02	-0.00	-0.00	-0.02		
30 วิทยุสื่อสาร	115.83	-0.01	0.06	0.16	0.06	0.03	0.26	0.00	-0.01	0.02	0.00	0.01		
31 วิทยุสื่อสาร	37.24	0.00	0.01	-0.01	-0.00	-0.00	0.26	0.00	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01		
32 วิทยุสื่อสาร	3.12	-0.00	0.01	-0.02	-0.01	-0.00	-0.01	-0.00	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01		
33 วิทยุสื่อสาร	45.51	-0.00	-0.01	-0.03	-0.00	0.08	0.13	-0.00	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01		
34 วิทยุสื่อสาร	86.18	-0.00	0.00	0.06	0.08	0.01	0.52	-0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00		
35 วิทยุสื่อสาร	76.97	-0.00	-0.01	0.21	0.02	0.27	-0.00	-0.00	-0.03	-0.02	-0.00	-0.01		
36 วิทยุสื่อสาร	12.74	0.01	-0.04	-0.07	0.03	0.05	0.44	0.00	-0.01	0.01	0.00	0.00		
37 วิทยุสื่อสาร	124.78	-0.00	0.06	0.25	0.05	0.06	0.03	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00		
38 วิทยุสื่อสาร	179.65	-0.00	0.04	0.96	0.04	0.03	0.04	0.00	-0.02	0.01	-0.00	-0.02		
39 วิทยุสื่อสาร	161.78	-0.00	0.02	0.06	0.03	0.02	0.30	-0.00	-0.03	-0.02	0.01	0.00		
40 วิทยุสื่อสาร	63.11	-0.01	-0.03	-0.03	0.19	-0.01	-0.02	-0.00	-0.03	-0.02	0.01	0.00		
41 วิทยุสื่อสาร	48.16	-0.01	0.03	0.12	0.03	0.03	0.92	0.00	-0.02	0.01	-0.00	-0.02		
42 วิทยุสื่อสาร	17.27	0.00	0.05	0.07	0.02	0.01	0.34	-0.00	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01		
43 วิทยุสื่อสาร	0.73	-0.01	0.04	0.10	0.04	0.03	0.48	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00		
44 วิทยุสื่อสาร	0.28	-0.02	-0.02	0.02	0.01	0.02	0.01	0.00	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01		
45 วิทยุสื่อสาร	1.16	-0.01	0.07	0.19	0.06	0.04	0.74	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00		
46 วิทยุสื่อสาร	0.46	0.00	0.05	0.09	0.03	0.02	0.33	0.00	-0.00	0.00	-0.00	-0.01		
47 วิทยุสื่อสาร	0.71	-0.00	0.03	0.14	0.09	0.03	0.37	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00		
48 วิทยุสื่อสาร	0.36	-0.00	0.02	0.10	0.04	0.01	0.24	0.00	-0.01	-0.00	-0.00	-0.01		
49 วิทยุสื่อสาร	0.32	-0.00	0.03	0.07	0.02	0.01	0.18	0.00	-0.00	-0.00	-0.00	-0.01		
50 วิทยุสื่อสาร	0.33	-0.00	0.03	0.08	0.03	0.01	0.23	0.00	-0.00	-0.00	0.00	0.00		
51 วิทยุสื่อสาร	0.30	-0.00	0.07	0.15	0.05	0.03	0.50	0.00	-0.00	0.01	0.00	0.00		
52 วิทยุสื่อสาร	0.31	-0.00	0.04	0.07	0.02	0.01	0.26	0.00	-0.01	-0.00	0.00	0.00		
53 วิทยุสื่อสาร	0.38	0.00	0.06	0.08	0.03	0.01	0.31	0.00	-0.01	-0.00	-0.00	-0.01		
54 วิทยุสื่อสาร	0.38	0.01	0.11	0.11	0.04	0.02	0.04	-0.00	-0.02	0.00	0.00	0.00		
55 วิทยุสื่อสาร	0.73	0.00	0.09	0.14	0.04	0.02	0.05	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00		
56 วิทยุสื่อสาร	2.26	-0.01	0.14	0.32	0.11	0.06	1.11	0.01	0.03	0.04	0.01	0.01		
57 วิทยุสื่อสาร	4.82	-0.02	0.04	-0.03	0.003	-0.002	0.33	0.029	0.431	0.222	0.115	0.068		
รวม														

ตาราง 10-8: การเปลี่ยนแปลงดุลการค้าของไทยต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจากการลดภาษีนำเข้าของกลุ่มสินค้าประเภทต่างๆ (ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	การนำเข้า		การส่งออก		ดุลการค้า		มูลค่าการค้ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)	ไทย GCC		ไทย EFTA		ไทย AFTA		ไทย OECD		ไทย OMC		ไทย EFTA		ไทย AFTA		ไทย OECD		ไทย OMC			
	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)		มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่า	เปลี่ยนแปลง (%)
	บาท		บาท		บาท			บาท		บาท		บาท		บาท		บาท		บาท		บาท		บาท		บาท		บาท	
ภาคการนิคม																											
1 ทรายดำ	5.99	-0.28	0.01	0.00	0.01	0.00	8.47	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00
2 ทรายขาว	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3 ผลิตภัณฑ์หิน	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4 หิน และผลิตภัณฑ์	1.56	-0.04	0.01	0.00	0.00	0.00	0.42	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5 ผลิตภัณฑ์หินและผลิตภัณฑ์	0.02	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6 หิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7 ทรายขาว	-1.81	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	-1.81	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8 หิน	2.10	-0.03	0.01	0.00	0.00	0.00	1.89	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9 ผลิตภัณฑ์หิน	-0.14	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10 ผลิตภัณฑ์หิน	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11 หิน	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12 หิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13 ผลิตภัณฑ์หิน	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
14 หิน	0.00	-0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
15 หิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
16 หิน	6.60	0.18	-0.27	2.12	0.79	0.91	6.60	0.18	-0.27	2.12	0.79	0.91	0.15	0.15	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
17 หิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
18 หิน	0.01	0.05	-0.12	-0.01	-0.01	-0.01	-0.03	0.01	0.05	-0.12	-0.01	-0.01	-1.57	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
19 ผลิตภัณฑ์หิน	-0.00	0.01	-0.00	0.00	0.00	0.00	-0.00	0.01	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
20 ผลิตภัณฑ์หิน	-0.99	-0.00	0.45	-0.00	-0.00	-0.00	-0.36	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21 หินและผลิตภัณฑ์	-1.18	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	-1.18	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
22 ผลิตภัณฑ์หิน	0.19	-0.00	0.65	-0.00	-0.00	-0.00	31.75	-0.31	32.21	-0.02	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
23 หิน	19.80	-0.01	19.99	-0.03	-0.01	-0.01	19.80	-0.01	19.99	-0.03	-0.01	-0.01	-0.13	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
24 หิน	23.92	-0.03	69.11	-0.12	-0.04	-0.04	23.92	-0.03	69.11	-0.12	-0.04	-0.04	-0.48	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04
25 ผลิตภัณฑ์หิน	1.32	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	1.32	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
26 ผลิตภัณฑ์หิน	100.61	0.01	-0.28	-0.80	-0.20	-0.11	100.61	0.01	-0.28	-0.80	-0.20	-0.11	105.94	0.04	-0.05	-0.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
27 หิน	44.22	0.00	-0.12	-0.29	-0.10	-0.05	44.22	0.00	-0.12	-0.29	-0.10	-0.05	47.05	0.00	-0.02	-0.03	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
28 ผลิตภัณฑ์หิน	23.88	0.00	-0.08	-0.19	-0.06	-0.02	23.88	0.00	-0.08	-0.19	-0.06	-0.02	25.26	0.00	0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
29 ผลิตภัณฑ์หิน	21.06	0.00	-0.05	-0.12	-0.04	-0.02	21.06	0.00	-0.05	-0.12	-0.04	-0.02	23.42	0.00	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01	-0.01
30 ผลิตภัณฑ์หิน	10.89	0.00	-0.04	-0.07	-0.03	-0.01	10.89	0.00	-0.04	-0.07	-0.03	-0.01	14.42	0.00	0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
31 ผลิตภัณฑ์หิน	-8.96	0.00	-0.02	-0.12	-0.09	0.01	-8.96	0.00	-0.02	-0.12	-0.09	0.01	4.83	0.00	-0.00	-0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
32 ผลิตภัณฑ์หิน	-252.68	-0.05	-0.24	-0.08	-0.03	-0.02	-252.68	-0.05	-0.24	-0.08	-0.03	-0.02	90.69	0.01	-0.00	-0.01	0.07	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03
33 ผลิตภัณฑ์หิน	11.78	0.00	-0.03	-0.06	-0.02	-0.02	11.78	0.00	-0.03	-0.06	-0.02	-0.02	13.66	0.00	-0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34 ผลิตภัณฑ์หิน	13.99	0.00	-0.02	-0.11	0.14	-0.10	13.99	0.00	-0.02	-0.11	0.14	-0.10	18.28	0.00	0.08	0.05	0.01	0.08	0.05	0.01	0.08	0.05	0.01	0.02	0.02	0.02	
35 หิน	-26.20	-0.01	0.11	0.14	-0.10	-0.13	-26.20	-0.01	0.11	0.14	-0.10	-0.13	9.85	0.01	-0.00	-0.01	-0.04	-0.01	-0.00	-0.01	-0.00	-0.01	-0.00	-0.01	-0.01	-0.01	
36 หิน	13.34	0.00	0.00	-0.04	-0.10	-0.03	13.34	0.00	0.00	-0.04	-0.10	-0.03	20.80	0.00	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04
37 ผลิตภัณฑ์หิน	160.28	0.02	-0.24	178.89	-0.19	-0.20	160.28	0.02	-0.24	178.89	-0.19	-0.20	2.03	0.00	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04	-0.04
38 ผลิตภัณฑ์หิน	-4.46	0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	-4.46	0.00	-0.01	-0.02	-0.01	-0.01	3.02	0.00	-0.02	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	-0.03	
39 ผลิตภัณฑ์หิน	68.35	0.02	-0.15	-0.37	72.84	-0.07	68.35	0.02	-0.15	-0.37	72.84	-0.07	1.36	0.01	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	-0.02	
40 ผลิตภัณฑ์หิน	249.61	0.04	-0.42	-0.86	-0.33	-0.19	249.61	0.04	-0.42	-0.86	-0.33	-0.19	287.29	0.02	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	-0.08	
41 ผลิตภัณฑ์หิน	24.99	0.02	-0.31	-0.68	-0.22	-0.12	24.99	0.02	-0.31	-0.68	-0.22	-0.															

การปรับลดภาษีการค้าระหว่างประเทศของทั้งประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางในทุกหมวดกลุ่มสินค้า (ยกเว้นการปรับลดภาษีนำเข้าสินค้าอัญมณีของประเทศไทย) สามารถทำให้สวัสดิการ (Welfare) ของประเทศไทยสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบลำดับความสำคัญระหว่างกลุ่มสินค้าที่มีการปรับลดภาษีนำเข้าพบว่า การเปิดเสรีทางการค้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้กับกลุ่มสินค้านานยนต์ของประเทศไทยจะมีผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของไทยเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นมากที่สุด (ทำให้สวัสดิการของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 49.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองลงมาคือการเปิดเสรีทางการค้าให้กับประเทศไทยในสินค้ากลุ่มอาหาร (ทำให้สวัสดิการของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 35.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ (ทำให้สวัสดิการของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 13.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ตามลำดับ

ในส่วนของผลจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อตัวแปรทางมหภาคนั้นพบว่าโดยรวมแล้วการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรงให้กับสินค้าในกลุ่มอัญมณีของประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคมากที่สุด (ทำให้สวัสดิการของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 82.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในขณะที่การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อมให้กับสินค้าในกลุ่มอาหารของประเทศไทยจะมีผลกระทบต่อตัวแปรทางมหภาคมากที่สุดโดยเฉลี่ย (ทำให้สวัสดิการของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 36.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

หากพิจารณาผลกระทบที่มีต่อดุลการค้าเป็นรายการการผลิตพบว่า เมื่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมีการลดภาษีนำเข้าให้กับสินค้าของประเทศไทยในกลุ่มใด ดุลการค้าของสินค้าในกลุ่มดังกล่าวของประเทศไทยจะดีขึ้นตามไปด้วยกัน เช่น การลดภาษีการนำเข้าสินค้ากลุ่มอาหารจากประเทศไทยจะทำให้ภาคการผลิตทุกภาคในกลุ่มนี้ได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น ทั้งนี้สินค้าที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุดในกลุ่มนี้คือ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 69.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) นอกจากนั้นการลดภาษีนำเข้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้กับสินค้ากลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เหล็ก และอัญมณีของประเทศไทยก็ล้วนทำให้สินค้าส่งออกของภาคการผลิตในกลุ่มนี้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น⁵⁹ การลดภาษีของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่จะทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์ทางการค้ามากขึ้นเรียงตามลำดับจากการเปลี่ยนแปลงของดุลการค้าในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนี้ หมวดกลุ่มยานยนต์ (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 174.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) กลุ่มอาหาร (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 119.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ (ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 71.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ตามลำดับ

⁵⁹ ภาคการผลิตที่ 38 ยานยนต์และชิ้นส่วน มีดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 176.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางลดภาษีนำเข้ากลุ่มยานยนต์ให้กับไทย ภาคการผลิตที่ 40 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่มีดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 72.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางลดภาษีนำเข้ากลุ่มอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้กับไทยและภาคการผลิตที่ 42 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งกว่าร้อยละ 80 คือสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอัญมณี ที่มีดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 48.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางลดภาษีนำเข้ากลุ่มอัญมณีให้กับไทย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาสินค้ารายอุตสาหกรรมที่อยู่ในหมวดอื่นๆ (ซึ่งรวมหลายอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน) ที่อาจได้รับความสำคัญในการขอเจรจาเพื่อลดภาษีการค้าระหว่างประเทศ อันเนื่องมาจากการลดภาษีนำเข้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้กับประเทศไทย เพื่อการได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น อาจประกอบไปด้วย เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ (ทำให้ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 267.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สิ่งทอ (ทำให้ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 105.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และ เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก (ทำให้ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 90.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

กลุ่มสินค้าที่จะได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรง ได้แก่ อัญมณี ซึ่งการลดต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตดังกล่าว สามารถทำให้ดุลการค้าของประเทศไทยต่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางเติบโตได้ถึง 345.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ในลำดับรองลงมา การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางตรงในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ยังทำให้ประเทศไทยมีดุลการค้าสูงขึ้น 139.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ทำให้ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นถึง 131.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

หากพิจารณาในทางกลับกัน โดยใช้กลุ่มภาคการผลิตเป็นตัวตั้ง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลุ่มภาคการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและอาหาร มักจะได้รับผลเสียทางปัญหาจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับความล่าช้าของเวลาการนำเข้า มากกว่าต้นทุนทางตรง ส่วนกลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ อัญมณี และอุตสาหกรรมอื่นๆ มักจะได้รับผลเสียจากปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรงมากกว่าต้นทุนทางอ้อม ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเหล็กที่ปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในต้นทุนทางตรง และทางอ้อมไม่แตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ 10-9 สรุปผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจไทยเมื่อกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมีการลดภาษีนำเข้าหรือจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าให้กับสินค้าของไทย การศึกษาจะพิจารณาจากผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงไปของตัวแปรที่สะท้อนสวัสดิการ (Welfare) และดุลการค้ารวมของไทยที่มีต่อประเทศตะวันออกกลาง สิ่งดังกล่าวจะช่วยให้เราทราบว่ากลุ่มสินค้าแต่ละประเภทควรจะได้รับ ความสำคัญในการเจรจาเพื่อเปิดเสรีทางการค้าแตกต่างกันอย่างไร และปัจจัยอะไรที่เป็นตัวแปรกำหนดที่สำคัญต่อการเปิดเสรีทางการค้าของสินค้าต่างๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางในทางปฏิบัติต่อไป

ตาราง 10-9: สรุปรูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศ GCC

การเปลี่ยนแปลงดุลการค้าไทย (ล้านเหรียญสหรัฐ)	มาตรการที่ GCC ปฏิบัติต่อกลุ่มสินค้าไทย		
	ลดภาษีนำเข้า	ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรง	ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม
สินค้ากลุ่มเกษตร	10.32	5.34	15.67
สินค้ากลุ่มอาหาร	119.62	49.08	131.75
สินค้ากลุ่มยานยนต์	174.52	59.08	30.95
สินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์	71.66	139.69	24.73
สินค้ากลุ่มเหล็ก	37.85	14.79	8.04
สินค้ากลุ่มอัญมณี	47.53	345.59	57.16
สินค้ากลุ่มอื่นๆ	595.32	395.74	133.33

การเปลี่ยนแปลงสวัสดิการของไทย (ล้านเหรียญสหรัฐ)	มาตรการที่ GCC ปฏิบัติต่อกลุ่มสินค้าไทย		
	ลดภาษีนำเข้า	ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรง	ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม
สินค้ากลุ่มเกษตร	2.174	1.149	3.372
สินค้ากลุ่มอาหาร	35.760	13.659	36.642
สินค้ากลุ่มยานยนต์	49.475	16.663	8.734
สินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์	13.085	25.406	4.501
สินค้ากลุ่มเหล็ก	7.925	3.081	1.681
สินค้ากลุ่มอัญมณี	11.394	82.527	13.673
สินค้ากลุ่มอื่นๆ	144.196	95.581	32.131

ที่มา: คำนวณโดยคณะผู้วิจัย

จากผลสรุปพบว่า การจัดทำรูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าที่เหมาะสมของไทยจะลักษณะที่คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะพิจารณาจากเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงดุลการค้า หรือเกณฑ์การเพิ่มขึ้นของสวัสดิการ กล่าวคือ

1. ควรให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม (หรือปรับปรุงทางด้านระยะเวลาในส่งสินค้าเข้า GCC) กับสินค้าส่งออกในกลุ่มเกษตร และกลุ่มอาหารของไทยที่ส่งไปยังประเทศตะวันออกกลาง เนื่องจากมีส่วนช่วยให้ประเทศไทยได้ผลประโยชน์จากการค้ามากที่สุด การขอลดภาษีนำเข้าในหมวดสินค้านี้ดังกล่าวก็มีความสำคัญ แต่อยู่อันดับที่รองลงมา

2. การเปิดเสรีทางการค้าโดยกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้กับไทยจะเป็นประโยชน์มากที่สุดเมื่อการลดภาษีนำเข้าต่อสินค้าส่งออกของไทยเกิดขึ้นในกลุ่มยานยนต์ กลุ่มเหล็ก กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ ดังนั้น สินค้ากลุ่มดังกล่าวควรได้รับความสำคัญกับการเจรจาด้านมาตรการทางภาษีการค้ามากกว่าการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก

3. มาตรการลดภาษีนำเข้าที่มีต่อสินค้าในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และกลุ่มอัญมณี มิได้ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศไทยมากหากไม่มีการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่ไปด้วย การปรับปรุงเพื่อลดต้นทุนทางตรงให้กับสินค้ากลุ่มทั้งสองดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 11

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

11.1 บทสรุป

กลุ่มประเทศ GCC เป็นกลุ่มประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ กำลังซื้อสูง และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจสูง จากการเป็นผู้ผลิตและส่งออกรายใหญ่ของโลก นอกจากนี้ตลาด GCC ยังมีความต้องการนำเข้าสินค้าที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง เช่น อาหารแปรรูป ข้าว สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์และส่วนประกอบ รวมถึงกลุ่มประเทศ GCC ยังมีระดับการแข่งขันในตลาดที่ต่ำและมีการทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศนอกกลุ่มอาหรับในระดับที่ต่ำ ดังนั้น ตลาด GCC จึงนับได้ว่าเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพสูง

จากปัจจัยส่งเสริมที่กล่าวมาข้างต้น กลุ่มประเทศ GCC จึงนับว่าเป็นคู่ค้าที่ไทยควรจะให้ความสนใจมาก และเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการเพิ่มระดับการค้าระหว่างประเทศกับกลุ่มประเทศ GCC ผ่านการทำข้อตกลงทางการค้า

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการทำการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC คือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า จากงานศึกษาของ Zarrouk (2000 และ 2003) พบว่าปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่สำคัญในกลุ่มประเทศ GCC จะประกอบไปด้วยมาตรฐานสินค้าและกระบวนการในการออกใบรับรองสินค้า พิธีการศุลกากร กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับท่าเรือและการขนส่ง รวมถึงปัญหาการผูกขาดตลาด อีกทั้งงานศึกษาของ Rutherford และคณะ (2000) และ Dennis (2006) พบว่าการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าควบคู่ไปกับการเปิดเสรีทางการค้า จะช่วยเพิ่มผลได้และสวัสดิการในการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ ตะวันออกกลาง

ดังนั้น งานศึกษาชิ้นนี้จะพิจารณาผลกระทบของการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและกลุ่มประเทศ GCC โดยพิจารณาทั้งในกรณีที่ไม่มี การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และมีการปรับปรุง ประกอบเข้ากับการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการไทยที่ส่งสินค้าไปขายยังประเทศในกลุ่ม GCC

ในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่าปัญหาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่สำคัญของกลุ่มประเทศ GCC จะเกิดขึ้นจากพิธีการศุลกากรและมาตรฐานสินค้า โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหาร โดยพิธีการศุลกากรของกลุ่มประเทศ GCC จะมีความยุ่งยาก

และซับซ้อนกว่ากลุ่มประเทศอื่น ๆ เว้นแต่บาห์เรนและ UAE เนื่องจากการกำหนดให้เอกสารหลายชนิดที่ต้องใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากร จะต้องได้รับการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตของประเทศอาหรับ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวจะใช้เวลาประมาณ 1-2 สัปดาห์ และเสียค่าใช้จ่ายที่สูงถึงประมาณ 100 เหรียญสหรัฐต่อหนึ่งตราประทับ อีกทั้งกลุ่มประเทศ GCC ยังมีปัญหาจากประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ศุลกากร เนื่องจากการมีนโยบายบังคับการใช้แรงงานในประเทศที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำในส่วนงานราชการ

ในส่วนของมาตรฐานสินค้าอาหาร จะมีข้อกำหนดเพิ่มเติมที่จะต้องมีเอกสารรับรองการฆ่าสัตว์ที่เป็นไปตามหลักศาสนาอิสลาม รวมถึงข้อกำหนดเรื่องอายุของสินค้าที่นำเข้า จะต้องมียอายุเหลือเกินกว่าครึ่งหนึ่งของอายุทั้งหมด (Shelf-life standard) และมาตรฐานอื่น ๆ ที่เป็นการปกป้องผู้บริโภคมากกว่าเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ทำให้การส่งออกสินค้าประเภทอาหารไปยังกลุ่มประเทศ GCC ใช้เวลาในการตรวจสอบและมีต้นทุนการค่าที่สูงกว่ากลุ่มประเทศอื่น ๆ

หากพิจารณาถึงมาตรฐานสินค้าอื่น ๆ ที่มีใช้อาหาร จะมีความใกล้เคียงกับมาตรฐานสากล เว้นแต่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่มีมาตรฐานเพิ่มเติมของตนเอง ได้แก่ มาตรฐาน SASO ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงในการได้รับใบรับรองตามมาตรฐานดังกล่าว

กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าในกลุ่มประเทศ GCC ยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่ง ในการส่งออกสินค้าไปยังกลุ่มประเทศดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายตัวแทนการค้า (Trade agency law) ซึ่งบังคับให้ผู้นำเข้าต้องทำข้อตกลงกับตัวแทนการค้าซึ่งถือสัญชาติในประเทศนั้น ๆ และตัวแทนการค้าจะเป็นผู้จำหน่ายสินค้าชนิดดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียวในพื้นที่ที่กำหนด กฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดการผูกขาดตลาด และยังสร้างต้นทุนที่สูงขึ้นให้กับผู้ส่งออก เนื่องจากต้องจ่ายค่านายหน้าให้กับตัวแทนการค้า

การผูกขาดธุรกิจในส่วนและการถือครองธุรกิจโดยภาครัฐ รวมถึงการบังคับใช้แรงงานในประเทศ ยังก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานของโครงสร้างพื้นฐาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน และสาธารณูปโภค ที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศ GCC

อย่างไรก็ตาม กลุ่มประเทศ GCC มีประสิทธิภาพของท่าเรือและท่าอากาศยานในระดับที่ดี โดยเฉพาะ UAE และบาห์เรน เนื่องจากการลงทุนก่อสร้างเพื่อปรับปรุงและสร้างท่าเรือและท่าอากาศยานในหลายประเทศ ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียวคือการผูกขาดการดำเนินงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในท่า ทำให้ต้นทุนด้านการขนส่งสูงกว่าที่ควรจะเป็น

ในส่วนของระบบการติดต่อสื่อสารและโทรคมนาคมในกลุ่มประเทศ GCC ในปัจจุบัน จะระดับการให้บริการและการเข้าถึงที่สูงขึ้นเป็นอย่างมาก และมีต้นทุนการให้บริการที่ถูกลง หลังจากประเทศสมาชิกในกลุ่ม GCC ได้มีความพยายามลดการผูกขาดในธุรกิจดังกล่าว

หากพิจารณาผลการศึกษาในเชิงปริมาณ จะเห็นว่า การเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีนำเข้าเพียงอย่างเดียวระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง อาจทำให้การเติบโตทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศทั้งสองเกิดขึ้นได้ไม่มากนักเมื่อเทียบกับการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่ไปด้วย ผลจากการจัดให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางต่อประเทศไทยจะมีส่วนสำคัญ (และในสัดส่วนที่มากกว่า) ในการส่งเสริมการส่งออกและการค้าของไทยไปยังกลุ่มประเทศ GCC ประเทศไทยจะสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

หากศึกษาถึงลำดับความสำคัญระหว่างกลุ่มสินค้าที่ควรมีการเจรจาปรับลดภาษีนำเข้า พบว่า การเปิดเสรีทางการค้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้กับกลุ่มสินค้านานยนต์ของประเทศไทยจะมีผลกระทบให้ตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของไทยเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือการเปิดเสรีทางการค้าให้กับประเทศไทยในสินค้ากลุ่มอาหาร และกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

ในส่วนของผลจากการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อตัวแปรทางมหภาคนั้น พบว่าโดยรวมแล้วการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางตรงให้กับสินค้าในกลุ่มอัญมณีของประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคมากที่สุด ในขณะที่การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อมให้กับสินค้าในกลุ่มอาหารของประเทศไทยจะมีผลกระทบต่อตัวแปรทางมหภาคมากที่สุดโดยเฉลี่ย

ประเภทของปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกิดขึ้นกับผู้ส่งออกไทยมีลักษณะแตกต่างกันไปตามประเภทของสินค้าส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ GCC สินค้าในกลุ่มเกษตรกรรมและกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร จะได้รับประโยชน์มากกว่าโดยเปรียบเทียบหากมีการแก้ไขปัญหาลดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นต้นทุนทางอ้อม ในขณะที่สินค้าจากภาคอุตสาหกรรมจะเผชิญกับปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนทางตรงมากกว่า

เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยโดยใช้เกณฑ์จากตัวแปรที่สะท้อนสวัสดิการและการเปลี่ยนแปลงดุลการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เราสามารถได้ข้อสรุปถึงรูปแบบการจัดทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่เหมาะสมคือ

1. มาตรการทางด้านภาษีนำเข้า การเจรจาปรับลดภาษีนำเข้าของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่มีต่อสินค้าไทยควรให้ความสำคัญกับสินค้าในกลุ่มยานยนต์ กลุ่มเหล็ก และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ

2. มาตรการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เป็นต้นทุนทางตรงแก่ผู้ส่งออกไทยไปยัง GCC โดยให้ความสำคัญกับสินค้าส่งออกในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอัญมณี

3. มาตรการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เป็นต้นทุนทางอ้อมแก่ผู้ส่งออกไทยไปยัง GCC โดยให้ความสำคัญกับสินค้าส่งออกในกลุ่มเกษตร และกลุ่มอาหาร

11.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลางจะประกอบไปด้วย

1. การเปิดเสรีทางการค้าเพื่อลดอุปสรรคในด้านภาษี

ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า การเปิดเสรีทางการค้าในสินค้าแต่ละประเภทจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทยในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงควรจัดให้มีการทำยุทธศาสตร์การเปิดเสรีทางการค้าและจัดลำดับความสำคัญในการเจรจาลดภาษีนำเข้า โดยพิจารณาจากระดับที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจไทยมากที่สุด ตามลำดับ ได้แก่ การลดภาษีการนำเข้าที่มีต่อสินค้ากลุ่มยานยนต์ และกลุ่มอาหารของไทย

2. การให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า ควบคู่ไปกับการลดภาษี ในการจัดทำเขตการค้าเสรี

จากการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ผลได้จากการเปิดเสรีทางการค้าของ GCC ในด้านภาษีกับไทยจะเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก หากมีการให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า หากพิจารณาผลการศึกษาประกอบกับการศึกษาเชิงคุณภาพ จะพบว่า ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและต้นทุนทางการค้าที่สำคัญและจำเป็นต้องมีการแก้ไข มีดังต่อไปนี้

i) มาตรฐานสินค้าทางด้านอาหาร

จากการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เป็นต้นทุนทางอ้อมของสินค้ากลุ่มเกษตรและอาหารมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยต้นทุนทางอ้อมที่สำคัญในอุตสาหกรรมดังกล่าวคือต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสินค้าทางด้านอาหาร โดยแนวทางการปรับปรุงที่เป็นไปได้จะประกอบไปด้วย

- การประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มประเทศ GCC ยอมรับในมาตรฐานการฆ่าสัตว์ตามหลักศาสนาอิสลามของประเทศไทย (Halal) ซึ่งอาจทำได้โดยการให้กลุ่มประเทศ GCC ส่งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาตรวจสอบระบบการให้ใบรับรอง รวมถึง

การดำเนินงานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารให้ได้ตามมาตรฐานดังกล่าว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับกลุ่มประเทศ GCC อีกทั้งประเทศไทยควรมีหน่วยงานที่ออกใบรับรองการมาส์ตร์ตามหลักศาสนาอิสลามเพียงแห่งเดียว เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือในฐานะที่เป็นหน่วยงานกลางของประเทศ และลดความยุ่งยากสำหรับผู้ประกอบการ

- การเจรจาให้ประเทศในกลุ่ม GCC ใช้มาตรฐานสินค้าด้านอาหารที่เป็นไปตามหลักสากล และมีมาตรฐานในการตรวจสอบสินค้าที่ชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากมาตรฐานสินค้าอาหารของกลุ่มประเทศ GCC ในหลายกรณีจะเป็นลักษณะการปกป้องผู้บริโภค มากกว่าเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งมาตรฐานเหล่านั้นไม่ควรเป็นมาตรฐานบังคับ เช่น มาตรฐานเกี่ยวกับอายุของสินค้า (Shelf-life standard) การห้ามนำเข้าไก่ปรุงสุกจากประเทศไทยเนื่องจากการแพร่ระบาดของไข้หวัดนกในช่วง 5-6 ปีก่อน การห้ามนำเข้าสินค้าที่มีส่วนผสมของ GMO แม้จะไม่ได้มีการระบุไว้ในมาตรฐานสินค้าอาหารอย่างชัดเจน
- การเจรจาให้กลุ่มประเทศ GCC มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าถึงการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานสินค้า และมีช่วงเวลาที่เหมาะสมให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวได้

ii) มาตรฐานสินค้าอื่น ๆ

- การเพิ่มความชัดเจนในการกำหนดมาตรฐานของสินค้า เพื่อไม่ให้มีปัญหาการตีความการปฏิบัติตามมาตรฐานที่แตกต่างไปตามเจ้าหน้าที่ศุลกากร อันนำมาสู่ปัญหาการคอร์ปชั่น
- การบังคับใช้มาตรฐาน GSO เพียงอย่างเดียวตามข้อตกลงของกลุ่มประเทศ GCC ทั้งนี้เนื่องจากในทางปฏิบัติ ประเทศซาอุดีอาระเบียยังคงมีการเรียกใบรับรองตามมาตรฐาน SASO อยู่ แม้ว่าจะเปลี่ยนไปใช้มาตรฐาน GSO แล้วก็ตาม ซึ่งใบรับรองดังกล่าวได้สร้างต้นทุนที่สูงให้กับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์และชิ้นส่วน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าของกลุ่มประเทศ GCC ที่กำหนดให้สินค้าที่ส่งออกจะต้องประทับตรา หรือติดสติ๊กเกอร์ระบุแหล่งกำเนิดของสินค้าจากประเทศดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในกรณีของการนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ ซึ่งในหลายกรณี ข้อบังคับดังกล่าว ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการส่งคืนสินค้า หรือการกักกันสินค้า

- การเพิ่มสถาบันที่สามารถให้การรับรองมาตรฐานสินค้าตามข้อกำหนดของกลุ่มประเทศ GCC เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการได้ใบรับรอง

iii) การลดกระบวนการในการรับรองเอกสารจากสถานทูตของประเทศในกลุ่ม GCC

กระบวนการรับรองเอกสารจะใช้เวลาในการดำเนินงานค่อนข้างนาน คือใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 2 สัปดาห์ อีกทั้งยังสร้างให้เกิดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ดังนั้นประเทศไทยจึงควรพิจารณาเจรจากับทางกลุ่มประเทศ GCC เพื่อ การตัดลดขั้นตอนดังกล่าว เพื่อให้การส่งออกสินค้าใช้เวลาที่ลดลง และมีต้นทุนที่ต่ำลง

iv) การปรับปรุงระบบกฎหมาย

ประเทศไทยควรพิจารณาการเจรจากับกลุ่มประเทศ GCC เพื่อการปรับปรุงกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ทางปัญญาและกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อแก้ไขปัญหาการลอกเลียนแบบสินค้าและตราผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงการปรับปรุงระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนทางการค้า ที่ก่อให้เกิดปัญหาการผูกขาดตลาด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการยังพบว่า ประเทศไทยยังสามารถส่งเสริมการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้แนวทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

i) การจัดมีศูนย์ให้ความช่วยเหลือแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศกับกลุ่มประเทศ GCC ทั้งในเรื่องของขั้นตอนการยื่นเอกสาร พิธีการศุลกากร ขั้นตอนการส่งออก กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้า วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศ GCC ตัวแทนทางการค้าที่ดีและมีประสิทธิภาพ และแนวทางในการทำการตลาดในกลุ่มประเทศ GCC เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจในการส่งออกสินค้าไปยังกลุ่มประเทศ GCC ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นอย่างมาก

ii) การให้ความสำคัญต่อการทำนโยบายเชิงรุกอย่างจริงจัง เพื่อเปิดตลาดในกลุ่มประเทศ GCC โดยทำความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศ GCC ที่ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการเป็นมิตรทางธุรกิจและความสัมพันธ์ส่วนบุคคล เพราะเมื่อสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ค้าในกลุ่มประเทศ GCC ที่สำคัญได้แล้ว จะเป็นผลดีอย่างมากในการเข้าสู่ตลาด ซึ่งช่องทางหนึ่งที่สำคัญในการเปิดตลาด คือการจัดงานแสดงสินค้าไทยในกลุ่มประเทศ GCC

iii) การประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการปฏิบัติได้ตามมาตรฐานสากลของประเทศไทย เพื่อให้สินค้าไทยเป็นที่ยอมรับในตลาดดังกล่าว เพราะในหลายกรณี ปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า

ส่งออกของไทย เกิดจากการขาดความเข้าใจว่าประเทศไทยสามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน
ดังกล่าว เช่น มาตรฐานการฆ่าสัตว์ตามหลักศาสนาอิสลาม

เอกสารอ้างอิง

1. Dennis, A. (2006), The Impact of Regional Trade Agreements and Trade Facilitation in the Middle East North Africa Region, World Bank Policy Research Working Paper 3837.
2. Fox, A., Francois, J., Londono-Kent, P. (2003), Measuring Border Crossing Costs and their Impact on Trade Flows: The United States- Mexican Trucking Case, GTAP resource no. 1282.
3. Hummels, D. (2001), "Time as a Trade Barrier", Department of Economics, Indiana: Purdue University, Mimeo.
4. Wilson, J., Mann, C., and Otsuki, T. (2004), Assessing the Potential Benefit of Trade Facilitation: A Global Perspective, World Bank Policy Research Working Paper 3224.
5. WTO (2005), Trade Policy Review Qatar, WT/TPR/S/144.
6. WTO (2006), Trade Policy Review United Arab Emirates, WT/TPR/S/162.
7. WTO (2007), Trade Policy Review Bahrain, WT/TPR/S/185.
8. WTO (2008), Trade Policy Review Oman, WT/TPR/S/201.
9. Zarrouk, J. (2003a), "A Survey of Barriers to Trade and Investment in Arab Countries" , in Gala, A. and Hoekman B. (eds), Arab Economic Integration, Brookings Institution Press, Washington DC.
10. Zarrouk, J. (2003b), "Regulatory Regimes and Trade Costs", in Hoekman, B. and Zarrouk, J. (eds), Catching Up with the Competition Trade Opportunities and Challenges for Arab Countries, The University of Michigan Press, Ann Arbor.

ภาคผนวก 1
รายชื่อผู้ประกอบการ หน่วยงานรัฐ และสมาคมวิชาชีพที่ได้
ดำเนินการสัมภาษณ์

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กลุ่มยานยนต์

- คุณสุรพล ไพสิฐพัฒน์พงษ์ (โฆษกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กลุ่มยานยนต์)
- คุณAroon Laowanukul (Volvo Car Thailand Ltd.)
- คุณสุภาวรรณ พรวุฒิก (Vice President: Foreign Affairs ของ Toyota Thailand Ltd)
- คุณกุสุมา นฤปิติ (ผู้จัดการอาวุโส บริษัทตรีเพชเชอซูเชลส์ จำกัด)
- คุณจตุพร อุปลกะลิน (บริษัทตรีเพชเชอซูเชลส์ จำกัด)

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

- คุณประเสริฐ อนุชีวะชีวะ (รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส)
- คุณชัชวาล ทรัพย์มณฑล (รองกรรมการผู้จัดการ)

สมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย

- คุณสมพล ธนาดำรงศักดิ์ (Management of Director บริษัทฟอร์จูนพาร์ท อินดักทรี จำกัด (มหาชน))

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

- คุณกฤษดา เอกวัฒน์ (นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ)

สถาบันอาหาร

- คุณนุชจรินทร์ เกตุนิล (นักวิจัยอาวุโส แผนกวิเคราะห์ข้อมูล) สถาบันอาหาร

สถาบันไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์

- คุณจารึก เสงรัมย์ (ผู้อำนวยการสถาบันไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์)

สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ

- คุณจรรุตล ดุลยกิจจา (รองเลขาธิการสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ)

Thai Union Manufacturing Co., LTD.

- คุณพิชิตชัย วงศ์ปิยะ (Deputy General Manager) Thai Union Manufacturing Co., LTD.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์

- คุณสรวิช จันทรืขาว (Chief of Middle East of Africa Division) Office of International Marketing Development

สถาบันยานยนต์

- คุณวัลลภ เตียศิริ (ผู้อำนวยการสถาบันยานยนต์)

Automotive Products Import and Export Center Co., Ltd.

- คุณวีระสิทธิ์ วงศ์หล่อ (Marketing Manager)

ภาคผนวก 2

รายละเอียดโครงการ

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย)	การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างไทยกับตะวันออกกลางและการประเมินผลกระทบจากการเปิดเขตการค้าเสรี
(ภาษาอังกฤษ)	Trade facilitation between Thai and middle-East countries and a study of impact from the free trade agreement
คำสำคัญ	การค้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงการค้าเสรี สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า ตะวันออกกลาง
keywords	international trade, free trade agreement, trade facilitation, middle-east

ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Kornkarun Cheewatrakoolpong
คุณวุฒิ ปริญญาเอก
ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์
หน่วยงาน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ 254 ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 02-218-6186 กต 2 โทรสาร 02-218 6229
E-mail <mailto:Isra.S@chula.ac.th>Kornkarun.K@Chula.ac.th

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) สมประวิณ มั่นประเสริฐ
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Somprawin Manprasert
คุณวุฒิ ปริญญาเอก
ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์
หน่วยงาน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ 254 ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 02-218-6186 กต 1 โทรสาร 02-218 6229
E-mail <mailto:Isra.S@chula.ac.th> Somprawin.M@Chula.ac.th

ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ศ.ศิริณ พงศ์มจพัฒน
ตำแหน่ง คณบดี (รองศาสตราจารย์ ระดับ 9)
หน่วยงาน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2186213

ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขออนุมัติแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

- ไม่ได้เสนอต่อแหล่งอื่น
- เสนอต่อ .....
- ชื่อโครงการที่เสนอ .....
- กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ) .....

งบประมาณทั้งโครงการ .....550,000.....บาท

ระยะเวลาดำเนินงาน ...12...เดือน

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

กลุ่มประเทศในแถบตะวันออกกลางนั้น นับว่าเป็นคู่ค้าที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมากสำหรับประเทศไทย เนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีกำลังซื้อมาก มีการแข่งขันในระดับที่ไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น อีกทั้งยังมีการผลิตสินค้าที่แตกต่างไปจากประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการแลกเปลี่ยนทางการค้าระหว่างกัน โดยในปัจจุบันนี้ ประเทศกลุ่มตะวันออกกลางยังมีข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศอยู่ไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการค้ากับกลุ่มประเทศตะวันออกคือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าซึ่งไม่เอื้ออำนวย ดังนั้นงานศึกษาชิ้นนี้ จะพิจารณาถึงผลได้ของประเทศไทยจากการเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศตะวันออกกลาง โดยใช้แบบจำลอง CGE และการศึกษาเชิงคุณภาพประกอบกัน โดยพิจารณาผลกระทบของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า ที่จะมีต่อผลได้จากการเปิดเสรีทางการค้า เพื่อที่จะหารูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าที่จะให้ผลดีกับทั้งสองกลุ่มประเทศมากที่สุด ทั้งยังทราบถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เกิดขึ้นกับกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

2. ความเป็นมา

กลุ่มประเทศตะวันออกกลางเป็นภูมิภาคที่มีการรวมตัวทางการค้ากับประเทศอื่น ๆ ในโลกน้อยที่สุด แม้ว่าจะเป็นกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพในการค้าสูง ไม่ว่าจะมาจากการมีฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง มีกำลังซื้อที่สูง หรือระดับการแข่งขันในตลาดที่ต่ำ ดังนั้นกลุ่มประเทศในตะวันออกกลางจึงนับว่าเป็นคู่ค้าที่ไทยควรจะให้ความสนใจมาก

ข้อตกลงทางการค้าเสรีที่สำคัญที่มีกลุ่มประเทศตะวันออกกลางอยู่ได้แก่ Great Arab Free Trade Agreement (GAFTA) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มประเทศอาหรับ 22 ประเทศ และ Gulf Co-operation Council (GCC) ซึ่งประกอบไปด้วยบาห์เรน คูเวต โอมาน กาตาร์ ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อตกลงทางการค้าที่มีอยู่เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศตะวันออกกลางด้วยกันเอง จึงนับเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการเพิ่มการค้าระหว่างประเทศและทำข้อตกลงทางการค้ากับกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และมีมูลค่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ กล่าวคือมีมูลค่า GDP ประมาณ 8.8 แสนล้านเหรียญสหรัฐในปี 2008 และมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจถึงร้อยละ 6.1 ในปี 2008 ท่ามกลางปัญหาวิกฤตการณ์ซับไพรม์ที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลปัจจุบันเองก็ได้เล็งเห็นความสำคัญของตลาดกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง โดยมีนโยบายด้านการตลาด การค้า และการลงทุนประการหนึ่งเพื่อขยายฐานการตลาดไปสู่ประเทศใหม่ รวมถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

อย่างไรก็ตาม นอกจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีแล้ว อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการทำการค้ากับกลุ่มประเทศตะวันออกกลางคือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า

ประเทศในแถบตะวันออกเฉียงกลางหลายแห่งมีปัญหาที่เกิดจากความยุ่งยากในพิธีศุลกากร เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับเอกสารที่ต้องการซึ่งมาก และซ้ำซ้อน การตรวจสอบด้านศุลกากรที่ใช้เวลานาน และอาศัยหลายหน่วยงาน การเก็บค่าธรรมเนียมท่าเรือ และการขนส่งอื่นๆ ในอัตราที่สูง ซึ่งเพิ่มต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่งสินค้าผ่านด่านศุลกากรเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคที่ทำให้การแลกเปลี่ยนทางการค้ากับกลุ่มประเทศตะวันออกเฉียงกลางไม่เติบโตเท่าที่ควร

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศในแถบตะวันออกเฉียงกลาง ร่วมกับการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศนี้ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC เพื่อที่จะวางนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าให้เกิดผลดีกับทั้งสองกลุ่มประเทศมากที่สุด

3. วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC และผลกระทบที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC
2. ศึกษาผลได้จากการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GC โดยพิจารณาแยกในกรณีที่ไม่มี การเปลี่ยนแปลงเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าใน กลุ่มประเทศ GCC
3. วิเคราะห์หารูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าที่ดีที่สุดสำหรับทั้งประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC
4. นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหากมีการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC

4. กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

1. ศึกษาสถานะการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC จากเอกสาร สถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิ.
3. ทำการคำนวณต้นทุนที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้การหา ต้นทุนการดำเนินธุรกรรมทางการค้าทางตรง และทางอ้อม (iceberg cost) ที่นำเสนอโดย Fox และคณะ (2003)
4. ทำการสร้างฐานข้อมูลด้านการค้าและภาษีระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยรวม ต้นทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า
5. หาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศตะวันออกเฉียง โดย ใช้แบบจำลอง GTAP โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี คือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าไม่เปลี่ยนแปลง และ มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า
6. ศึกษาผลได้ และผลเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC จาก การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และสัมภาษณ์

7. วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยอาศัยผลที่ได้จากข้อ 5 และข้อ 6 พร้อมเสนอข้อเสนอนโยบายเชิงนโยบายสำหรับรัฐบาลในการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC

แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1.ศึกษาปัญหาที่เกิดจาก สิ่งอำนวยความสะดวก ทางการค้าในกลุ่มประเทศ ตะวันออกกลาง	1.1 ศึกษาสถานะ การค้าระหว่างประเทศ ไทยและกลุ่มประเทศ GCC จากเอกสาร สถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	เดือน 1-3	90 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์
	1.2 วิเคราะห์ปัญหาที่ เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวก ทางการค้าใน กลุ่มประเทศ GCC จาก การสัมภาษณ์ และ ข้อมูลทุติยภูมิ.	เดือน 4-6	90 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์
2.ศึกษาผลได้จากการเปิด เสรีทางการค้ากับกลุ่ม ประเทศตะวันออกกลาง โดยพิจารณาแยกในกรณี ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกทางการค้า และมี การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกทางการค้าในกลุ่ม ประเทศตะวันออกกลาง	2.1 ทำการคำนวณ ต้นทุนที่เกิดจากสิ่ง อำนวยความสะดวก ทางการค้าในกลุ่ม ประเทศ GCC โดยใช้ การหาต้นทุนการ ดำเนินธุรกรรมทาง การค้าทางตรง และ ทาง อ้อม (iceberg cost) ที่นำเสนอโดย Fox และคณะ (2003)	เดือน 1-3	90 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และ สมประวิณ มั่นประเสริฐ
	2.2 ทำการสร้าง ฐานข้อมูลด้านการค้า และภาษีระหว่าง ประเทศไทย และกลุ่ม ประเทศ GCC โดยรวม ต้นทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกทางการค้า	เดือน 4-6	90 วัน	สมประวิณ มั่นประเสริฐ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	2.3 ปรับแบบจำลอง GTAP เพื่อให้สามารถศึกษาผลกระทบจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า พร้อมหาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้แบบจำลอง GTAP โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าไม่เปลี่ยนแปลง และมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า	เดือน 7-9	120 วัน	สมประวิณ มันประเสริฐ
3. หารูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าที่ดีที่สุดสำหรับทั้งประเทศไทยและกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง	3.1 ศึกษาผลได้ และผลเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC จากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และสัมภาษณ์	เดือน 7-9	90 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์
	3.2 ศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้ากลับกลุ่มประเทศ GCC ที่ได้จากแบบจำลอง GTAP ตามข้อ 2	เดือน 10	30 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และ สมประวิณ มันประเสริฐ
4. นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหากมีการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC	4.1 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยอาศัยผลที่ได้จากข้อ 1 2 และ 3	เดือน 11-12	60 วัน	กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และ สมประวิณ มันประเสริฐ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1.ศึกษาสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC จากเอกสาร สถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC จากการสัมภาษณ์และข้อมูลทุติยภูมิ. 3.ทำการคำนวณต้นทุนที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้การหาต้นทุนการดำเนินธุรกรรมทางการค้าทางตรง และทางอ้อม (iceberg cost) ที่นำเสนอโดย Fox และคณะ (2003) 4.ทำการสร้างฐานข้อมูลด้านการค้าและภาษีระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยรวมต้นทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC และปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า 2. ต้นทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC 3. ฐานข้อมูลการค้า ภาษี และต้นทุนสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า
6 เดือนที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับแบบจำลอง GTAP เพื่อให้สามารถศึกษาผลกระทบจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า พร้อมหาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้แบบจำลอง GTAP โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าไม่เปลี่ยนแปลง และมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า 2. ศึกษาผลได้ และผลเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC จากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และสัมภาษณ์ 3.ศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้ากลับกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ที่ได้จากแบบจำลอง GTAP 4.วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง โดยอาศัยผลที่ได้จากข้อ 1 2 และ 3 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศ GCC ทั้งกรณีที่มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและไม่มี 2. รูปแบบการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศ GCC ที่ควรจะเป็น. 3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสมมุติฐานการวิจัย พื้นที่ที่ศึกษา และวิธีการวางแผนการดำเนินงานรวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) วิธีการเก็บข้อมูล ฯลฯ

วิธีดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

- วิธีการศึกษาจะใช้ทั้งเชิงปริมาณโดยการใช้แบบจำลอง GTAP และเชิงคุณภาพโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ทดียงภูมิ และการสัมภาษณ์ทั้งภาครัฐ และภาคธุรกิจ
- ทำการหาต้นทุนของสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้า ในรูปแบบของการคำนวณหาต้นทุน iceberg ตามวิธีการของ Fox และคณะในปี 2003

สถานที่ทำการวิจัย ทดลองหรือเก็บข้อมูล

- แบบจำลองและฐานข้อมูล GTAP Version 7

ทฤษฎี สมมุติฐาน หรือกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เพิ่มขึ้น จะช่วยเพิ่มผลได้จากการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC (Hummels (2001))
- การเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ GCC จะช่วยเพิ่มการเติบโตและสวัสดิการให้กับประเทศไทย (Theory of Custom Unions)

ขอบเขตการศึกษา

- กลุ่มประเทศที่ใช้ในการศึกษาคือกลุ่มประเทศ The Rest of Western Asia ตามฐานข้อมูล GTAP ซึ่งประกอบไปด้วย Bahrain, Iraq, Jordan, Kuwait, Lebanon, Palestinian Territory, Oman, Qatar, Saudi Arabia, Israel, Syrian Arab Republic, United Arab Emirates, and Yemen และใช้สัดส่วนทางเศรษฐกิจเพื่อประมาณผลกระทบของกลุ่มประเทศ GCC

- อุตสาหกรรมที่จะรวมอยู่ในการศึกษาในส่วนของ การเปิดเขตการค้าเสรี คือ 57 อุตสาหกรรมที่มีอยู่ในฐานข้อมูลแบบจำลองการค้าโลก GTAP
- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่จะศึกษาในส่วนของ การคำนวณต้นทุน iceberg transportation cost จะทำการพิจารณาเฉพาะต้นทุนที่สืบเนื่องมาจากความล่าช้าในการผ่านพิธีการศุลกากร โดยพิจารณาจากระยะเวลาเฉลี่ยในการผ่านพิธีการศุลกากรของกลุ่มประเทศ GCC
- สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่จะศึกษาในส่วนของ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพจะครอบคลุมถึงขั้นตอนทางเอกสาร การผ่านพิธีการศุลกากร มาตรฐานสินค้า ข้อกำหนดในการขนส่งสินค้า และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะเน้นการศึกษาที่กลุ่มประเทศ GCC

7. แผนการทำงาน

กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ศึกษาสถานะการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ GCC จากเอกสาร สถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	/	/	/									
วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC จากการสัมภาษณ์และข้อมูลทุติยภูมิ.				/	/	/						
ทำการคำนวณต้นทุนที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้การหาต้นทุนการดำเนินธุรกรรมทางการค้าทางตรง และทางอ้อม (iceberg cost) ที่นำเสนอโดย Fox และคณะ (2003)	/	/	/									
ทำการสร้างฐานข้อมูลด้านการค้าและภาษีระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยรวมต้นทุนจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า				/	/	/						
ปรับแบบจำลอง GTAP เพื่อให้สามารถศึกษาผลกระทบจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า พร้อมหาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC โดยใช้แบบจำลอง GTAP โดยพิจารณาเป็น 2 กรณี คือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าไม่เปลี่ยนแปลง และมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า							/	/	/			
ศึกษาผลได้ และผลเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC จากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และสัมภาษณ์.							/	/	/			
ศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้ากลับกลุ่มประเทศ GCC ที่ได้จากแบบจำลอง GTAP										/		
วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่ม											/	/

กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ประเทศ GCC												

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC
- ผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าของกลุ่มประเทศ GCC และผลกระทบที่ได้จากการแก้ไขปัญหา
- รูปแบบของการเปิดเสรีทางการค้าที่มีประโยชน์กับทั้งประเทศไทย และกลุ่มประเทศ GCC ที่สุด

9. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

- นำเสนอผลงานให้ทางรัฐบาลได้รับทราบถึงปัญหาจากสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าในกลุ่มประเทศ GCC และผลได้ที่น่าจะเกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและการเปิดเสรีทางการค้า รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้กับภาคธุรกิจทราบถึงศักยภาพและอุปสรรคในตลาดดังกล่าว และผลได้จากการเปิดเสรีทางการค้าในส่วนของภาคธุรกิจ

10. ผลงานที่ส่งต่อ สกว. (ผลงานสมบูรณ์ที่ใช้ในการตรวจรับงาน)

รายงานฉบับสมบูรณ์ที่มีผลลัพธ์ การวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

11. งบประมาณ

รวม 550,000 บาท (ห้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ			
1.1 กรรณีย์ ชีวะตระกูลพงษ์	15,000	90,000	90,000	180,000
1.2 สมประวิณ มั่นประเสริฐ	15,000	90,000	90,000	180,000
2. หมวดค่าจ้าง				
2.1 ผู้ช่วยวิจัย	10,000	60,000	60,000	120,000
3. หมวดค่าใช้สอย				
3.1 สำรองทั่วไป		5,000		5,000
3.2 ค่าเดินทาง		20,000		20,000
3.3 ค่าจัดซื้อฐานข้อมูล		20,000		20,000
4. ค่าวัสดุ				
4.1 ค่าวัสดุสำนักงาน		10,000		10,000
4.2 ค่าหนังสือที่ใช้ในโครงการ		5,000		5,000
4.3 ค่าถ่ายเอกสาร		10,000		10,000
รวมทั้งสิ้น		310,000	240,000	550,000

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล(ภาษาไทย)   กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์
(ภาษาอังกฤษ)   Kornkarun Cheewatrakoolpong

เพศ หญิง   วันเดือนปีเกิด 11 สิงหาคม 2523

ตำแหน่งปัจจุบัน   อาจารย์

สถานที่ติดต่อ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่อยู่ 254 ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2218-6242   E-mail – address Kornkarun.K@Chula.ac.th

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 59/87 ม. โสมเพลส รามคำแหง ซอย 140 สะพานสูง กรุงเทพฯ 10240

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี   คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง)

ปริญญาโท   คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Master of Economics)
Economics, University of Wisconsin- Madison (MA in
Economics)

ปริญญาเอก   Economics, University of Wisconsin, Madison

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- i) The ASEAN common currency area (2000), Master thesis, Department of Economics, Chulalongkorn University.
- ii) The Empirical Study on Contagious Currency Crises (2004).
- iii) Renegotiation in Trade Agreements: The Case of Private Political Shocks (2005), Ph.D. Dissertation, Department of Economics, University of Wisconsin- Madison.
- iv) Which Bargaining Method Gives the Greatest Benefit to Developing Countries? (2005), Ph.D. Dissertation, Department of Economics, University of Wisconsin- Madison.
- v) Does the GSP benefit Developing Countries? (2007), Ph.D. Dissertation, Department of Economics, University of Wisconsin- Madison.
- vi) Are Preferential Trade Agreement Stumbling Blocs? (2008), Chulalongkorn University, mimeo.

vii) ผลกระทบของวิกฤตการณ์ซัพไพล์ต่อภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศไทย (2008), ร่วมกับอ. ดร.สมประวิณ มันประเสริฐ, Chulalongkorn Business Review, Vol. 117-118.

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

- International trade
- Game theory
- Contract Theory and Industrial Organization

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

- อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เลขานุการหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ชื่อ-นามสกุล(ภาษาไทย) สมประวิณ มั่นประเสริฐ

วันเดือนปีเกิด 28 มีนาคม 2518

สถานที่ติดต่อ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2218-6242 กต1 E-mail Somprawin.M@Chula.ac.th

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี	เศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท	MSc in Economics and Finance, University of Warwick, United Kingdom MA in Economics, University of Maryland, College Park, USA
ปริญญาเอก	Ph.D. in Economics, University of Maryland, College Park, USA

ผลงานวิจัย

ก.ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

- i) "การศึกษาผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจรายพื้นที่ของประเทศไทย," เอกสารรวมบทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 3, ตุลาคม 2550
- ii) "การบริโภคภาคครัวเรือนของไทยภายใต้แบบจำลองรายได้ถาวรในวงจรชีวิตและข้อจำกัดด้านสภาพคล่อง," ร่วมกับ วิฑูรย์ รุ่งเรืองสัมฤทธิ์, เอกสารรวมบทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติของนักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 2, ตุลาคม 2549
- iii) "Landlessness and its Impact on Economic Development: A Case Study on Bangladesh," with Md. Habibur Rahman, *Journal of Social Sciences*, 2(2), 2006, 54-60.
- iv) "ASEAN and China Free Trade Area: Implications for Thailand since the Second Stage of the Tariff Reduction," with Chayadom Sabhasri and Thanee Chaiwat, *Proceeding Papers in 30th Annual Conference of the Federation of ASEAN Economic Associations (FAEA)*, Philippines, November 2005.
- v) "An Empirical Analysis of the Demand System for Private Consumption of Thailand," *Chulalongkorn Journal of Economics*, 16(1), September 2004, 193-216.

ข.ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- i) โครงการศึกษายุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ภายใต้โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ไปสู่การปฏิบัติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เมษายน 2551
- ii) โครงการยุทธศาสตร์การค้ารายภูมิภาคของไทย, สำนักยุทธศาสตร์การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, เมษายน 2551
- iii) โครงการจัดทำและพัฒนาแบบจำลองในการจัดอันดับภาวะอุตสาหกรรม, ฝ่ายนโยบายเครดิต สายงานบริหารเครดิต ธนาคารกสิกรไทย, ธันวาคม 2549
- iv) โครงการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณระยะปานกลางและแนวทางในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ, สำนักงบประมาณ, ตุลาคม 2549
- v) โครงการศึกษานโยบายและมาตรการการค้าเชิงรุกกับประเทศคู่ค้าสำคัญ, สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, กันยายน 2548
- vi) โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน, กรมเจรจาการค้า กระทรวงพาณิชย์, กรกฎาคม 2548

ค.ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

- i) "An Introduction to the Interindustry Dynamic Macroeconomic Model of Thailand," University of Maryland, mimeo, April 2002.
- ii) "Private Consumption Estimation and the Interdyme of Spain," University of Maryland, mimeo, April 2001.

ง.รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

- Macroeconomics
- Interindustry Dynamic Macroeconomic Modelling
- Input-Output Analysis

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

- อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประธานหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย